

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
В Л А Д А
05 Број: 011-12135/2025-3
7. новембар 2025. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 07.11.2025

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
03	011-2249/25		

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

БЕОГРАД

Влада, на основу члана 123. тачка 4. Устава Републике Србије и члана 150. став 1. Пословника Народне скупштине („Службени гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), подноси Народној скупштини Предлог закона о војном образовању, с предлогом да се узме у претрес.

За представника Владе у Народној скупштини одређен је Братислав Гашић, министар одбране, а за поверенике Небојша Николић, вршилац дужности секретара Министарства одбране и бригадни генерал проф. др Бобан Ђоровић, ректор Универзитета одбране Министарства одбране.

ПРВИ ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ



4100225.027/11

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ВОЈНОМ ОБРАЗОВАЊУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

1. Предмет уређивања

Члан 1.

Овим законом уређују се војно образовање, положај ученика, кадета, студената, полазника и слушалаца, организација војног образовања, положај наставног особља у војношколским установама, финансирање војношколских установа, специфичности војног образовања у односу на образовни систем Републике Србије, као и друга питања од значаја за функционисање и развој војног образовања.

Термини изражени у овом закону у граматичком мушком роду подразумевају природни женски и мушки пол лица на које се односе.

2. Појам војног образовања

Члан 2.

Војно образовање представља процес учења, односно стицања знања и усавршавања стечених знања и вештина, којим се остварују посебни циљеви који произилазе из природе војне службе и посебних услова под којима се обављају послови за потребе одбране и Војске Србије.

Војно образовање обухвата школовање, усавршавање и војностручно оспособљавање, који су првенствено намењени професионалним припадницима Војске Србије за вршење послова и задатака из надлежности Министарства одбране и Војске Србије.

Војно образовање од посебног је значаја за одбрану Републике Србије.

Члан 3.

Школовање, у смислу овог закона, представља образовни процес чијом се реализацијом стичу општа и стручна знања и способности, вештине и вредности кроз савладавање образовних садржаја.

Члан 4.

Усавршавање, у смислу овог закона, представља образовни процес којим се унапређују стечена знања и способности са циљем њихове примене у пракси.

Члан 5.

Војностручно оспособљавање, у смислу овог закона, представља образовни процес којим се стичу знања и вештине потребне за обављање дужности одређеног нивоа у роду или служби и успешно извршавање мисија и задатака Војске Србије.

3. Значење појединих појмова

Члан 6.

Поједини појмови који се користе у овом закону имају следеће значење:

1) **војношколска установа** је установа која обавља делатности у систему војног образовања у складу са законом, својим општим актом и циљевима оснивања;

2) **ученик** је лице које се школује у средњој војној школи, ради пријема у професионалну војну службу или пријема у службу, односно ради даљег наставка школовања и усавршавања за потребе Министарства одбране и Војске Србије;

3) **кадет** је лице из грађанства и лице са стеченим средњим војним образовањем, које се школује на основним или интегрисаним академским студијама на Универзитету одбране у Београду (у даљем тексту: Универзитет) ради пријема у професионалну војну службу;

4) **студент** је лице из грађанства које се школује на студијама које се реализују на Универзитету у својству самофинансирајућег студента, страни држављанин који се школује на Универзитету и лице које се школује на студијама другог и трећег степена које се реализују на Универзитету;

5) **полазник** је лице које похађа опште програме усавршавања, програм обуке за резервне официре Војске Србије и лице које се војностручно оспособљава за пријем у професионалну војну службу, после завршеног школовања у грађанству, у складу са овим законом;

6) **слушалац** је лице које похађа каријерна усавршавања у складу са овим законом;

7) **специјализант** је лице које похађа усавршавање здравствених радника и здравствених сарадника;

8) **школска година** је временски период у коме средње војне школе остварују образовно васпитни рад, војне високошколске установе изводе студије, а Школа националне одбране реализује каријерна усавршавања;

9) **стручне компетенције** представљају стечена знања, вештине и способности неопходне за обављање дужности односно занимања;

10) **правила студија** представљају скуп правних норми којима се ближе уређује организација и извођење студија, упис, напредовање студената у току студија, вредновање рада у току студија, као и друга питања од значаја за остваривање студија првог, другог и трећег степена у складу са специфичностима војног образовања;

11) **страни држављанин** је лице које нема држављанство Републике Србије, а школује се и усавршава примарно за потребе оружаних снага страних земаља, за потребе правних лица чије је седиште ван територије Републике Србије или за сопствене потребе.

4. Начела

Члан 7.

Војно образовање заснива се на посебним начелима која произилазе из природе војне службе и организације и рада војношколских установа уз поштовање људских права и грађанских слобода укључујући и забрану дискриминације.

Начело руковођења и организације

Члан 8.

Руковођење војношколским установама остварује се применом субординације, кроз јединствено и усклађено деловање при предузимању радњи и мера ради остваривања циљева војног образовања и унапређења система војног образовања.

Организација и пословање заснива се на општим актима војношколских установа и прописима о организацији и материјалном и финансијском пословању војних установа.

Начело аутономије у систему образовања

Члан 9.

Војношколске установе имају посебан статус у систему образовања који се заснива на унутрашњем уређењу војних установа и систематизацији формацијских места наставног особља које се бира из реда професионалних припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране и Војсци Србије.

Начело обезбеђења квалитета и ефикасности

Члан 10.

Квалитет и ефикасност војног образовања обезбеђује се у складу са потребама система одбране и прописима о одбрани и Војсци Србије.

Начело планирања, развоја и усавршавања војног образовања

Члан 11.

Војно образовање, научноистраживачки и стручни рад од значаја за одбрану и Војску Србије заснован је на јединственом и интегрисаном планирању, развоју и усавршавању под условима који су уређени законом којим се уређује одбрана и прописима о заштити тајних података.

Начело законитости

Члан 12.

Права, обавезе и одговорности ученика, кадета, студената, полазника и слушалаца уређени су овим законом, прописима о одбрани и Војсци Србије, уговорима и прописима којима је уређена војна служба.

Начело координације и сарадње

Члан 13.

Начело координације и сарадње огледа се у организовању посредних и непосредних контаката и размени информација и података између унутрашњих јединица Министарства одбране и Војске Србије, ради заједничког деловања на унапређењу војног образовања, кроз спајање теорије и праксе.

5. Надлежност у средњем и високом војном образовању

Члан 14.

Послове у вези са планирањем и организовањем војног образовања врше Министарство одбране, Универзитет и органи других војношколских установа.

Члан 15.

Министарство одбране:

- 1) прати развој војног образовања;
- 2) утврђује мере за унапређење војног образовања;
- 3) планира и организује војно образовање у складу са стратешким документима у области одбране, безбедности и образовања;
- 4) распоређује финансијска средства из буџета Републике Србије намењена војношколским установама и контролише њихово коришћење;
- 5) утврђује потребу за оснивањем или укидањем средњих војних школа и војних високошколских установа;
- 6) води регистар војношколских установа;
- 7) обезбеђује редовну попуњу кадрова у војношколским установама;
- 8) врши надзор над спровођењем одредаба овог закона;
- 9) даје сагласност на образовни профил официрског кадра, на основу усаглашеног предлога Генералштаба Војске Србије и Универзитета;
- 10) доноси основе наставног плана и програма, као и наставни план и програм, на основу усаглашеног предлога Генералштаба Војске Србије и Универзитета;
- 11) даје сагласност на предлог мера за унапређење система војног образовања;
- 12) даје сагласност на основе студијских програма на основу усаглашеног предлога носиоца функције образовања, Генералштаба Војске Србије и Универзитета;

13) даје сагласност на основе програма каријерних усавршавања и одобрава програме каријерних усавршавања, на основу усаглашеног предлога носиоца функције образовања, Генералштаба Војске Србије и Универзитета;

14) доноси план ангажовања јединица, средстава, објеката и полигона за потребе војних школа и центара за усавршавање;

15) уређује планирање и коришћење средстава програмске активности намењене за унапређење стања у области војног образовања и војне научноистраживачке делатности и утврђује право на коришћење средстава и расподелу средстава;

16) обавља и друге послове утврђене законом.

Члан 16.

Универзитет:

1) интегрише образовну и научноистраживачку делатност војношколских установа и научноистраживачких организација у свом саставу и њихово јединствено и усклађено деловање;

2) предлаже Министарству одбране мере за унапређење војног образовања, на основу исказаних потреба Генералштаба Војске Србије;

3) утврђује заједничку политику и заједничке развојне планове војношколских установа;

4) обезбеђује размену ученика, кадета, студената и наставног особља са другим средњим школама и универзитетима;

5) обезбеђује контролу и унапређење квалитета и конкурентности наставног, научног и стручног рада;

6) обезбеђује упућивање ученика, кадета, студената, полазника и слушалаца на обуку, курсеве и семинаре;

7) обезбеђује рационално коришћење људских и материјалних ресурса;

• 8) уређује правила студирања и усавршавања;

• 9) интегрише и друге функције, у складу са законом и својим општим актом.

Члан 17.

На војно образовање, поред одредаба овог закона, примењују се одредбе прописа којима се уређује војна служба и организација и рад војних установа, као и одредбе републичких прописа у области средњег образовања и васпитања и високог образовања.

II. ШКОЛОВАЊЕ, УСАВРШАВАЊЕ И ВОЈНОСТРУЧНО ОСПОСОБЉАВАЊЕ

1. Заједничке одредбе

Члан 18.

Школовање обухвата средње образовање и васпитање и високо образовање које реализују војношколске установе и образовне институције Републике Србије и других држава за потребе Министарства одбране и Војске Србије.

Усавршавање чине општи програми усавршавања, каријерна усавршавања и усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника које реализују војношколске установе и јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије и образовне институције Републике Србије и других држава за потребе Министарства одбране и Војске Србије.

Војностручно оспособљавање обухвата програме обуке коју похађају лица која се школују ради пријема у професионалну војну службу, полазници војностручног оспособљавања за резервне официре Војске Србије и кандидати за пријем у професионалну војну службу после завршеног школовања у грађанству.

Министар одбране или лице које он овласти закључује уговор о школовању, усавршавању и војностручном оспособљавању са ученицима, кадетима, студентима, полазницима, слушаоцима и специјализантима.

Члан 19.

У процесу школовања, усавршавања и војностручног оспособљавања поред носиоца реализације могу се ангажовати и друге јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије у складу са исказаним потребама.

2. Средње војно образовање и васпитање и високо војно образовање

а) Средње војно образовање и васпитање

Члан 20.

Средње војно образовање и васпитање остварује се кроз школовање и развијање мотивације за војни позив, првенствено ради стицања општег или стручног образовања у циљу:

- 1) наставка школовања у војним високошколским установама;
- 2) пријема у професионалну војну службу у својству подофицира;
- 3) пријема у службу у својству цивилног лица.

Средње војно образовање и васпитање планира се и развија у складу са потребама одбране и Војске Србије и од посебног је значаја за одбрану.

Члан 21.

Настава у средњој војној школи планира се наставним планом и програмом, који доноси министар одбране уз сагласност Генералштаба Војске Србије.

Члан 22.

Наставни план и програм који реализује средња војна школа основни је документ којим се дефинишу облици образовно-васпитног и наставног рада.

Члан 23.

Облици образовно-васпитног и наставног рада у средњој војној школи су:

- 1) редовна настава (теоријска и практична);
- 2) додатна настава;
- 3) допунска настава;
- 4) консултативни рад;
- 5) припремна настава;
- 6) факултативна настава.

Образовно-васпитни и наставни рад остварује се на српском језику.

Члан 24.

Средња војна школа, у складу са основама наставног плана и програма и прописима о средњем образовању и васпитању, предлаже наставни план и програм.

Члан 25.

Основама из члана 24. овог закона утврђују се:

- 1) циљ школовања;
- 2) почетак и завршетак школске године;
- 3) обавезне образовне области и наставни предмети;
- 4) минималан број часова за поједине образовне области;
- 5) образовно-васпитни задаци;
- 6) друга питања од значаја за наставни план и програм.

Члан 26.

Наставним планом и програмом из члана 21. овог закона утврђују се:

- 1) циљ и задаци школовања;
- 2) наставне области;
- 3) предмети, њихов распоред и укупан број часова по години школовања;

- 4) други облици наставе и њихов распоред и укупан број часова по години школовања;
- 5) начин реализације предмета и провере знања;
- 6) друга питања од значаја за реализацију наставног процеса.

Члан 27.

Начин израде и елементе поступка вредновања и усавршавања наставних планова и програма уређује министар одбране, на предлог средњих војних школа.

Члан 28.

На основу донетог наставног плана и програма, пре почетка школске године, средње војне школе израђују годишњи програм рада, на начин и у роковима дефинисаним статутом школе.

Садржај годишњег програма рада уређује се у складу са прописом којим је уређена документација средњих војних школа.

б) Високо војно образовање

Члан 29.

Високо војно образовање реализује се интегрисањем образовне и научноистраживачке делатности ради сталног унапређења квалитета наставе и усавршавања научноистраживачког и стручног рада од значаја за одбрану и Војску Србије.

Високо војно образовање остварује се школовањем на студијама првог, другог и трећег степена, у оквиру образовно-научних поља, као и кроз основна, примењена и развојна истраживања у научним областима од значаја за одбрану и Војску Србије.

Војне високошколске установе обављају и експертско-консултантску делатност и издавачку делатност, учествују у изради наставно-образовне литературе, а могу обављати и друге послове којима се комерцијализују резултати научног и истраживачког рада, под условом да се наведеним делатностима не угрожава квалитет наставе и основна делатност војних високошколских установа.

Члан 30.

Студијски програм је скуп обавезних и изборних студијских предмета са оквирним садржајем, чијим се савладавањем обезбеђују неопходна знања и вештине за стицање дипломе одговарајућег нивоа квалификација и врсте студија.

Студијски програм усваја Сенат Универзитета, на начин уређен општим актом Универзитета.

Члан 31.

Споразумом Универзитета и друге високошколске установе може се, уз сагласност Владе, установити студијски програм за стицање заједничке дипломе – заједнички студијски програм.

Предлог споразума о заједничком студијском програму из става 1. овог члана, Министарству одбране подноси Универзитет након усаглашавања са другом високошколском установом и прибављеног мишљења унутрашњих организационих јединица Министарства одбране и Војске Србије, у складу са прописом којим се уређује начин рада и поступања у извршавању послова из надлежности Министарства одбране.

Члан 32.

Измене и допуне студијског програма које се врше ради његовог усклађивања са организацијом рада и достигнућима науке не сматрају се новим студијским програмом, у складу са прописом којим је уређено високо образовање.

О измени односно допуни студијског програма, Универзитет обавештава министарство надлежно за послове просвете и Министарство одбране, у року од 60 дана од дана доношења одлуке о измени, односно допуни студијског програма.

3. Школовање и усавршавање за потребе Министарства одбране и Војске Србије

а) Школовање на Универзитету и на другим универзитетима у Републици Србији

Члан 33.

Школовање професионалних припадника Војске Србије на Универзитету, обухвата студије другог и трећег степена и основне струковне студије за подофицире и војне службенике санитетске службе.

Школовање професионалних припадника Војске Србије и државних службеника у Министарству одбране на другим универзитетима у Републици Србији обухвата студије другог и трећег степена.

Члан 34.

Студије другог и трећег степена из члана 33. овог закона обухватају: мастер академске, специјалистичке академске и докторске академске студије.

Члан 35.

Правила на студијама из члана 33. став 1. овог закона уређује Универзитет на предлог високошколских установа у свом саставу.

Члан 36.

Школовање лица из члана 33. овог закона, врши се у складу са потребама Министарства одбране и Војске Србије.

Потребе за школовањем исказују се у плану школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије.

Одлуку о избору кандидата за упућивање на школовање доноси министар одбране.

Условe, поступак и друга питања од значаја за школовање лица из члана 33. овог закона уређује министар одбране.

б) Школовање и усавршавање у иностранству

Члан 37.

Школовање и усавршавање професионалних припадника Војске Србије у иностранству врши се у складу са интересима политике одбране и потребама и могућностима Министарства одбране.

Изузетно, када потребе службе то захтевају, на школовање и усавршавање у иностранство могу се упутити и државни службеници у Министарству одбране.

Школовање и усавршавање у иностранству реализује се према плану школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије у војним и другим установама, односно институцијама, чије се јавне исправе могу вредновати и признати у Министарству одбране и Војсци Србије у складу са прописима Републике Србије.

Нивое, односно облике, условe, поступак и друга питања од значаја за школовање и усавршавање у иностранству лица из ст. 1 и 2. овог члана уређује министар одбране.

в) Програми усавршавања

Члан 38.

Програме усавршавања чине општи програми усавршавања, каријерна усавршавања и усавршавања здравствених радника и здравствених сарадника.

Члан 39.

Општи програми усавршавања чине јединствен систем непрекидног образовања којим се врши додатно оспособљавање и непосредна припрема професионалних припадника Војске Србије за вршење послова и задатака из надлежности Министарства одбране и Војске Србије.

Опште програме усавршавања реализују војношколске установе, јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије, као и образовне институције у земљи и иностранству, путем курсева, семинара, радионица, стручних и научних саветовања и друго.

Универзитет може самостално или у сарадњи са другим високошколским установама реализовати опште програме усавршавања ван оквира студијских програма за које има дозволу за рад, уз прибављену сагласност министра одбране.

Члан 40.

Каријерна усавршавања организују се ради оспособљавања професионалних војних лица за обављање командних и штабних и руководећих дужности у области безбедности и одбране.

Каријерна усавршавања организују се и изводе на Универзитету и образовним институцијама у иностранству.

Каријерна усавршавања реализују се у складу са планом школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије и програмима усавршавања.

Садржаје каријерних усавршавања, Универзитет може вредновати у реализацији студијских програма из области војних наука.

Члан 41.

Каријерна усавршавања официра организују се и реализују у три нивоа.

Основно командно-штабно усавршавање је први ниво каријерног усавршавања официра.

Командно-штабно усавршавање је други ниво каријерног усавршавања официра.

Генералштабно усавршавање је трећи ниво каријерног усавршавања официра.

Поред каријерних усавршавања из ст. 2–4. овог члана у војношколским установама у земљи и иностранству, организују се и реализују високе студије безбедности и одбране, а могу бити организовани и други облици каријерних усавршавања.

На каријерна усавршавања из ст. 2–5. овог члана могу се упутити страни држављани, првенствено припадници страних оружаних снага.

На високе студије безбедности и одбране може се упутити војни службеник запослен на неодређено време у Министарству одбране и Војсци Србије, државни службеник запослен на неодређено време у државном органу у Републици Србији, на основу уговора о сарадњи у области усавршавања државних службеника на Универзитету, који државни орган закључи са Министарством одбране и лице које је на положају, односно функцији, а које поставља, односно бира Влада, други државни орган, тело или Народна скупштина.

Члан 42.

Универзитет, на предлог начелника Школе националне одбране, доноси правилник о раду Школе националне одбране.

Члан 43.

Облике, услове, поступак и друга питања од значаја за опште програме усавршавања и каријерна усавршавања уређује министар одбране.

Члан 44.

Универзитет организује и изводи програме здравствених специјализација и ужих специјализација здравствених радника и здравствених сарадника запослених у Министарству одбране и Војсци Србије, као и програме континуиране медицинске едукације, у складу са законом и општим актом Универзитета.

Поред послова из става 1. овог члана, Универзитет организује здравствене специјализације и уже специјализације здравствених радника и здравствених сарадника за лица из грађанства, као и програме за иновацију знања и континуирану медицинску едукацију лица из грађанства, у складу са законом и општом актом Универзитета.

Професионални припадник Војске Србије упућује се, односно лице из грађанства и страни држављанин уписују се на специјализације и уже специјализације из медицинске струке у својству специјализаната.

Облике, услове, поступак и друга питања од значаја за усавршавање лица из ст. 1 и 2. овог члана уређује министар одбране.

4. Школовање и усавршавање страних држављана и лица из грађанства**Члан 45.**

Уколико постоје просторне, материјалне и кадровске могућности на Универзитету могу се школовати и усавршавати страни држављани и лица из грађанства, односно лица из институција у земљи и иностранству.

Члан 46.

Школовање и усавршавање страних држављана реализује се на основу међународног уговора који Влада или Министарство одбране са једне стране, закључи, са Владом или министарством друге државе, међународном организацијом и страном институцијом са друге стране за њихове потребе.

Изузетно, школовање и усавршавање страних држављана и лица из грађанства реализује се на основу уговора који војна високошколска установа закључи са страним држављанином или лицем из грађанства за његове потребе, односно споразума јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије и институције у земљи и иностранству.

Члан 47.

Школовање и усавршавање лица из грађанства реализује се на основу уговора о школовању, односно усавршавању лица из грађанства који закључују Министарство одбране и лице из грађанства, односно овлашћени орган правног лица.

Школовање и усавршавање лица из става 1. овог члана реализују војношколске установе и јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије за потребе правних и физичких лица из грађанства.

Општи програми усавршавања реализују се на основу споразума јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије и институције у земљи и иностранству.

Члан 48.

Услове, поступак и друга питања од значаја за школовање и усавршавање страних држављана и лица из грађанства уређује министар одбране.

5. Војностручно оспособљавање**Члан 49.**

Војностручно оспособљавање похађају:

1) лица која се школују у војношколским установама ради пријема у професионалну војну службу;

2) полазници програма обуке за резервне официре Војске Србије;

3) лица која су кандидати за пријем у професионалну војну службу, после завршеног школовања у грађанству.

Члан 50.

Војностручним оспособљавањем лица из члана 49. тачка 1) овог закона врши се оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција ради пријема у професионалну војну службу.

Члан 51.

Војностручним оспособљавањем лица из члана 49. тачка 2) овог закона врши се оспособљавање ради попуне команди, јединица и установа Министарства одбране и Војске Србије.

Члан 52.

Војностручним оспособљавањем лица из члана 49. тачка 3) овог закона врши се оспособљавање после завршеног школовања у грађанству ради пријема у професионалну војну службу.

Члан 53.

План и програм војностручног оспособљавања за официре израђује и предлаже Универзитет, уз претходно прибављену сагласност Генералштаба Војске Србије, а одобрава га министар одбране.

План и програм војностручног оспособљавања за подофицире израђује и предлаже организациона јединица Војске Србије надлежна за обуку, а одобрава га начелник Генералштаба Војске Србије.

Програми војностручног оспособљавања за лица из члана 49. овог закона организују се и реализују у јединицама и установама Министарства одбране и Војске Србије.

Члан 54.

Условe, поступак и друга питања од значаја за војностручно оспособљавање уређује министар одбране.

III. УЧЕНИЦИ, КАДЕТИ, СТУДЕНТИ, ПОЛАЗНИЦИ И СЛУШАОЦИ**1. Заједничке одредбе****Члан 55.**

У средњу војну школу кандидат који је испунио условe за упис може бити примљен у својству ученика.

На војној високошколској установи, на акредитоване студијске програме, кандидат може да се упише на:

- 1) основне и интегрисане академске студије у својству кадета;
- 2) основне и интегрисане академске студије у својству студента;
- 3) мастер академске студије у својству студента;
- 4) специјалистичке академске студије у својству студента;
- 5) докторске академске студије у својству студента.

На опште програме усавршавања из члана 39. овог закона могу се упутити професионални припадници Војске Србије у својству полазника.

На каријерна усавршавања из члана 41. овог закона могу се упутити професионална војна лица и лица из члана 41. ст. 6. и 7. овог закона у својству слушаоца.

Члан 56.

У средњу војну школу могу се уписати лица из грађанства која испуњавају опште и посебне условe.

На студије из члана 55. став 2. тачка 1) овог закона могу се уписати лица из грађанства и ученици средњих војних школа.

На студије из члана 55. став 2. тачка 2) овог закона могу се уписати лица из грађанства и страни држављани.

На студије из члана 55. став 2. тач. 3)–5) овог закона могу се уписати лица из грађанства, страни држављани и професионални припадници Војске Србије који се школују уз рад.

Страни држављанин може се уписати на акредитовани студијски програм, у складу са прописима којима се уређује школовање страних држављана у Министарству одбране и Војсци Србије, ако познаје језик на којем се изводи настава, што утврђује надлежни стручни орган војне високошколске установе.

Члан 57.

Одлуку о броју ученика за упис у средњу војну школу, доноси министар одбране.

Одлуку о броју кадета и студената за упис на студијске програме основних и интегрисаних академских студија, мастер академских, специјалистичких академских и докторских академских студија на војним високошколским установама доноси министар одбране.

Одлуку о броју самофинансирајућих студената, који се могу уписати на студијске програме основних и интегрисаних академских студија, мастер академских, специјалистичких академских и докторских академских студија доноси министар одбране.

Број кадета и студената за упис на студије из ст. 2. и 3. овог члана не може бити већи од броја утврђеног у дозволи за рад.

Одлуку о броју полазника, односно слушалаца за упућивање на општа, односно каријерна усавршавања доноси министар одбране.

Члан 58.

Конкурс за упис у средњу војну школу и на војне високошколске установе (у даљем тексту: Конкурс) расписује Министарство одбране.

Текст Конкурса припрема средња војна школа, односно војна високошколска установа.

Конкурс се објављује на интернет страници Министарства одбране и Војске Србије, средње војне школе и Универзитета, најкасније пет месеци пре почетка школске године.

Информација о оглашеном Конкурсу може се објавити у дневним новинама и другим медијима.

Члан 59.

Кандидат који се уписује у средњу војну школу, односно на акредитоване студијске програме на војним високошколским установама на основу Конкурса, мора да испуни следеће опште услове:

- 1) да је држављанин Републике Србије;
- 2) да има одговарајуће образовање;
- 3) да је на основу налаза и мишљења надлежне војнолекарске комисије утврђено да је здравствено способан за школовање;
- 4) да се против кандидата који се уписује у средњу војну школу не води кривични поступак или поступак због кривичног дела за које се гони по службеној дужности, односно да му није изрицана васпитна мера;

5) да се против кандидата који се уписује на основне и интегрисане академске студије, мастер академске, специјалистичке академске и докторске академске студије не води кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности, односно да није осуђиван за кривично дело на безусловну казну затвора од најмање шест месеци, а кандидат који се уписује на основне и интегрисане академске студије, да није осуђиван и казном малолетничког затвора, односно да му није изрицана заводска васпитна мера;

6) да је безбедносно проверен и да не постоји безбедносни ризик за пријем на школовање, односно усавршавање у складу са прописима којима је уређено вршење безбедносне провере у Министарству одбране.

Друга питања од значаја за реализацију конкурса, уредиће министар одбране.

Члан 60.

Услови за упис страних држављана на војне високошколске установе Универзитета уређују се међународним уговором.

Члан 61.

Кандидати из члана 55. став 1. и став 2. тач. 1) и 2) овог закона полажу пријемни испит, а за ученике средњих војних школа који настављају школовање на Војној академији спроводи се провера знања и способности, у складу са актом Војне академије.

Кандидати из члана 55. став 2. тач. 3)–5) овог закона полажу пријемни испит ако је то у условима за школовање прописано.

Кандидати који успешно положе пријемни испит, до потребног броја по посебном наређењу надлежног старешине, упућују се у даљи поступак селекције који се врши на основу критеријума за избор кандидата.

На основу критеријума из става 3. овог члана, средња војна школа односно војна високошколска установа сачињава ранг-листу пријављених кандидата, а право уписа стиче кандидат који је на ранг-листи рангиран у оквиру одобреног броја кандидата.

Члан 62.

Својство ученика, кадета и студента престаје:

- 1) завршетком школовања;
- 2) због утврђене неспособности или ограничене способности за војну службу;
- 3) губитком права на упис школске године;
- 4) изрицањем васпитно-дисциплинске мере искључења из средње војне школе, односно дисциплинске мере искључења са студија;
- 5) на сопствени захтев, односно уз сагласност родитеља односно другог законског заступника – исписивањем из средње војне школе, односно раскидом уговора за кадете и студенте војне високошколске установе;

6) изрицањем правноснажне пресуде за кривично дело које по посебним прописима представља сметњу за пријем у професионалну војну службу, односно наставак школовања или повлачи губитак службе у Војсци Србије за лица која се школују за потребе одбране и Војске Србије;

7) због других случајева прописаних законом којим се уређује средње образовање и васпитање и високо образовање.

Самофинансирајућем студенту, поред разлога из става 1. тач. 1) и 3)–6) овог члана, својство студента престаје и у случајевима ако не заврши студије до истека рока који се одређује у двоструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма, или због неизмирених трошкова школарине прецизиране уговором о школовању.

Професионалним припадницима Војске Србије, који су уписани на студије другог и трећег степена у складу са одобреним планом школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије и школују се уз рад, поред разлога из става 1. тач. 1) и 3)–6) овог члана, својство студента престаје ако не заврши студије до истека рока који се одређује у троструком броју школских година потребних за реализацију студијског програма.

Члан 63.

Својство полазника и слушаоца престаје:

- 1) завршетком усавршавања, односно војностручног оспособљавања;
- 2) раскидом уговора о усавршавању, односно војностручном оспособљавању;
- 3) ако изгуби право на даље усавршавање, односно војностручно оспособљавање у складу са уговором;
- 4) ако не заврши усавршавање, односно војностручно оспособљавање у року одређеном уговором;
- 5) ако се против њега покрене кривични поступак за кривично дело за које се гони по службеној дужности;
- 6) ако му престане служба у Војсци Србије његовом кривицом, или по његовом захтеву;
- 7) ако га надлежна војнолекарска комисија оцени неспособним за професионалну службу;
- 8) у другим случајевима предвиђеним уговором.

2. Ученици

Члан 64.

Упис ученика у средњу војну школу врши се у складу са одобреним планом школовања и усавршавања кадра у Министарству одбране и Војсци Србије.

Трошкови школовања ученика у средњим војним школама финансирају се из буџета Републике Србије.

Висину школарине утврђују средње војне школе својим општим актом, непосредно пре почетка школске године.

Члан 65.

Школовање ученика средње војне школе реализује се на основу уговора о школовању ученика средње војне школе (у даљем тексту: уговор о школовању ученика).

Уговором о школовању ученика уређују се права и обавезе уговорних страна у складу са овим законом и општим актима средње војне школе, као и начин решавања евентуалних спорова уговорних страна.

По прибављеном мишљењу организационе јединице Министарства одбране надлежне за послове заштите имовинских интереса Министарства одбране и Војске Србије, уговор о школовању ученика закључују Министарство одбране са једне стране и родитељ односно други законски заступник у име ученика, са друге стране.

Члан 66.

Уговором о школовању ученика уређују се следећа права ученика:

- 1) обезбеђивање уџбеника, школског прибора, смештаја, исхране, одеће и обуће, здравствене заштите, трошкова превоза и месечних примања;
- 2) квалитетно школовање и објективно оцењивање;
- 3) да буде награђен и похваљен;
- 4) да бира и буде биран у стручне органе или ученичке организације;
- 5) и друга права која се утврде уговором о школовању ученика.

Члан 67.

Уговором о школовању ученика уређују се следеће обавезе ученика:

- 1) да заврши све разреде средње војне школе у року, у складу са општим актом средње војне школе;
- 2) да настави школовање на Универзитету у својству кадета, уколико је средња војна школа завршена ради стицања општег образовања;
- 3) да ступи у професионалну војну службу, односно службу у Војсци Србије по завршетку школовања, уколико је средња војна школа завршена ради стицања средњег стручног образовања;
- 4) да поштује војне прописе, правила понашања и одлуке органа средње војне школе;

5) да надокнади стварне трошкова школовања буџету Републике Србије, у једнократном ревалоризованом износу, уколико својом кривицом изгуби статус ученика или уколико не испуни обавезе прописане законом и уговором о школовању;

6) да поштује и друге обавезе које се утврде уговором о школовању ученика.

Родитељ, односно други законски заступник ученика средње војне школе у обавези је да на позив школе узме активно учешће у свим облицима васпитног рада са учеником.

Изузетно од става 1. тачка 3) овог члана, министар одбране може својом одлуком одредити број ученика који ће наставити школовање на Универзитету, а који су завршили средњу војну школу ради стицања средњег стручног образовања.

Ученик средње војне школе може, уколико за то постоје услови, поновити школску годину једанпут у току школовања, ако наставничко веће то предложи, а начелник школе одобри.

Члан 68.

Ученици завршне године средњих војних школа, након завршеног четвртог разреда полажу војну општу матуру.

Ученици који су положили матуру из става 1. овог члана могу приступити полагању испита опште матуре у складу са прописима које доноси министарство надлежно за послове просвете.

3. Кадети

Члан 69.

На студијске програме основних и интегрисаних академских студија које се реализују на војним високошколским установама Универзитета уписују се и школују ради пријема у професионалну војну службу лица из грађанства и ученици средњих војних школа.

Лица из става 1. овог члана уписом стичу статус кадета.

Члан 70.

Трошкови школовања лица из члана 69. овог закона на војношколским установама Универзитета финансирају се из буџета Републике Србије.

Трошкови школовања из става 1. овог члана су укупни стварни трошкови које чине збир трошкова реализације наставног процеса, осталих трошкова школовања према одлуци Сената Универзитета која се доноси за сваку школску годину и новчане накнаде исплаћене у складу са прописима о накнади путних и других трошкова и новчаних примања у Министарству одбране и Војсци Србије.

Обрачун укупног износа стварних трошкова врши се на основу евиденције трошкова у ревалоризованом износу, усклађеном са месечном стопом раста цена на мало.

Члан 71.

Упис лица из грађанства на студијске програме основних и интегрисаних академских студија на војним високошколским установама, односно упис ученика средњих војних школа врши се у складу са одобреним планом школовања и усавршавања кадра у Министарству одбране и Војсци Србије, на основу одлуке министра одбране, а по спроведеном Конкурсу.

Приликом уписа, лица из става 1. овог члана потписују уговор о школовању у војној високошколској установи са Министарством одбране којим се уређују права и обавезе уговорних страна, као и начин решавања евентуалних спорова уговорних страна.

Члан 72.

Уговором о школовању уређују се следећа права кадета:

1) обезбеђивање смештаја, исхране, одеће и обуће, здравствене заштите, трошкова превоза и месечних примања;

2) коришћење литературе, наставног материјала и других наставних средстава потребних за праћење наставних садржаја;

3) редовно и квалитетно извођење наставе и свих других облика наставе утврђених студијским програмом, а према утврђеном плану и програму извођења наставе;

4) континуирано организовање консултација са предметним наставницима и сарадницима;

5) благовремено и тачно информисање о питањима која се односе на школовање;

6) могућност активног учествовања у раду органа војне високошколске установе;

7) и друга права која се утврде уговором о школовању.

Члан 73.

Уговором о школовању уређују се следеће обавезе кадета:

1) да успешно заврши основну војну обуку;

2) да редовно похађа наставу, извршава наставне и испитне обавезе у року, одређеном студијским програмом;

3) да положи све испите предвиђене студијским програмом војне високошколске установе и школовање заврши у року предвиђеном статутом војне високошколске установе;

4) да извршава задатке и обавезе предвиђене за кадете у складу са Законом о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 101/10 – др. закон, 10/15, 88/15 – УС, 36/18, 94/19 и 74//21 – УС; у даљем тексту: Закон о Војсци Србије) и Правилем службе Војске Србије;

5) да по завршетку школовања ступи у професионалну војну службу у Војсци Србије, да прихвати распоред по потреби службе и да остане у професионалној војној служби двоструко време трајања школовања;

6) да надокнади трошкове школовања буџету Републике Србије, у једнократном ревалоризованом износу, уколико му његовом кривицом престане својство кадета у случајевима предвиђеним чланом 62. став 1. тач. 3)–6) овог закона, као и случајевима да не изврши обавезе из тач. 1)–5) овог члана.

4. Студенти

Члан 74.

У својству студента на војној високошколској установи кандидат се може уписати на основне и интегрисане академске студије, мастер академске, специјалистичке академске и докторске академске студије.

Приликом уписа на војну високошколску установу из става 1. овог члана, самофинансирајући студенти потписују уговор којим се прецизирају права и обавезе.

а) Основне и интегрисане академске студије

Члан 75.

На студијске програме основних и интегрисаних академских студија које се реализују на војним високошколским установама могу се уписати лица из грађанства и страни држављани.

Члан 76.

Упис на студијске програме из члана 75. овог закона за лица из грађанства врши се на основу Конкурса.

Лица из става 1. овог члана школују се као самофинансирајући студенти.

Члан 77.

Школовање страних држављана на студијским програмима из члана 75. овог закона реализује се на основу међународног уговора.

б) Мастер академске студије, специјалистичке академске студије
и докторске академске студије

Члан 78.

На студијске програме мастер академских, специјалистичких академских и докторских академских студија које се реализују на војним високошколским установама могу се уписати професионални припадници Војске Србије, лица из грађанства и страни држављани.

Професионални припадници Војске Србије на студијама из става 1. овог члана школују се уз рад, а у складу са одлуком министра одбране.

Члан 79.

Упис на студијске програме из члана 78. овог закона за професионалне припаднике Војске Србије реализује се у складу са одобреним планом школовања и усавршавања кадра у Министарству одбране и Војсци Србије.

Упис на студијске програме из члана 78. овог закона за лица из грађанства врши се на основу Конкурса.

Лица из става 2. овог члана школују се као самофинансирајући студенти.

Члан 80.

Школовање страних држављана на студијским програмима из члана 78. овог закона реализује се на основу међународног уговора, односно уговора који војна високошколска установа закључи са страним држављанином за његове потребе.

5. Полазници и слушаоци**Члан 81.**

На опште програме усавршавања и војностручно оспособљавање из члана 49. став 1. тач. 2) и 3) овог закона, изабрана лица се упућују у својству полазника.

На каријерна усавршавања, изабрана лица се упућују у својству слушалаца.

Лица из ст. 1. и 2. овог члана уписују се на програме усавршавања у складу са одобреним планом школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије.

Лица из ст. 1. и 2. овог члана, потписују уговор са Министарством одбране којим се уређују права и обавезе уговорних страна.

Члан 82.

Уговором из члана 81. став 4. овог закона уређује се следеће:

- 1) обезбеђивање литературе, смештаја, исхране, здравствене заштите, трошкова превоза и месечних примања;
- 2) обавезе полазника, односно слушаоца према Министарству одбране;
- 3) поштовање војних прописа, правила понашања, односно прописа и одлука институције у којој се реализује усавршавање;
- 4) трошкови усавршавања;
- 5) престанак својства полазника, односно слушаоца из разлога предвиђених чланом 63. овог закона;
- 6) начин решавања евентуалних спорова уговорних страна;
- 7) друга питања од значаја за усавршавање.

6. Дисциплинска одговорност ученика, кадета, студената, полазника и слушаца

Члан 83.

Ученици средњих војних школа одговарају за повреду школских обавеза и школског реда и дисциплине.

Врсте повреда школских обавеза и школског реда и дисциплине, врсте васпитно-дисциплинских мера, надлежности и поступак изрицања васпитно-дисциплинских мера лицима из става 1. овог члана уређују средње војне школе општим актом.

Члан 84.

Кадети, студенти, полазници и слушаоци одговарају за повреду школских обавеза и дисциплине.

Врсте повреда школских обавеза и дисциплине и врсте дисциплинских мера, надлежност и поступак изрицања дисциплинских мера лицима из става 1. овог члана уређују војношколске установе општим актом.

Члан 85.

Ученици, кадети, студенти, полазници и слушаоци који се школују и усавршавају за потребе Министарства одбране и Војске Србије, поред одговорности за повреду школских обавеза и дисциплине, одговарају и за повреду правила војне дисциплине, у складу са прописима о дисциплинској одговорности у Војсци Србије.

7. Ближе уређење уписа ученика, кадета и студената на војношколске установе

Члан 86.

Услове, поступак и друга питања од значаја за упис ученика у средњу војну школу и кадета и студената на војне високошколске установе, уређује министар одбране.

IV. ОРГАНИЗАЦИЈА ВОЈНОГ ОБРАЗОВАЊА

1. Војношколске установе

Члан 87.

Војношколске установе јесу: средње војне школе, војне високошколске установе и Школа националне одбране.

а) Средња војна школа

Члан 88.

Средња војна школа може бити: Војна гимназија, Средња стручна војна школа и Мешовита војна школа.

Војна гимназија је образовно-васпитна установа у којој се стиче опште средње образовање и васпитање у трајању од четири године првенствено за наставак школовања у војној високошколској установи.

Средња стручна војна школа је образовно-васпитна установа у којој се стиче опште средње, опште војно и војностручно образовање и васпитање у трајању од четири године, и спроводи војностручно оспособљавање у трајању од једне године, за обављање послова подофицира Војске Србије и војних службеника и намештеника, према смеровима, односно, потребним профилима занимања које у складу са потребама Војске Србије одреди Министарство одбране.

Мешовита војна школа је образовно-васпитна установа у којој се стиче средње образовање и васпитање у трајању од четири године.

Министарство одбране, у складу са исказаним потребама, може формирати организациону јединицу која интегрише средње војне школе.

Јавне исправе издате од средње војне школе пуноважне су на територији Републике Србије.

б) Војне високошколске установе

Члан 89.

Војне високошколске установе утврђују и спроводе јединствену политику попуњавања формацијских места, полазећи од потребе да се наставни процес организује на квалитетан, рационалан, ефикасан и ефективан начин.

Војне високошколске установе из става 1. овог члана су: Универзитет, Војна академија и Медицински факултет Војномедицинске академије.

Војна академија и Медицински факултет Војномедицинске академије су војне високошколске установе у саставу Универзитета.

Члан 90.

Универзитет је самостална војна високошколска установа која обавља делатност високог војног образовања кроз студије првог, другог и трећег степена из више научних области у оквиру образовно-научних поља, у складу са дозволом за рад, оснивачким актом и законом којим се уређује високо образовање.

Ради унапређења научноистраживачког и стручног рада за потребе одбране и Војске Србије, Универзитет у свом саставу може имати акредитоване научноистраживачке организације и библиотеку.

Универзитет у свом саставу може имати високошколску установу са својством или без својства правног лица под условима прописаним законом и статутом високошколске установе и војношколску установу која реализује каријерна усавршавања официра.

Члан 91.

Војна академија је војна високошколска установа у саставу Универзитета која изводи студијске програме у складу са дозволом за рад, програме усавршавања и програме војностручног оспособљавања, у складу са оснивачким актом и овим законом.

Члан 92.

Медицински факултет Војномедицинске академије је војна високошколска установа у саставу Универзитета која изводи студијске програме у пољу медицинских наука, у складу са дозволом за рад, и програме војностручног оспособљавања, у складу са оснивачким актом и законом.

Студијски програми из става 1. овог члана реализују се у оквиру јединственог процеса рада у којем се наставници и сарадници истовремено баве образовним, научноистраживачким и здравственим радом.

Наставна база војне високошколске установе из става 1. овог члана су клинике и институти Војномедицинске академије као војноздравствене и научноистраживачке јединице у којима су обезбеђени услови за остваривање дела научноистраживачког и образовног процеса, као и здравствене делатности.

в) Школа националне одбране

Члан 93.

Школа националне одбране је војношколска установа у саставу Универзитета која реализује каријерна усавршавања професионалних војних лица за обављање највиших командних и штабних и руководећих дужности у области безбедности и одбране, као и других послова у командама оперативног нивоа и организационим јединицама Генералштаба Војске Србије и Министарства одбране у оквиру мисија и задатака који проистичу из доктринарних и нормативних докумената у области одбране Републике Србије.

2. Органи војношколских установа

а) Органи средње војне школе

Члан 94.

Средња војна школа има орган пословођења, орган управљања и стручне органе, а може имати и друге органе у складу са законом.

Члан 95.

Орган пословођења средње војне школе је начелник.

Начелника средње војне школе поставља надлежни орган, у складу са прописима који се односе на систематизацију радних места у јединицама или установама Министарства одбране, односно Војске Србије, из реда официра.

Начелник средње војне школе је самосталан у обављању послова из свог делокруга и за свој рад одговара Савету средње војне школе и претпостављеном старешини у складу са прописом из става 2. овог члана.

Члан 96.

Начелник средње војне школе:

- 1) руководи школом;
- 2) предлаже годишњи програм рада школе;
- 3) стара се о примењивању овог закона и других прописа којима се уређује рад школе;
- 4) одговоран је за реализацију наставног плана и програма;
- 5) доноси одлуку о висини школарине, на предлог органа управљања;
- 6) организује образовно-васпитни рад и стара се о његовом унапређивању;
- 7) организује и остварује педагошко-инструктивни надзор;
- 8) предузима мере за унапређење рада наставника, односно сарадника;
- 9) израђује предлог статута школе;
- 10) сазива и руководи седницама наставничког већа;
- 11) усмерава и усклађује рад стручних органа у школи;
- 12) сарађује са јединицама односно установама за које се школују ученици и са родитељима ученика;
- 13) потписује дипломе и друге јавне исправе;
- 14) обавља и друге послове одређене статутом школе.

Члан 97.

Орган управљања средње војне школе је Савет средње војне школе.

Председника и шест чланова Савета средње војне школе предлаже начелник Генералштаба Војске Србије, једног члана предлаже организациона јединица Министарства одбране надлежна за функцију образовања, два члана предлаже Универзитет из свог састава, док наставничко веће школе предлаже седам чланова из редова запослених у школи и два пунолетна ученика, водећи рачуна о уравнотеженој заступљености оба пола.

Председника Савета средње војне школе и његове чланове именује министар одбране.

Мандат чланова Савета средње војне школе траје три године, осим ученицима којима мандат траје једну годину.

Председник и чланови Савета средње војне школе обављају послове из своје надлежности, без накнаде.

Члан 98.

Савет средње војне школе:

- 1) доноси статут школе и друге опште акте;
- 2) доноси годишњи програм рада школе;
- 3) одлучује о оснивању и укидању стручних органа школе;
- 4) разматра усклађеност наставних планова и програма смерова и специјалности;
- 5) доноси план стручног усавршавања наставника, односно сарадника;
- 6) доставља извештаје о раду Савета средње војне школе, организационој јединици Министарства одбране надлежној за функцију образовања.

Савет средње војне школе одлучује већином гласова од укупног броја чланова.

Члан 99.

Стручни органи средње војне школе су:

- 1) Наставничко веће;
- 2) Веће године (класе);
- 3) одељењско веће;
- 4) стручни актив наставника;
- 5) други стручни органи.

Члан 100.

Стручни органи средње војне школе:

1) старају се о осигурању и унапређивању квалитета образовно-васпитног рада установе;

- 2) прате остваривање програма образовања и васпитања;
- 3) старају се о остваривању циљева и стандарда постигнућа;
- 4) вреднују резултате рада наставника и стручних сарадника;
- 5) прате и утврђују резултате рада ученика;

6) предузимају мере за јединствен и усклађен рад са ученицима у процесу образовања и васпитања и решавају друга стручна питања образовно-васпитног рада.

б) Органи војних високошколских установа и Школе националне одбране

Члан 101.

Војне високошколске установе имају орган управљања, орган пословођења и стручне органе, а могу имати и друге органе у складу са законом.

Члан 102.

Орган управљања војне високошколске установе је Савет.

Савет има укупно 17 чланова, од којих 11 чланова бирају војне високошколске установе, три члана бира Кадетски парламент и три члана у име оснивача именује Влада, на предлог Министарства одбране, водећи рачуна о уравнотеженој заступљености оба пола.

Члан 103.

Поступак избора, односно именовања и разрешења чланова Савета, начин рада Савета и одлучивања уређује се статутом војне високошколске установе.

Члан Савета може бити члан органа управљања само једне војне високошколске установе.

Мандат чланова Савета траје три године и то почев од дана одржавања конститутивне седнице, осим представницима кадета и студената чији мандат траје једну годину, у складу са законом.

Члан 104.

Председника Савета именује министар одбране. Председник и чланови Савета обављају послове из своје надлежности, без накнаде.

Члан 105.

Савет:

- 1) доноси статут;
- 2) доноси финансијски план, на предлог стручног органа;
- 3) усваја извештај о пословању и годишњи обрачун, на предлог стручног органа;
- 4) усваја план коришћења средстава за инвестиције, на предлог стручног органа;
- 5) даје сагласност на одлуке о управљању имовином војне високошколске установе;
- 6) даје сагласност на расподелу финансијских средстава;
- 7) доноси одлуку о висини школарине, на предлог стручног органа;
- 8) подноси оснивачу извештај о пословању најмање једанпут годишње;
- 9) врши избор екстерног ревизора финансијског пословања војне високошколске установе;
- 10) на годишњем нивоу анализира стање и достигнути степен развоја у високом војном образовању и даје стручне предлоге министру одбране;
- 11) даје стручно мишљење на предлоге стратегије развоја високог војног образовања;
- 12) даје стручно мишљење на прописе из области високог војног образовања;

13) обавља и друге послове у складу са овим законом и статутом војне високошколске установе.

О питањима из става 1. овог члана Савет одлучује већином гласова од укупног броја чланова. Статутом Универзитета одређује се стручни орган који утврђује предлоге из става 1. овог члана.

Савет војне високошколске установе у саставу Универзитета:

1) доноси статут, на предлог Наставно-научног већа војне високошколске установе у саставу Универзитета;

2) разматра и предлаже измену акта о оснивању, доношење акта о статусној промени и промени назива војне високошколске установе у саставу Универзитета;

3) подноси Влади извештај о пословању (најмање једанпут годишње);

4) доноси друге опште акте војне високошколске установе у саставу Универзитета у складу са статутом;

5) обавља и друге послове у складу са законом и статутом.

Члан 106.

Орган пословођења Универзитета је ректор.

Орган пословођења Војне академије је декан.

Орган пословођења Медицинског факултета Војномедицинске академије је декан.

Надлежности органа пословођења из ст. 1–3. овог члана прописане су општим актом војне високошколске установе и актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних места.

Орган пословођења из ст. 1–3. овог члана поставља надлежни старешина на основу прописа којима је регулисана служба професионалних војних лица у складу са актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних места из реда наставника војне високошколске установе.

Мандат органа пословођења траје три године, са могућношћу једног поновног именовања.

Орган пословођења из става 1. овог члана самосталан је у обављању послова из свог делокруга и за свој рад одговара Савету Универзитета и старешини из става 5. овог члана.

Орган пословођења из ст. 2. и 3. овог члана самосталан је у обављању послова из свог делокруга и за свој рад одговара ректору Универзитета.

Члан 107.

Војна академија поред органа пословођења из члана 106. став 2. овог закона има и начелника који се поставља из реда професионалних официра.

Изузетно од става 1. овог члана, уколико испуњава услове прописане актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, начелник Војне академије може вршити и дужност органа пословођења из члана 106. став 2. овог закона.

Начелника Војне академије поставља надлежни старешина у складу са прописима којима је регулисана служба професионалних војних лица, а његове надлежности прописане су актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних места.

Начелник Војне академије, у вршењу послова из свог делокруга, самосталан је и за свој рад одговара надлежном старешини у складу са прописима из става 3. овог члана и ректору Универзитета.

Члан 108.

Сенат Универзитета је највиши стручни орган Универзитета.

Састав, делокруг, број чланова, начин избора уз вођење рачуна о уравнотеженој заступљености оба пола, трајање мандата, као и начин одлучивања стручног органа из става 1. овог члана, уређују се статутом Универзитета.

Члан 109.

Кадетски парламент Универзитета је орган којим кадети и студенти остварују права и штите своје интересе на Универзитету.

Кадетски парламент Универзитета има 15 чланова.

Кадетски парламенти војних високошколских установа у саставу Универзитета, сваке године, тајним гласањем, бирају 12 представника Војне академије и три представника Медицинског факултета Војномедицинске академије у Кадетски парламент Универзитета, водећи рачуна о уравнотеженој заступљености оба пола.

Члан 110.

Универзитет може имати и стручна већа образовно-научних поља, као стручне органе.

Члан 111.

Стручни органи војне високошколске установе у саставу Универзитета су:

- 1) наставно-научно веће;
- 2) већа образовно-научних поља;
- 3) Комисија за обезбеђење квалитета.

Војне високошколске установе из става 1. овог члана могу имати и катедре као стручне органе.

Поред стручних органа из ст. 1. и 2. овог члана војна високошколска установа у саставу Универзитета има и Кадетски парламент, као орган којим кадети и студенти остварују права и штите своје интересе.

Члан 112.

Школа националне одбране има орган руковођења и стручни орган.

Члан 113.

Школом националне одбране руководи и командује начелник.

Начелника Школе националне одбране поставља надлежни старешина.

Начелник Школе националне одбране у обављању послова из свог делокруга и за свој рад одговара ректору Универзитета.

Члан 114.

Начелник Школе националне одбране:

- 1) руководи школом;
- 2) доноси годишњи програм рада школе;
- 3) стара се о примењивању прописа којима се регулише рад школе;
- 4) одговоран је за реализацију каријерних усавршавања;
- 5) организује реализацију каријерних усавршавања;
- 6) предузима мере за унапређење рада наставног особља;
- 7) израђује предлог статута Школе националне одбране;
- 8) израђује предлог правилника о раду Школе националне одбране;
- 9) сазива и руководи седницама стручног органа;
- 10) именује комисије за спровођење поступка признања стране високошколске исправе;
- 11) решава о правима и обавезама професионалних припадника Војске Србије упућених на усавршавање, у складу са датим овлашћењима;
- 12) потписује исправе о завршеним каријерним усавршавањима;
- 13) обавља и друге послове у складу са прописима.

Члан 115.

Наставно веће као стручни орган Школе националне одбране има председника и десет чланова.

Председник наставног већа Школе националне одбране је начелник Школе националне одбране.

Мандат чланова наставног већа Школе националне одбране траје три године.

Члан 116.

Наставно веће Школе националне одбране:

- 1) усваја статут Школе националне одбране;
- 2) усваја програм рада школе;
- 3) доноси одлуку о признавању исправе стечене у страним војним школама и њиховој еквиваленцији са каријерним усавршавањима;
- 4) бира наставнике вештина из ужих научних области за које су надлежне катедре у саставу Школе националне одбране;
- 5) прописује мерила за вредновање описних оцена приликом еквиваленције програма каријерних усавршавања;
- 6) разматра измене и допуне програма каријерних усавршавања;
- 7) усваја план стручног усавршавања особља;
- 8) усваја теме за завршне радове слушаоца;
- 9) утврђује критеријуме за рангирање слушаоца.

Наставно веће Школе националне одбране усваја предлоге већином гласова од укупног броја чланова.

3. Оснивање и укидање војношколских установа

Члан 117.

Војношколске установе оснива и укида Влада.

Потребу за оснивањем или укидањем војношколске установе утврђује Министарство одбране.

Пре доношења акта о оснивању војношколске установе Влада усваја елаборат који израђује Министарство одбране.

Елаборат из става 3. овог члана садржи доказе о оправданости оснивања војношколске установе и о обезбеђивању законом прописаних услова за њено оснивање.

Актом о оснивању војношколске установе одређују се: назив, задаци и седиште установе, потребе за кадром одређеног профила, достигнути ниво војних квалификација који стичу ученици, кадети односно студенти, полазници и слушаоци који заврше школовање, односно усавршавање, као и други задаци и елементи неопходни за почетак рада војношколске установе.

Актом о укидању војношколске установе одређују се: рок престанка рада војношколске установе, начин завршетка школовања, односно усавршавања ученика, кадета односно студената, полазника и слушалаца чије је школовање, односно усавршавање у току, преузимање имовине, као и друга питања у вези са престанком рада војношколске установе.

4. Рад војношколских установа

Члан 118.

Војна високошколска установа може да почне са радом по добијању дозволе за рад од министарства надлежног за послове просвете.

Средња војна школа може да почне са радом по добијању дозволе за рад од Министарства одбране.

Поступак за добијање дозволе за рад средње војне школе уредиће министар одбране.

Члан 119.

На рад војношколских установа примењују се прописи којима се уређује организација, унутрашње уређење и систематизација формацијских места.

У војношколским установама није дозвољено политичко, страначко или верско организовање и деловање.

Члан 120.

Аутономија Универзитета заснива се на Уставу Републике Србије, закону којим се уређује високо образовање и у складу са овим законом, прописима о одбрани и Војсци Србије и правилима војне службе заснива се на:

1) утврђивању студијских програма, на основу потреба система одбране и стручних профила видова, родова и служби Војске Србије које одређују надлежни органи;

2) предлагању унутрашње организације, у складу са начелима прописаним за унутрашње уређење и систематизацију формацијских места у Министарству одбране и Војсци Србије;

3) доношењу статута и избор органа управљања и других органа, у складу са овим законом и актом о оснивању;

4) избору наставника и сарадника из састава професионалних припадника Војске Србије и ван Војске Србије њихово ангажовање у настави на основу избора у звање и сагласности надлежног старешине;

5) издавању јавних исправа;

6) располагању финансијским средствима, у складу са законом, актом о оснивању, статутом и општим актима Универзитета;

7) коришћењу имовине, у складу са законом, актом о оснивању, статутом и општим актима Универзитета;

8) одлучивању о прихватању пројеката и о међународној сарадњи са страним високошколским установама, у складу са законом и међународним уговорима у области одбране и војне сарадње.

5. Општи акти

Члан 121.

Војношколска установа доноси опште акте за које је овлашћена овим законом, актом о оснивању и статутом.

Основни општи акт војношколске установе је статут.

Члан 122.

Статутом војношколске установе уређују се: делатност и пословање војношколске установе; правни положај и статус војношколских установа; наставни план и програм односно студије и студијски програми; упис на школовање и правила школовања; звања наставника и сарадника и услови за њихов избор; састав, делокруг, број чланова, начин избора, трајање мандата и начин одлучивања стручних органа војношколске установе у складу са овим законом, као и друга питања од значаја за организацију и рад војношколске установе.

Осим питања из става 1. овог члана, статутом средње војне школе уређују се и: организовање и спровођење образовно-васпитног рада; пријем, права, обавезе и организовање ученика; ангажовање наставног особља; обезбеђивање права, заштите и безбедности ученика и запослених; начин обавештавања ученика, родитеља и запослених, као и друга питања од значаја за рад школе.

Статутом Школе националне одбране, у складу са овим законом, утврђују се надлежност, начин рада и одлучивања органа руковођења и стручних органа Школе националне одбране.

Статут и општа акта војношколске установе објављују се у „Службеном војном листу”.

6. Регистар средњих војних школа и војних високошколских установа

Члан 123.

Министарство одбране, у складу са овим законом, води регистар (евиденцију) средњих војних школа и војних високошколских установа, у облику укорићене главне књиге коју чине регистарски листови и збирка исправа, а у који се уписују или бришу подаци на основу акта о њиховом оснивању или укидању.

У главној књизи из става 1. овог члана, евидентирају се и уносе подаци за средње војне школе и за војне високошколске установе, у следеће обрасце:

- 1) Образац А – регистарски лист средње војне школе;
- 2) Образац Б – регистарски лист војне високошколске установе.

Обрасци из става 2. овог члана садрже следеће податке: редни број, врсту војношколске установе, назив војношколске установе (пословно име, облик организовања/правна форма, седиште, телефон, и-мејл), назив организационе јединице у чијем саставу је војношколска установа, оснивање војношколске установе (податак о оснивачу, број решења и датум уписа у регистар правних лица и шифру претежне делатности), датум уписа војношколске установе, делатност војношколске установе, делатност организационе јединице у чијем саставу је установа, област у којој војношколска установа обавља делатност, матични број и пореско-идентификациони број (ПИБ), верификацију војношколске установе, запослени у смислу одредаба закона којим се уређује војно образовање, простор и опрему за обављање делатности, престанак рада војношколске установе, напомену у коју се уносе подаци о свим променама (промена назива/пословног имена, седишта, облика организовања, статусна промена, промена оснивача, брисање из регистра и др.).

Збирка исправа на основу којих се уписују подаци у регистар, чува се у омотима за сваку војношколску установу и садржи: оснивачки акт, захтев војношколске установе поднет министарству надлежном за послове просвете, акт министарства надлежног за послове просвете по захтеву војношколске установе и акт о укидању.

Начин вођења регистра из става 1. овог члана ближе уређује министар одбране.

V. НАСТАВНО ОСОБЉЕ У ВОЈНОШКОЛСКИМ УСТАНОВАМА

Члан 124.

Наставу и друге облике образовно-васпитног рада у војношколским установама остварује наставно особље.

Наставно особље прима се у службу у складу са прописима о Војсци Србије.

Ближе услове и начин остваривања сталног стручног усавршавања наставног особља прописује министар одбране, у складу са циљевима војног образовања и приоритетима Министарства одбране.

1. Наставно особље у средњим војним школама

Члан 125.

Наставно особље у средњим војним школама чине наставник, васпитач, стручни сарадник и сарадник у настави.

Лице из става 1. овог члана је држављанин Републике Србије који испуњава услове у погледу квалификације и услове прописане Законом о Војсци Србије.

Задатак лица из става 1. овог члана јесте да својим компетенцијама осигура постизање циљева образовања и васпитања и стандарда постигнућа, уважавајући принципе образовања, предзнања, потребе, интересовања и посебне могућности ученика.

Члан 126.

Министар одбране уређује ближе услове у погледу квалификације лица из члана 125. став 1. овог закона.

Члан 127.

Наставно особље у средњој војној школи има недељну норму од 20 наставних часова непосредне наставе, а највише 24 настава часа за период не дужи од једног полугодишта.

За наставнике из предмета математика, српски језик и књижевност и страни језици, ангажовање на непосредној настави износи 18 наставних часова седмично и два наставна часа за исправак писмених задатака.

До испуњења пуног радног времена од 40 часова недељно, наставно особље у средњој војној школи ангажује се на образовно-васпитним активностима на начин прописан статутом школе.

Члан 128.

Наставно особље у средњој војној школи у обавези је да се стално стручно усавршава ради успешнијег остваривања и унапређивања образовно-васпитног рада и стицања компетенција потребних за рад.

***2. Наставно особље у војним високошколским установама
и Школи националне одбране***

Члан 129.

Наставно особље на Универзитету чине лица која остварују наставу и научноистраживачку делатност.

Наставно особље у војним високошколским установама и Школи националне одбране чине наставници, истраживачи, наставници страног језика, наставници вештина и сарадници.

а) Наставник

Члан 130.

Звања наставника на Универзитету јесу: редовни професор, ванредни професор и доцент.

Редовни професор, ванредни професор и доцент могу да изводе наставу на свим врстама студија.

Члан 131.

Наставник се бира у звање за ужу научну област, коју усваја Сенат Универзитета на предлог наставно-научног већа војношколске установе.

У звања наставника може бити изабрано лице које испуњава услове прописане законом, односно ближе услове утврђене општим актом о условима и критеријумима за избор у звања наставника, који доноси Сенат Универзитета, у складу са подзаконским актима и утврђеним минималним условима за избор у звања наставника од стране Националног савета за високо образовање.

Лице изабрано у научно звање на начин и по поступку којим је уређена научноистраживачка делатност може да реализује наставу на мастер академским и докторским академским студијама, у складу са законом којим се уређује високо образовање и општим актом Универзитета.

Члан 132.

Избор у звање наставника врши Универзитет.

Начин и поступак стицања звања наставника ближе се уређују општим актом Универзитета, у складу са законом којим се уређује високо образовање.

Члан 133.

Одлуку о избору у звање наставника доноси Сенат Универзитета.

Одлука из става 1. овог члана коначна је.

Члан 134.

Војна високошколска установа може на предлог стручног органа ангажовати у делу активне наставе, укључујући предавања и вежбе, на првом и другом степену студија, највише до трећине часова наставе на предмету у току семестра, предавача ван радног односа који има стечено високо образовање најмање мастер академских студија и који има неопходна знања и вештине у одговарајућој области и показује смисао за наставни рад, закључивањем уговора о ангажовању за извођење наставе.

Општим актом Универзитета ближе се уређују начин избора и време на које се ангажује предавач ван радног односа.

Члан 135.

Наставу страних језика, односно вештина у војним високошколским установама у саставу Универзитета могу изводити и наставници у звању наставника страног језика и наставника вештина, у складу са врстом студија за коју је установа акредитована.

Наставу страних језика, односно вештина може, осим лица које има стечено звање: доцента, ванредног професора и редовног професора, изводити и наставник страног језика, односно наставник вештина који има стечено високо образовање првог степена, објављене стручне радове у одговарајућој области и способност за наставни рад.

Наставник вештина из става 2. овог члана може се бирати само у оним ужим научним областима у оквиру научне области војне науке, које на предлог војних високошколских установа у саставу Универзитета усвоји Сенат Универзитета.

У смислу одредаба овог закона, узимајући у обзир специфичности војног образовања, наставник вештина се изузетно може бирати и у научним областима за које постоје докторске студије у Републици Србији.

Члан 136.

Избор у звање наставника страног језика, односно вештина врши војна високошколска установа, односно Школа националне одбране, у складу са својим општим актом.

Начин и поступак стицања звања наставника страних језика, односно вештина уређују се општим актом из става 1. овог члана.

Начин и поступак стицања звања наставника вештина из ужих научних области за које је надлежна Школа националне одбране уређују се општим актом Школе националне одбране.

Члан 137.

Наставници, наставници страног језика и наставници вештина имају право да:

- 1) буду бирани и поново бирани у звање наставника;
- 2) изводе наставу у складу са изборним звањем и стеченим референцама, на основу општег акта војне високошколске установе и Школе националне одбране;
- 3) изводе наставу са лицима из грађанства која су стекла статус студента и страним држављанима и буду ментори и чланови комисија при изради завршних радова и дисертација у складу са уговорима склопљеним на комерцијалној основи;
- 4) организују, изводе и учествују у научноистраживачком раду за потребе војне високошколске установе, Министарства одбране и Војске Србије;
- 5) организују, изводе и учествују у научноистраживачком раду којим се комерцијализује резултат рада;
- 6) израђују и препоручују уџбенике и приручнике за наставни предмет за који су изабрани;
- 7) предлажу усавршавање и преиспитивање наставног плана и програма и програма усавршавања.

За остварено право из става 1. тач. 3) и 5) овог члана наставнику припада накнада у складу са прописом који доноси министар одбране уз сагласност Владе.

Члан 138.

Наставници, наставници страног језика и наставници вештина у обавези су да:

- 1) у потпуности одрже наставу према садржају и у предвиђеном броју часова, утврђеним студијским програмом и планом извођења наставе;

2) обезбеђују изворе савремених научних и стручних информација и самостално, или у сарадњи са другим наставницима и стручњацима припремају, израђују и препоручују уџбенике за наставни предмет за који су изабрани;

3) учествују у изради наставног плана и програма и програма усавршавања;

4) воде евиденцију о присуству настави, обављеним испитима и постигнутом успеху на начин предвиђен општим актом;

5) редовно одржавају испите за кадете, студенте, слушаоце и полазнике према распореду у прописаним испитним роковима;

6) држе консултације са кадетима, студентима, слушаоцима и полазницима ради савладавања наставног програма и програма усавршавања;

7) буду ментори кадетима, студентима и слушаоцима при изради завршних радова и дисертација;

8) развијају колегијалне односе са другим члановима академске заједнице;

9) проверавају успешност свог рада у настави, у складу са општим актом који доноси Сенат Универзитета;

10) обављају и друге послове утврђене законом и општим актима војних високошколских установа и Школе националне одбране.

б) Истраживач

Члан 139.

Научна звања истраживача на Универзитету јесу: научни саветник, научни сарадник и виши научни сарадник.

Лице изабрано у научно звање може да изводи наставу на мастер академским и докторским академским студијама, под условима и на начин прописан законом и општим актом који доноси Сенат Универзитета.

Уколико лице из става 2. овог члана није радно ангажовано у саставу Универзитета са њим се закључује уговор о ангажовању за извођење наставе.

Члан 140.

Избор у звања истраживача спроводи се на начин и под условима предвиђеним законом којим се уређује научноистраживачка делатност.

в) Сарадник

Члан 141.

Звања сарадника на Универзитету јесу: сарадник у настави, асистент и асистент са докторатом.

Општим актом војних високошколских установа у саставу Универзитета могу се утврдити и друга звања сарадника.

Сарадник се бира у звање за ужу научну област, коју усваја Сенат Универзитета на предлог надлежног већа војне високошколске установе.

У звање сарадника може бити изабрано лице које испуњава услове прописане законом, односно ближе услове утврђене општим актом о условима за избор у звања сарадника, који доноси надлежно веће војне високошколске установе.

Члан 142.

Избор у звање сарадника врши војна високошколска установа у саставу Универзитета.

Начин и поступак стицања звања сарадника уређује се општим актом војне високошколске установе из става 1. овог члана.

Члан 143.

Сарадници имају право да:

- 1) буду бирани и поново бирани у звања сарадника;
- 2) учествују у реализацији наставе у складу са изборним звањем и стеченим референцама, на основу општег акта војне високошколске установе и Школе националне одбране;
- 3) учествују у реализацији наставе са лицима из грађанства која су стекла статус студента и страним држављанима у складу са уговорима склопљеним на комерцијалној основи;
- 4) учествују у реализацији научноистраживачког рада за потребе војне високошколске установе, Министарства одбране и Војске Србије;
- 5) учествују у научноистраживачком раду којим се комерцијализује резултат рада;
- 6) учествују у изради помоћних уџбеника за наставни предмет за који су изабрани.

За остварено право из става 1. тач. 3) и 5) овог члана сараднику припада накнада у складу са прописом који доноси министар одбране уз сагласност Владе.

Члан 144.

Сарадници су у обавези да:

- 1) припремају и изводе вежбе под стручним надзором наставника;
- 2) помажу наставнику у припреми научно-наставног процеса;
- 3) учествују у одржавању испита у складу са студијским програмом и планом извођења наставе;
- 4) обављају консултације са кадетима, студентима и слушаоцима;

- 5) буду ментори при изради завршних радова на основним и интегрисаним академским студијама;
- 6) раде на сопственом стручном усавршавању ради припремања за самосталан научноистраживачки рад, у сврху стицања вишег академског степена односно доктората;
- 7) развијају колегијалне односе са другим члановима академске заједнице;
- 8) проверавају успешност свога рада у настави, у складу са општим актом који доноси Сенат Универзитета;
- 9) обављају и друге послове у складу са законом, статутом и општим актима.

3. Посебна права и обавезе наставног особља

Члан 145.

Министар одбране или лице које он овласти може да закључи уговор о извођењу наставе са запосленим професионалним припадником Војске Србије, са незапосленим лицем или са запосленим у другој установи, према законским условима ради:

- 1) замене одсутног запосленог преко 60 дана;
- 2) привремене попуне упражњеног формацијског места наставника;
- 3) извођења наставе из наставног предмета који је одобрен наставним планом и програмом, а формацијско место са том специјалношћу није предвиђено формацијом школе.

Лице из става 1. овог члана учествује у раду стручних органа школе без права одлучивања, осим у раду одељењског већа.

Члан 146.

Професионални припадник Војске Србије који је постављен или распоређен у војношколској установи и има одговарајуће наставно, научно или сарадничко звање, односно испуњава услове у погледу квалификација, може изводити наставу у тој војношколској установи и ван редовног радног времена закључивањем уговора о допунском раду у укупном трајању до 1/3 пуног радног времена.

Сагласност за обављање допунског рада код свог послодавца професионалном припаднику Војске Србије из става 1. овог члана на период од годину дана даје ректор Универзитета.

Са лицем из става 1. овог члана, уговор о допунском раду закључује старешина одређен општим актом војношколске установе.

Члан 147.

Професионални припадник Војске Србије који има одговарајуће наставно, научно или сарадничко звање, односно испуњава услове у погледу квалификација, може изводити наставу у војношколској установи и ако није постављен или распоређен на формацијско место у тој војношколској установи, на основу уговора о ангажовању.

Изузетно, у реализацији каријерних усавршавања могу се ангажовати и професионални припадници Војске Србије који нису постављени у војношколској установи и не поседују одговарајуће наставно или научно звање, на основу уговора о стручном ангажовању.

Члан 148.

Допунски рад професионалних припадника Војске Србије из члана 146. овог закона уређује министар одбране.

Начин, поступак, ближе услове, као и друга питања од значаја за ангажовање лица из члана 147. овог закона уређује министар одбране на предлог самосталне војне високошколске установе.

Члан 149.

Ради спречавања сукоба интереса, наставник, односно сарадник Универзитета који је ангажован у наставном процесу може закључити уговор којим се радно ангажује у другој високошколској установи ван Универзитета, на основу мишљења стручног органа Универзитета и одобрења министра одбране или старешине кога он овласти.

Наставници, односно сарадници постављени односно распоређени на формацијска места са пуним радним временом на војној високошколској установи, односно Школи националне одбране, могу се радно ангажовати у другој високошколској установи ван Универзитета само ван радног времена.

Услови и поступак давања сагласности за ангажовање наставника, односно сарадника у другој високошколској установи ван Универзитета уређују се општим актом Универзитета.

Члан 150.

Наставном особљу из члана 129. став 2. овог закона, изборни период мирује за време проведено:

- 1) на породичком одсуству;
- 2) на одсуству ради неге детета;
- 3) на одсуству ради посебне неге детета или другог лица према којем постоји законска обавеза издржавања;
- 4) на привременој спречености за рад дуже од шест месеци;
- 5) у војном представништву у иностранству дуже од шест месеци;
- 6) у мировној мисији дуже од шест месеци;
- 7) на каријерном усавршавању дуже од шест месеци;
- 8) на другим активностима у складу са законом.

Под мировањем изборног периода из става 1. овог члана подразумева се да лице, којем мирује изборни период, није у могућности да остварује права и извршава обавезе прописане одредбама овог закона, а које проистичу из избора у звање. Након истека периода мировања, изборни период се продужава за то време.

У случају мировања изборног периода војна високошколска установа и Школа националне одбране у обавези су да обезбеде несметано извођење наставе и одржавање испита.

Члан 151.

Уколико наставник, сарадник, односно наставник вештина не буде изабран у исто или више звање након истека периода на који је изабран, губи звање, престаје му радно ангажовање у војној високошколској установи и Школи националне одбране и распоређује се на рад у јединицу или установу Министарства одбране, односно Војске Србије у складу са прописима којима се регулише служба професионалних припадника Војске Србије.

Члан 152.

Наставнику – професионалном војном лицу који испуњава услове за престанак професионалне војне службе, са правом на пензију може бити продужена служба у складу са прописима којима се уређује служба у Војсци Србије.

Члан 153.

Наставник коме је престала професионална војна служба, са правом на пензију у складу са законом, задржава звање које је имао у тренутку престанка службе.

Наставник из става 1. овог члана може бити ангажован на свим нивоима студија и усавршавања до истека изборног звања стеченог на Универзитету, а најдуже до навршених 65 година живота.

Наставник из става 1. овог члана може задржати преузете обавезе на мастер академским и докторским академским студијама као ментор или члан комисија у поступку израде и одбране завршних радова, односно дисертација на тим студијама и као члан комисије за избор наставника.

Одлуку о ангажовању наставника из става 1. овог члана доноси Сенат Универзитета.

Права и обавезе наставника из става 1. овог члана уређују се уговором.

VI. ФИНАНСИРАЊЕ ВОЈНОШКОЛСКИХ УСТАНОВА

Члан 154.

Војношколске установе стичу средства из следећих извора:

1) буџета Републике Србије у оквиру средстава опредељених Министарству одбране;

2) прихода од пружања услуга који, у складу са законом, имају карактер сопствених прихода;

3) других извора, у складу са законом.

Средствима из става 1. овог члана војношколске установе управљају самостално.

Средства за обављање делатности у току једне школске године обезбеђују се у складу са програмом рада војношколске установе.

Орган пословођења војношколске установе, односно орган руковођења Школе националне одбране, одговара Министарству одбране за наменско и економично трошење средстава додељених из буџета Републике Србије.

Члан 155.

Средства која оствари војношколска установа могу се користити за финансирање:

1) исплате накнаде наставном особљу за лица из члана 146. у наставном процесу и научно-истраживачкој делатности;

2) набавке услуга и роба;

3) набавке основних средстава;

4) међународне сарадње;

5) издавачке делатности;

6) за изворе информација и информационе системе;

7) набавке библиотечке грађе;

8) обављање научноистраживачког и стручног рада који је у функцији подизања квалитета наставе;

9) научно и стручно усавршавање запослених;

10) развоја наставно-научног подмлатка и материјалне базе наставе;

11) рада са даровитим кадетима и студентима;

12) рада Кадетског парламента и ваннаставну делатност кадета и ученика;

13) трошкове презентације;

14) друге намене у складу са законом.

Члан 156.

Средства која војна високошколска установа и Школа националне одбране остваре, изузев средстава која обезбеђује оснивач, чине сопствени приход (школарина, пружање услуга трећим лицима и други извори стицања).

* Средствима из става 1. овог члана војна високошколска установа и Школа националне одбране располажу самостално, у складу са законом.

Члан 157.

Војна високошколска установа и Школа националне одбране стичу средства из школарине на основу одлуке о висини школарине за лица из грађанства и стране држављане, у складу са законом.

Одлуку из става 1. овог члана за сваку школску годину доноси орган управљања Универзитета, уз претходно прибављено мишљење Министарства одбране.

Мерила за утврђивање школарине и обрачун трошкова школовања утврђују се општим актом Универзитета.

VII. ЕВИДЕНЦИЈА И ЈАВНЕ ИСПРАВЕ**Члан 158.**

Средње војне школе и војне високошколске установе у саставу Универзитета воде евиденције у складу са прописима о средњем образовању и васпитању и високом образовању и у складу са овим законом, а у сврху пријема на школовање, праћења тока школовања и војностручног оспособљавања и издавања јавних исправа.

Школа националне одбране води евиденцију о основним подацима лица на усавршавању, матичну књигу лица на усавршавању, историјат класе слушалаца, евиденцију издатих уверења и дупликата уверења, као и евиденцију признатих уверења о завршеним усавршавањима у иностранству.

Евиденције из става 2. овог члана воде се у циљу праћења тока усавршавања и ради наставка усавршавања, односно каријерног вођења официра и садрже следеће податке: име и презиме, име родитеља, пол, јединствени матични број грађана, датум и место рођења, број телефона, претходно завршене школе, успех са матурског испита, успех на пријемном испиту, претходно постигнути успех на школовању и усавршавању, стечено звање, назив установе и државе у којој је стечена исправа.

Војношколска установа, као руковалац подацима, чува податке садржане у евиденцијама из ст. 1. и 2. овог члана, у складу са прописима којима су регулисани рокови чувања регистратурског материјала у Министарству одбране и Војсци Србије.

Поред података из евиденција из ст. 1. и 2. овог члана, војношколске установе обрађују и податке који произилазе из природе војне службе, а односе са резултате у вези са извршеном безбедносном провером и провером здравствене способности.

На основу података из евиденције, војношколске установе издају јавне исправе.

Члан 159.

Војне високошколске установе и Школа националне одбране, воде евиденције у папирној и електронској форми. Евиденције у електронској форми воде се у оквиру информационог система, који установљава Универзитет.

Начин и поступак вођења евиденција у информационом систему Универзитета, мере заштите података о личности, рокове чувања и друга питања од значаја за вођење евиденција ближе уређује министар одбране.

VIII. ПРИЗНАВАЊЕ СТРАНИХ ИСПРАВА

Члан 160.

Лице које је завршило претходни ниво школовања или део школовања у иностранству може се уписати, односно наставити школовање у војношколским установама по наставном плану и програму, односно на студијском програму, уколико је извршено признавање стеченог образовања у институцији надлежној за признавање страних школских исправа.

Лице које је завршило претходни ниво каријерног усавршавања или део каријерног усавршавања у иностранству може наставити образовање, односно усавршавање у Школи националне одбране уколико је извршено признавање стеченог образовања, односно усавршавања од стране стручног органа Школе националне одбране.

Поступак признавања стране високошколске исправе ради наставка школовања спроводи се у складу са одредбама закона који уређује област високог образовања.

Поступак вредновања и признавања исправе стечене у страним војним школама и њиховој еквиваленцији са каријерним усавршавањима, уређује Школа националне одбране.

Члан 161.

Признавање стране високошколске исправе ради запошљавања врши се у складу са одредбама закона којима се уређује област високог образовања и национални оквир квалификација у Републици Србији.

IX. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Члан 162.

Припремање, одобравање, издавање и избор наставно-образовне литературе за потребе средњег војног образовања и васпитања, као и њено праћење и вредновање током коришћења у образовно-васпитном раду врши се у складу са прописима којима се уређује издавање уџбеника и наставних средстава у Војсци Србије уз поштовање права на равноправност и забрану дискриминације.

Наставно-образовна литература из става 1. овог члана штампа се у складу са прописима којима се уређује издавачка делатност у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 163.

Припремање, одобравање и издавање наставно-образовне литературе за потребе високог војног образовања и научноистраживачког рада од значаја за одбрану, као и стандарди квалитета и поступци за праћење и вредновање наставно-образовне литературе

уређују се општим актом Универзитета, у складу са законом и општим принципима равноправности и забрану дискриминације.

Члан 164.

Израда наставно-образовне и војно-научне литературе планира се у складу са прописима којима се уређује издавачка делатност у Министарству одбране и Војсци Србије.

X. НАДЗОР И ОЦЕЊИВАЊЕ ЕФИКАСНОСТИ

Члан 165.

Надзор над спровођењем одредаба овог закона у војношколским установама врши Министарство одбране, кроз инспекцијски надзор и стручно педагошки надзор.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона у раду војношколских установа врши Инспекторат одбране.

Стручно педагошки надзор над спровођењем овог закона у раду војношколских установа врши носилац функције образовања у Министарству одбране.

Војношколске установе спроводе поступак оцењивања ефикасности (самоевалуације) квалитета програма, наставе и услова рада на крају сваке студијске, односно школске године, у складу са статутом установе.

У поступку оцењивања ефикасности квалитета програма, наставе и услова рада врши се анонимно анкетање ученика, кадета, студената, полазника и слушаца на свим нивоима, најмање једном годишње о програмима, настави, условима и раду наставног особља.

Учешће ученика кадета, студената, полазника и слушаца у анкетању из става 5. овог члана обавезно је.

Резултати анкетања достављају се надлежном руководиоцу војношколске установе.

Члан 166.

Извештаје о оцењивању ефикасности квалитета програма, наставе и услова рада, које припрема војношколска установа, усваја орган управљања војношколске установе.

Извештај из става 1. овог члана, војношколска установа доставља министру одбране.

Начин и критеријуми оцењивања ефикасности квалитета програма, наставе и услова рада за програме, наставне опреме, квалификација наставног особља, начина обављања наставе, уписа на школовање и студије, процента пролазности на испитима, процента дипломираних лица и садржаја анкете ближе се уређују општим актом високе војношколске установе.

XI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 167.

Поступци по захтеву за вредновање и признавање јавних исправа започети према прописима који су важили до ступања на снагу овог закона окончаће се по тим прописима, у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 168.

*Ступањем на снагу овог закона престаје да важи члан 74. став 1. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 101/10 – др. закон, 10/15, 88/15 – УС, 36/18, 94/19 и 74/21 – УС).

Подзаконски акт донет на основу члана 74. став 1. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 101/10 – др. закон, 10/15, 88/15 – УС, 36/18, 94/19 и 74/21 – УС), остаје на снази до почетка примене подзаконских аката из члана 36. став 4, члана 43. и члана 44. став 4. овог закона.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи члан 80. став 5. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 101/10 – др. закон, 10/15, 88/15 – УС, 36/18, 94/19 и 74/21 – УС) – у делу који гласи: „школовању,” и „специјализацији, односно усавршавању”.

Члан 169.

Постојеће војношколске установе настављају да обављају делатност у складу са овим законом, и у обавези су да своју организацију ускладе са одредбама овог закона – у року од девет месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 170.

Подзаконски акти предвиђени овим законом донеће се у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 171.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о војном образовању („Службени гласник РС”, број 36/18).

Подзаконски акти донети на основу Закона из става 1. овог члана примењиваће се до доношења подзаконских аката предвиђених овим законом, осим ако су у супротности са одредбама овог закона.

Члан 172.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

1. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Предлога закона о војном образовању (у даље тексту: Предлог закона) садржан је у одредбама члана 97. тачка 10) Устава Републике Србије¹ којим је утврђено да Република уређује и обезбеђује систем у области образовања.

2. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Након извршене евалуације одредаба важећег Закона о војном образовању² (у даљем тексту: важећи Закон) и уочених проблема у примени истог, закључено је да је доношење новог закона, а не измена и допуна важећег, целисходније решење, имајући у виду да би измене и допуне обухватиле више од половине одредаба. У том смислу, руководили смо се одредбом члана 47. став 2. Јединствених методолошких правила³, којом је прописано да ако се више од половине чланова основног прописа мења, односно допуњује, треба донети нови пропис, па је у складу са наведеним израђен нови Предлог закона.

Приоритетни разлог за израду предметног прописа и покретање процедуре за његово доношење, јесте потреба да се норме које се односе на организацију и рад војношколских установа усагласе са прописима у области образовања у Републици Србији, али и да се нормативно уреди специфичност војног образовања.

Такође, закључено је да је неопходно предвидети и одговарајуће правне основе за доношење подзаконских прописа, из разлога што за један број подзаконских прописа није предвиђен правни основ у важећем Закону, даље, номотехнички јасније и прецизније формулисати одређени појмови и материјална решења, да би се избегле нејасноће у погледу тумачења појединих одредби, а самим тим и потенцијални проблема у примени.

Дакле, Предлогом закона првенствено је извршено одговарајуће прецизирање и унапређивање важећих законских решења, али и увођење нових, са циљем решавања уочених проблема.

3. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Одредбе Предлога закона су на свеобухватан и прецизан начин разврстане у оквиру XI делова, чији називи одговарају садржини материјалних решења која су њима предвиђена.

У оквиру дела „I. Основне одредбе”, предвиђен је предмет уређења, појмови: војно образовање, школовање, усавршавање и војностручно оспособљавање и имплементирани су одредбе које се односе на значење појединих појмова, што важећим законом није било уређено. Даље, предложени концепт Предлога закона, условио је прописивање начела на којима се заснива војно образовање, а која произилазе из природе војне службе и организације и рада војних установа уз поштовање људских права и

¹ „Службени гласник РС”, број 98/06,

² „Службени гласник РС”, број 36/18,

³ „Службени гласник РС”, број 21/10

грађанских слобода укључујући и забрану дискриминације. Такође, у оквиру овог дела, регулисана је и материја надлежности за обављање послова организовања и планирања средњег и високог војног образовања.

Циљ који је постигнут оваквим начином систематизовања уводних одредби, је израда и доношење, модерног и номотехнички јасно и прецизно нормираног прописа, који је са једне стране усклађен са прописима у области образовања у Републици Србији, док се са друге стране јасно предложеним нормама осликава специфичност војног образовања, из разлога што је овај пропис првенствено намењен образовању професионалних припадника Војске Србије.

Материјална решења која се тичу школовања, усавршавања и војностручног оспособљавања, за разлику од сада важећег закона, као заокружена целина која се бави образовним процесима, систематизована су у оквиру дела - **„II. Школовање, усавршавање и војностручно оспособљавање”**. Оваквом начину у нормирању ове области приступило се из разлога што у досадашњим материјалним решењима, ова материја није била јасно детерминисана, а делом нису били предвиђени, нити регулисани, сви модалитети образовања, нарочито у материји усавршавања и војностручног оспособљавања. Посебно су издвојена и нормирана усавршавања, која су предложеним законом, сада предвиђена као општи програми усавршавања, каријерна усавршавања и усавршавања здравствених радника и сарадника, а такође је посебно издвојена и детаљније изложена материја војностручног оспособљавања. Циљ оваквог начина регулисања наведене материје, јесте свеобухватно нормирање свих образовних процеса у једну главу у оквиру које би сваки образовни процес био детаљно уређен, било да се он реализује у земљи или иностранству. Такође нормирана је и надлежност за потписивање уговора о школовању, усавршавању и војностручном оспособљавању свих категорија лица, које се уписују, односно упућују на све облике школовања и усавршавања, чиме се стекао и услов за престанак важења одредбе члана 80. став 5. Закона о Војсци Србије, а што ће за своју последицу имати и посебну одлуку о овлашћењима за случај да министар одране као овлашћено лице испред Министарства одбране, пренесе део својих овлашћења на друга лица.

Целокупна материја која се тиче категорија лица која могу бити уписана, односно упућена на школовање и усавршавање, предвиђена је делом - **„III. Ученици, кадети, студенти, полазници и слушаоци”**. Конкретним одредбама презентованим у овом делу, за разлику од важећих материјалних решења, којим бројна питања нису дефинисана, а требало је да буду дефинисана, с обзиром да је у питању законска материја, дат је одговор, првенствено у материји која се односи на врсте студијских програма који се реализују у војним школама, а на које кандидат може да се упише, дефинисани су општи услови за упис у војношколске установе и то како држављана Републике Србије, тако и страних држављана. Дефинисана је надлежност за доношење одлуке о броју кандидата који се могу уписати у војношколске установе, као материја расписивања конкурса.

Материјалним решењима у оквиру овог дела, децидно и адекватно предвиђено је уређење свих категорија лица (ученик, кадет, студент, полазник, слушалац), и то како је већ наведено, како у погледу услова за упис, тако и у погледу својства и уговорних обавеза. Такође, новина је нормативно уређење полазника и слушаоца као категорије лица која се упућују на програме усавршавања и војностручна оспособљавања. У оквиру овог дела, уређена је материја дисциплинске одговорности ученика средњих војних школа, кадета, студената, полазника и слушаоца, уз одредницу да ће општим актима војношколских установа бити одређене врсте повреда школских обавеза и дисциплине и врсте дисциплинских мера, као и надлежност и поступак изрицања предметних мера.

Такође, прописана је супсидарна примена прописа о дисциплинској одговорности у Војсци Србије, поред одговорности за повреду школских обавеза и дисциплине.

Одредбе које се односе на организацију војног образовања предвиђене су у оквиру посебне, односно новог дела - **„IV. Организација војног образовања”**, где је на овај начин направљена јасна подела између средњих и високих војношколских установа, и јасно су одређени органи у оквиру наведених установа, као и њихове надлежности. Важно је истаћи да је за разлику од сада важећих материјалних решења, Предлогом закона, Школа националне одбране препозната као војношколска установа у саставу Универзитета одбране која реализује каријерна усавршавања. Наведеним одредбама прописана је надлежност за оснивање, односно укидање војношколских установа, као и садржина акта о оснивању, а дефинисан је и услов за почетак рада војношколских установа. Такође, предвиђено је као особеност војног образовања, да се аутономија Универзитета заснива како на Уставу, тако и на републичким прописима из области образовања, али и на прописима о одбрани и Војсци Србије и правилима војне службе. Поред наведеног, прописана је надлежност и садржина општих аката које доносе војношколске установе, као и надлежност за вођење и доношење акта којим се уређују евиденција односно регистар војношколских установа.

Специфичност самог Предлога закона и предложених материјалних решења, огледа се и у томе што материју средњег образовања и васпитања, као и материју високог образовања интегрише у један пропис, док је републичким прописима ова материја регулисана са више закона.

Одредбе које се налазе у делу **„V. Наставно особље у војношколским установама”**, редифинисане су и уређене на детаљнији начин у односу на одредбе важећег закона. Наиме, предложеним нормама Предлога закона јасно је дефинисано ко чини наставно особље у средњим и високим војношколским установама, начин на који се бира наставно особље, а детаљно су регулисана материјална решења која се тичу права и обавеза наставног особља.

Материјална решења која се односе на финансирање војношколских установа, прецизирана су и редифинисана у одређеном обиму, у односу на важеће одредбе, и иста су предвиђена у оквиру дела **„VI. Финансирање војношколских установа”**. У погледу норми којим је регулисана материја која се односи на изворе из којих војношколске установе и Школа националне одбране, стичу средства, као новина, предвиђени су приходи од пружања услуга, који у складу са законом имају карактер сопствених прихода. Наиме, на основу извршених анализа, процењено је, да је овако свеобухватно дефинисање категорије прихода, целисходније од појединачног набрајања.

Такође, извршена је измена у односу на важеће законско решење у погледу органа војношколске установе који је одговоран за наменско и економично трошење средстава, па је уместо органа управљања, предложено да то буде орган пословођења, односно руковођења када је у питању Школа националне одбране. Наиме, након извршене анализе закључено је, и кроз нову норму предвиђено целисходније решење, да за утрошак новчаних средстава из буџета, буде одговоран орган пословођења, који би кроз свакодневни рад доносио одлуке о утрошку средстава из буџета, а не како је предвиђено важећим материјалним решењем, орган управљања (Савет), који се састаје неколико пута годишње.

Поред наведеног важно је истаћи да је Предлогом закона и у овом сегменту, као и у претходним главама, Школа националне одбране препозната као војношколска установа у саставу Универзитета одбране, која може стицати и користити наведена средства.

У оквиру дела **„VII. Евиденција и јавне исправе”**, уређено је питање сходне примене прописа у области средњег образовања и васпитања и високог образовања, као и у материји вођења евиденција, база података, јавних исправа и заштити података о личности. У овом сегменту Предлога закона, вршено је редифинисање одредаба важећег Закона, јер је било потребе за новим материјалним решењима.

Одредбе које се налазе у делу **„VIII. Признавање страних исправа”**, су дале нови приказ, односно предложена су нова материјална решења која су прецизније уредила ову област. У том смислу, прописани су услови под којима лице може наставити школовање или усавршавање на војношколским установама, након завршеног претходног нивоа или дела школовања, односно усавршавања у иностранству. Такође, као нова материјална решења предвиђена је надлежност за признавања претходног нивоа школовања, односно усавршавања, као и надлежност за доношење подзаконског акта који ће регулисати ову област.

Поред наведеног, предвиђена је и примена одредаба закона којима се уређује област високог образовања и национални оквир квалификација у Републици Србији приликом признавања стране високошколске исправе ради запошљавања.

У погледу материјалних решења која су нормирана у делу **„IX. Издавачка делатност”**, није вршено редифинисање одредаба важећег Закона, нити је било потребе за предлагање нових материјалних решења, па су у том смислу задржана важећа материјална решења.

Материјалним решењима, предвиђеним у оквиру дела **„X. Надзор и оцењивање ефикасности”**, уређена је надлежност за вршење надзора над спровођењем одредаба Предлога закона, кроз инспекцијски и стручно педагошки надзор, као и поступак оцењивања ефикасности квалитета програма, наставе и услова рада на крају сваке студијске, односно школске године. Разлика у односу на важеће одредбе, је та, да инспекцијски надзор над радом војношколских установа врши Инспекторат одбране а у законске оквире уведен је и поступак оцењивања ефикасности.

У оквиру дела **„XI. Прелазне и завршне одредбе”**, садржане су прелазне и завршне одредбе, односно одредбе којима су прописани рокови за усаглашавање са одредбама овог закона као и престанак важења прописа који ће бити на снази до ступања на снагу овог закона.

Члан 1. Предлога закона

Овим чланом предвиђен је предмет уређивања, који се огледа у уређењу војног образовања, положаја ученика, кадета, студената, полазника и слушаоца, организације војног образовања, положаја наставног особља у војношколским установама, финансирања војношколских установа, специфичности војног образовања у односу на образовни систем Републике Србије, као и друга питања од значаја за функционисање и развој војног образовања, на који начин су овим прописом предвиђена сва потребна материјална решења, која ће служити несметаном функционисању једне специфичне области, као што је војно образовање.

Члан 2. Предлога закона

Ставом 1. овог члана предвиђен је појам војног образовања као процес учења, односно стицања знања и усавршавања стечених знања и вештина, којим се остварују посебни циљеви који произилазе из природе војне службе и посебних услова под којима се обављају послови за потребе одбране и Војске Србије.

Ставом 2. и 3. предвиђено је да војно образовање обухвата школовање, усавршавање и војностручно оспособљавање који су првенствено намењени професионалним припадницима Војске Србије за вршење послова и задатака из надлежности Министарства одбране и Војске Србије, као и да је војно образовање од посебног значаја за одбрану Републике Србије.

Члан 3. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је школовање у смислу да исто представља образовни процес чијом се реализацијом стичу општа и стручна знања и способности, вештине и вредности кроз савладавање образовних садржаја. Дакле, школовање представља само један од образовних процеса у оквиру војног образовања.

Члан 4. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је усавршавање где је уређено да исто представља образовни процес у оквиру војног образовања којим се унапређују стечена знања и способности са циљем њихове примене у пракси.

Члан 5. Предлога закона

Овим чланом дата је дефиниција војностручног оспособљавања као дела образовног процеса којим се стичу знања и вештине потребне за обављање дужности одређеног нивоа у роду или служби и успешно извршавање мисија и задатака Војске Србије.

Члан 6. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је битна новина у виду одређивања значења појединих појмова. Наиме, систем војног образовања, представља специфичан систем у коме поједини коришћени појмови, добијају другачије значење, од оног уобичајеног, па је исте потребно дефинисати у основним одредбама.

Члан 7. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се војно образовање заснива на посебним начелима која произилазе из природе војне службе и организације и рада војношколских установа уз поштовање људских права и грађанских слобода укључујући и забрану дискриминације. За разлику од важећег Закона који кроз један члан прописује посебне принципе војног образовања, овим Предлогом закона свако од посебних начела војног образовања се регулише посебним чланом.

Члан 8. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је начело руковођења и организације. Ставом 1. овог члана прописује се да се руковођење војношколским установама остварује применом субординације кроз јединствено и усклађено деловање при предузимању радњи и мера ради остваривања циљева војног образовања и унапређења система војног образовања, док је ставом 2. предложено да се организација и пословање заснива се на општим актима војношколских установа и прописима о организацији и материјалном и финансијском пословању војних установа.

Члан 9. Предлога закона

Овим чланом, као посебно начело војног образовања, предвиђено је начело аутономије у систему образовања. Овим чланом предложено је да војношколске установе имају посебан статус у систему образовања који се заснива на унутрашњем уређењу војних установа и систематизацији формацијских места наставног особља које се бира из реда професионалних припадника Војске Србије и запослених у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 10. Предлога закона

Овим чланом се нормира начело обезбеђења квалитета и ефикасности војног образовања, у смислу да се оно обезбеђује у складу са потребама система одбране и прописима о одбрани и Војсци Србије.

Члан 11. Предлога закона

Овим чланом, као посебно начело војног образовања предвиђа се начело планирања, развоја и усавршавања војног образовања, те је у том смислу војно образовање, научноистраживачки и стручни рад од значаја за одбрану и Војску Србије заснован на јединственом и интегрисаном планирању, развоју и усавршавању под условима који су уређени законом којим се уређује одбрана и прописима о заштити тајних података.

Члан 12. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да су права, обавезе и одговорности ученика, кадета, студената, полазника и слушаоца уређени овим законом, прописима о одбрани и Војсци Србије, уговорима и прописима којима је уређена војна служба.

Члан 13. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је начело координације и сарадње, као посебно начело војног образовања које се огледа у организовању посредних и непосредних контакта и размени информација и података између унутрашњих јединица Министарства одбране и Војске Србије, ради заједничког деловања на унапређењу војног образовања кроз спајање теорије и праксе.

Члан 14. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да надлежност за вршење послова у вези са планирањем и организовањем војног образовања и образовања за потребе одбране и безбедности, врше Министарство одбране, Универзитет одбране у Београду и органи других војношколских установа.

Члан 15. Предлога закона

Овим чланом таксативно су набројане надлежности Министарства одбране у оквиру средњег и високог војног образовања. Предложена решења заснована су на прописима о одбрани, прописима о Војсци Србије и хармонизована су са одговарајућим решењима општих прописа којима су уређене надлежност ресорног министарства, органа средњих и високошколских установа у Републици Србије, чиме се обезбеђује јединствено вођење политике и развој војног образовања које је у надлежности Министарства одбране, као и Уставом утврђена аутономија универзитета.

Члан 16. Предлога закона

Овим чланом предвиђене су следеће надлежности Универзитета одбране: интегрише образовну и научноистраживачку делатност војношколских установа и научноистраживачких организација у свом саставу и њихово јединствено и усклађено деловање; предлаже Министарству одбране мере за унапређење војног образовања, на основу исказаних потреба Генералштаба Војске Србије; утврђује заједничку политику и заједничке развојне планове војних високошколских установа обезбеђује размену ученика, кадета, студената и наставног особља са другим средњим школама и универзитетима; обезбеђује контролу и унапређење квалитета и конкурентности наставног, научног и стручног рада; обезбеђује упућивање кадета, студената, слушаоца и полазника и ученика на обуку, курсеве и семинаре; обезбеђује рационално коришћење људских и материјалних ресурса; уређује правила студирања и усавршавања; интегрише и друге функције, у складу са законом и својим општим актом.

Члан 17. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је сходна примена републичких прописа који се односе на средње и високо образовање.

Члан 18. Предлога закона

Наведеном одредбом предлаже се значење појмова школовање, усавршавање и војностручно оспособљавање за вршење војних и других дужности и рад на пословима одбране и безбедности из надлежности Војске, који су важећим Законом другачије дефинисани. Тако је Предлогом закона предвиђено да школовање обухвата средње образовање и васпитање и високо образовање које реализују војношколске установе и образовне институције Републике Србије и других држава за потребе Министарства одбране и Војске Србије, док је важећим Законом прописано да средње образовање и васпитање и високо образовање реализују војношколске установе.

Такође, за разлику од важећег Закона који под усавршавањем подразумева све облике образовања током живота професионалних припадника Војске Србије и државних службеника које реализују војношколске установе и јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије, Предлогом закона предлаже се да усавршавање обухвата опште програме усавршавања, каријерна усавршавања и усавршавање здравствених радника и здравствених сарадника које реализују војношколске установе и јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије и образовне институције Републике Србије и других држава за потребе Министарства одбране и Војске Србије. Дефинише се и надлежност за потписивање уговора о школовању, усавршавању као и војностручном оспособљавању свих категорија лица, које се уписују, односно упућују на облике школовања и усавршавања који су предмет регулисања Предлога закона и могућност преноса овлашћења на друге надлежне старешине из састава ОЈ МО и ВС.

Поред тога, војностручно оспособљавање обухвата програме обуке лица која се школују ради пријема у професионалну војну службу, полазника војностручног оспособљавања за резервне официре Војске Србије и кандидата за пријем у професионалну војну службу после завршеног школовања у грађанству, док је важећим Законом прописано да војностручно оспособљавање подразумева програме обуке за резервне официре Војске Србије, кандидата за пријем у професионалну војну службу и страних држављана.

Члан 19. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се у процесу школовања, усавршавања и војностручног оспособљавања поред носиоца реализације могу ангажовати и друге јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије у складу са исказаним потребама.

Наиме, у пракси се често јавља проблем давања сагласности лицима са завршеним одговарајућим нивоима школовања, за прелазак (прекоманду) у организационе целине Универзитета одбране. Наведено утиче на (не)задовољење стандарда у вези са наставним особљем, а конкретно са бројем компетентних наставника за поједине научне области, па су војне високошколске установе принуђене да за потребе акредитације ангажују и наставно особље са других акредитованих факултета у Републици Србији, што утиче на повећања трошкова који се покривају из сопствених средстава које војна високошколска установа обезбеди. У циљу превазилажења проблема наставног особља, потребно је искористити измену закона и уградити макар став који ће дозволити да се уреде начин и услови премештаја компетентних лица због реализације наставног процеса, без сагласности претпостављених старешина и по приоритету, а у циљу стварања стандарда акредитације војних високошколских установа. Све ово посебно имајући у виду да је Универзитет одбране организациона јединица Министарства одбране која се бави школовањем и усавршавањем за потребе система одбране, тако да процес реализације наставе не сме да буде угрожен.

Члан 20. Предлога закона

Овим чланом предвиђена се средње војно образовање и васпитања које се остварује кроз развијање мотивације за војни позив и школовање, првенствено ради стицања општег или стручног образовања у циљу: наставка школовања у војним високошколским установама; војностручног оспособљавања ради пријема у професионалну војну службу у својству подофицира и стручног оспособљавања ради пријема у службу у својству цивилног лица. Ставом 2. истог члана предвиђено је да се средње војно образовање и васпитање планира и развија у складу са потребама одбране и Војске Србије и да је од посебног значаја за одбрану.

Члан 21. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се настава у средњим војним школама планира наставним планом и програмом који доноси министар одбране уз сагласност Генералштаба војске Србије.

Члан 22. Предлога закона

Овим чланом предвиђен је наставни план и програм средње војне школе као основни документ којим се дефинишу облици образовног-васпитног и наставног рада.

Члан 23. Предлога закона

Овим чланом закона предложени су облици образовно-васпитног и наставног рада у војношколским установа, где су за разлику од важећих материјалних решења, новим материјалним решењима прецизније предложени: редовна настава (теоријска и практична); додатна настава; допунска настава; консултативни рад; припремна настава и факултативна настава. Истим чланом предвиђено је да се образовно-васпитни рад остварује на српском језику.

Члан 24. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је надлежност средње војне школе да предлаже наставни план и програм у складу са основама наставног плана и програма и прописима о средњем образовању и васпитању.

Члан 25. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је шта се утврђује основама наставног плана и програма. За разлику од важећих материјалних решења, новим материјалним решењима прецизније је предложена наведена материја, те је у том смислу предложено да се основама наставног плана и програма утврђује: циљ школовања; почетак и завршетак школске године; обавезне образовне области и наставни предмети; минималан број часова за поједине образовне области; образовно-васпитни задаци и друга питања од значаја за наставни план и програм.

Члан 26. Предлога закона

Овим чланом прецизније је предвиђено шта се утврђује наставним планом и програмом средњих војних школа а то су: циљ и задаци школовања; наставне области; предмети, њихов распоред и укупан број часова по години школовања; други облици наставе њихов распоред и укупан број часова по години школовања; начин реализације предмета и провере знања и друга питања од значаја за реализацију наставног процеса.

Члан 27. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је овлашћење да министар одбране, на предлог средњих војних школа уреди начин израде и елементе поступка вредновања и усавршавања наставних планова и програма.

Члан 28. Предлога закона

Овим чланом предложена је израда годишњег програма рада у складу са донетим наставним планом и програмом, пре почетка школске године, на начин и у роковима дефинисаним статутом школе, а чија се садржина уређује у складу са прописом којим је уређена документација средњих војних школа.

Члан 29. Предлога закона

Ст. 1. и 2. овог члана предлаже се прописивање високог војног образовања које се реализује интегрисањем образовне и научноистраживачке делатности ради сталног унапређења квалитета наставе и усавршавања научноистраживачког и стручног рада од значаја за одбрану и Војску Србије, које се остварује школовањем на студијама првог, другог и трећег степена, у оквиру образовно-научних поља, као и кроз основна, примењена и развојна истраживања у научним областима од значаја за одбрану и Војску Србије.

Ставом 3. предметног члана предложено је и да Војне високошколске установе обављају и експертско-консултантску делатност и издавачку делатност, учествују у изради наставно-образовне литературе, а могу обављати и друге послове којима се комерцијализују резултати научног и истраживачког рада, под условом да се наведеним делатностима не угрожава квалитет наставе и основна делатност војних високошколских установа.

Члан 30. Предлога закона

Овим чланом Предлога закона предвиђена је садржина студијског програма и надлежност за усвајање, односно да исти усваја Сенат Универзитета, на начин уређен општим актом Универзитета одбране.

Члан 31. Предлога закона

Предложеним материјалним решењем, предвиђено је да се споразумом Универзитета и друге високошколске установе може уз сагласност Владе, установити студијски програм за стицање заједничке дипломе – заједнички студијски програм, као и начин његовог установљивања, као резултат сарадње са другим високошколским установама, на који начин је прецизирана ова материја у односу на важећу норму.

Члан 32. Предлога закона

Овим чланом предвиђене су измене и допуне студијских програма.

Члан 33. Предлога закона

Ставом 1. овог члана предвиђено је да школовање професионалних припадника Војске Србије на Универзитету обухвата студије другог и трећег степена и основне струковне студије за подофицире и војне службенике санитетске службе, а ставом 2. регулише се да школовање на другим универзитетима у Републици Србији, обухвата студије другог и трећег степена, где је за разлику од важећег Закона ова могућност дата и државним службеницима у Министарству одбране.

Члан 34. Предлога закона

Овим чланом предложено је да студије другог и трећег степена из члана 33. овог закона обухватају мастер, специјалистичке и докторске академске студије.

Члан 35. Предлога закона

Одредбом овог члана закона предложен је правни основ за регулисање правила студија из члана 33. став 1. овог закона.

Члан 36. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се школовање на Универзитету и на другим универзитетима у Републици Србији врши у складу са потребама Министарства одбране и Војске Србије, које се исказују у плану школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије. Такође, истим чланом предвиђена је надлежност министра одбране да доноси одлуку о избору кандидата за упућивање на школовање, као и да уреди услове, поступак и друга питања од значаја за школовање професионалних припадника Војске Србије и државних службеника на Универзитету и на другим универзитетима у Републици Србији.

Члан 37. Предлога закона

Овим чланом предлаже се школовање и усавршавање у иностранству, па се ставом 1. овог члана прописује могућност да се професионални припадници Војске Србије могу школовати и усавршавати у иностранству у складу са интересима политике одбране и потребама и могућностима Министарства одбране, док се ставом 2. истог члана, за разлику од важећег Закона, ова могућност изузетно даје и државним службеницима у Министарству одбране, када потребе службе то захтевају.

Такође, истим чланом ставом 3. предвиђено је да се школовање и усавршавање у иностранству реализује према плану школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије и у којим војним и другим образовним институцијама.

У ставу 4. овог члана дато је овлашћење да министар одбране уреди нивое, односно облике, услове, поступак и друга питања од значаја за школовање и усавршавање у иностранству професионалних припадника Војске Србије и државних службеника у Министарству одбране.

Члан 38. Предлога закона

Овим чланом, предвиђено је да програме усавршавања чине општи програми усавршавања, каријерна усавршавања као и усавршавања здравствених радника и сарадника, што је новина у односу на важећи Закон, с обзиром да исти прописује програме образовања током живота и посебне програме усавршавања.

Члан 39. Предлога закона

Предложеним материјалним решењем дата је дефиниција општег програма усавршавања који чини јединствен систем непрекидног образовања којим се врши додатно оспособљавање и непосредна припрема професионалних припадника Војске Србије за вршење послова и задатака из надлежности Министарства одбране и Војске Србије.

Истим чланом ставом 2. предлаже се да опште програме усавршавања реализују војношколске установе, јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије, као и образовне институције у земљи и иностранству путем курсева, семинара, радионица, стручних и научних саветовања и друго, а ставом 3. предлаже се могућност да Универзитет одбране самостално, или у сарадњи са другим високошколским установама, реализује опште програме усавршавања ван оквира студијских програма за које има дозволу за рад уз прибављену сагласност министра одбране.

Члан 40. Предлога закона

Овом одредбом предвиђено је да се каријерна усавршавања организују ради оспособљавања професионалних војних лица за обављање командних и штабних и руководећих дужности у области безбедности и одбране.

Ставом 2. истог члана прелаже се да се каријерна усавршавања организују и изводе на Универзитету и образовним институцијама у иностранству, а ставом 3. да се реализују у складу са планом школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије и програмима усавршавања.

Као битна новина, предвиђен је став 4. овог члана који даје могућност да се садржаји каријерних усавршавања могу вредновати у реализацији студијских програма из области војних наука, из разлога што се поједини садржаји, односно предмети које слушалац савладава на неком од каријерних усавршавања могу појавити у његовом даљем образовању на неком од студијских програма (мастер, докторске студије).

Члан 41. Предлога закона

Овим чланом за разлику од материјалних решења важећег Закона, предвиђени су нивои каријерног усавршавања официра, односно предвиђена су три нивоа каријерног усавршавања официра и то: основно командно-штабно усавршавање (први ниво), командно-штабно усавршавање (други ниво), генералштабно усавршавање (трећи ниво).

Даље, истим чланом предложено је и да се поред каријерних усавршавања из ст. 2-4. овог члана у војношколским установама у земљи и иностранству, организују и реализују високе студије безбедности и одбране, а могу бити организовани и други облици каријерних усавршавања.

Такође, предвиђено је да се на каријерна усавршавања из ст. 2-4. овог члана могу упутити страни држављани, првенствено припадници страних оружаних снага, а предложен је и круг лица који може бити упућен на високе студије безбедности и одбране.

Члан 42. Предлога закона

Предложеним материјалним решењем у овом члану предвиђено је овлашћење за доношење правилника о раду Школе националне одбране, односно предвиђено је да исти доноси Универзитет на предлог начелника Школе националне одбране.

Члан 43. Предлога закона

Предметним чланом предвиђена је надлежност министра одбране да уреди облике, услове, поступак и друга питања од значаја за опште програме усавршавања и каријерна усавршавања.

Члан 44. Предлога закона

Овим чланом предлаже се усавршавање здравствених радника и здравствених сарадника, те се прописује да Универзитет организује и изводи програме здравствених специјализација и ужих специјализација здравствених радника и здравствених сарадника припадника Војске Србије и Министарства одбране, програме континуиране медицинске едукације, као и здравствене специјализације и уже специјализације здравствених радника и здравствених сарадника за лица из грађанства и програме за иновацију знања и континуирану медицинску едукацију лица из грађанства, под условима прописаним законом и општом актом Универзитета одбране. Овакво материјално решење садржи и важећи Закон, с тим што је новина предвиђена у ставу 3. овог члана којим је дат правни основ да облике, услове, поступак и друга питања од значаја за усавршавање лица из ст. 1 и 2. овог члана уређује министар одбране.

Члан 45. Предлога закона

Одредбама Предлога закона чл. 45-48. предвиђена је материја школовања и усавршавања страних држављана и лица из грађанства, при чему је конкретно чланом 45. предвиђено да уколико постоје просторне, материјалне и кадровске могућности на Универзитету могу се школовати и усавршавати страни држављани и лица из грађанства, односно лица из институција у земљи и иностранству.

Давање могућности и лицима из грађанства за школовање и усавршавање у војношколским установама и јединицама и установама Министарства одбране и Војске Србије, представља новину у односу на одредбе важећег Закона.

Члан 46. Предлога закона

Овим чланом предложен је начин реализације школовања и усавршавања страних држављана који се према предложеном материјалном решењу реализује на основу међународног уговора који Влада или Министарство одбране Републике Србије са једне стране, закључи, са Владом или министарством друге државе, међународном организацијом и страном академском институцијом са друге стране за њихове потребе.

Такође, истим чланом се предвиђа и изузетак према коме се школовање и усавршавање страних држављана и лица из грађанства може реализовати на основу уговора који војна високошколска установа закључи са страним држављанином или лицем из грађанства за његове потребе, односно споразума јединице или установе Министарства одбране и Војске Србије и институције у земљи и иностранству.

Члан 47. Предлога закона

Ставом 1. овог члана предложен је начин реализације школовања и усавршавања лица из грађанства који се реализује се на основу уговора о школовању, односно усавршавању лица из грађанства који закључују Министарство одбране и лице из грађанства, односно овлашћени орган правног лица, а ставом 2. истог члана предвиђено је да школовање и усавршавање наведене категорије лица реализују војношколске установе и јединице и установе Министарства одбране и Војске Србије за потребе правних и физичких лица из грађанства.

Ставом 3. предвиђено је да се општи програми усавршавања реализују на основу споразума јединице или установе Министарства одбране и Војске Србије и институције у земљи и иностранству.

Члан 48. Предлога закона

Овим чланом предвиђен је правни основ за доношење прописа, односно предвиђено је овлашћење министра одбране да уреди услове, поступак и друга питања од значаја за школовање и усавршавање страних држављана и лица из грађанства.

Члан 49. Предлога закона

Одредбама овог члана одређен је круг лица која могу похађати војностручно оспособљавање а то су: лица која се школују у војношколским установама ради пријема у професионалну војну службу, полазници програма обуке за резервне официре Војске Србије, лица која су кандидати за пријем у професионалну војну службу, после завршеног школовања у грађанству. Новина у односу на важећи Закон је што су овим Предлогом закона предвиђена и лица која се школују у војношколским установама ради пријема у професионалну војну службу.

Члан 50. Предлога закона

Овим чланом који представља новину у односу на важећи Закон, предвиђено је за које потребе се врши војностручно оспособљавање лица која се школују у војношколским установама ради пријема у професионалну војну службу, а то је оспособљавање за рад и занимање стварањем стручних компетенција ради пријема у професионалну војну службу.

Члан 51. Предлога закона

Овим чланом предложено је уређење војностручног оспособљавања полазника курса за резервне официре Војске Србије, а то је попуна команди, јединица и установа Министарства одбране и Војске Србије, а што није регулисано важећим Законом.

Члан 52. Предлога закона

Материјално решење у предвиђено овим чланом такође представља новину у односу на важећи Закон, а којим се регулише да се војностручно оспособљавање лица која су кандидати за пријем у професионалну војну службу, после завршеног школовања у грађанству врши ради пријема у професионалну војну службу.

Члан 53. Предлога закона

Одредбом овог члана предлаже се регулисање плана и програма војностручног оспособљавања који није уређен одредбама важећег Закона, те је тако ставом 1. овог члана предвиђено ко израђује, предлаже и одобрава план и програм војностручног оспособљавања за официре.

Ставом 2. предвиђено је ко израђује, предлаже и одобрава план и програм војностручног оспособљавања за подофицире.

Ставом 3. истог члана предвиђено да се програми војностручног оспособљавања реализују у јединицама и установама Министарства одбране и Војске Србије.

Члан 54. Предлога закона

Овим чланом предвиђен је правни основ, односно надлежност министра одбране за доношење акта, којим ће бити уређени услови, поступак и друга питања од значаја за војностручно оспособљавање.

Члан 55. Предлога закона

Овим чланом предложено је које се својство стиче приликом уписа на школовање или усавршавање, па је у том смислу регулисано да кандидат који је испунио услове и буде примљен у средњу војну школу стиче својство ученика, док се кандидат на акредитоване студијске програме на високошколској установи Универзитета може уписати у својству кадета ако се уписује на основне и интегрисане академске студије, а у својству студента ако се уписује на основне и интегрисане академске студије, мастер академске студије, специјалистичке академске студије и докторске академске студије.

Такође, истим чланом предвиђено је да професионални припадници Војске Србије упућени на опште програме усавршавања стичу својство полазника, док професионална војна лица, страни држављани, војни службеници и државни службеници упућени на каријерна усавршавања стичу својство слушаоца, где ова категорија лица представља новину у односу важећа материјална решења.

Члан 56. Предлога закона

Предложеним материјалним решењем одређен је круг лица која се могу уписати у средњу војну школу и на конкретне студијске програме.

Члан 57. Предлога закона

Наведеним чланом предложена је надлежност за доношење одлуке о броју ученика за упис у средњу војну школу, броју кадета и студената на акредитованим студијским програмима, као и о броју полазника, односно слушаца за упућивање на општа, односно каријерна усавршавања.

Члан 58. Предлога закона

Овим чланом предвиђене су одредбе које се односе на конкурс за упис у средњу војну школу и на високошколске установе Универзитета. Наиме, предвиђено је да конкурс расписује Министарство одбране, да текст конкурса припрема средња војна школа, односно високошколска установа, да се конкурс објављује на интернет страници

Министарства одбране и Војске Србије, средње војне школе и Универзитета најкасније пет месеци пре почетка школске године и да се информација о оглашеном конкурс може објавити у дневним новинама и другим медијима.

Члан 59. Предлога закона

Одредбама овог члана, таксативно су предвиђени општи услови које кандидат који се уписује у средњу војну школу односно на акредитоване студијске програме на високошколским установама Универзитета на основу конкурса, мора да испуни, а такође је предвиђено да ће друга питања од значаја за реализацију конкурса, уредити министар одбране.

Члан 60. Предлога закона

Овим чланом предвиђен је начин уређења услова за упис страних држављана на високошколске установе Универзитета, односно, предвиђено је да се наведени услови уређују међународним уговором.

Члан 61. Предлога закона

Предложеним материјалним решењима, предвиђена је обавеза полагања пријемног испита за кандидате који се уписују у средњу војну школу и у високошколску установу Универзитета, на акредитоване студијске програме (основне и интегрисане академске студије). Поред наведеног предвиђено је да се за ученике средњих војних школа који настављају школовање у Војној академији спроводи провера знања и способности, у складу са актом Војне академије.

Такође одредбом овог члана, предвиђен је поступак селекције и рангирања, односно, предвиђено је да се кандидати који успешно положи пријемни испит упућују у даљи поступак селекције који се врши на основу критеријума за избор кандидата, као и да средња војна школа односно високошколска установа на основу критеријума сачињава ранг листу пријављених кандидата, с тим да право уписа стиче кандидат који је на ранг листи рангиран у оквиру одобреног броја кандидата.

Члан 62. Предлога закона

Овим чланом, у односу на важећа материјална решења, јасније и прецизније су предвиђени разлози на основу којих престаје својство ученика, кадета и студента.

Такође предвиђени су и посебни разлози за престанак својства самофинансирајућим студентима и професионалним припадницима Војске Србије који су уписани на студије другог и трећег степена у складу са одобреним планом школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије и школују се уз рад.

Члан 63. Предлога закона

Овај члан је новина у односу на важеће законске одредбе, а истим су предвиђени разлози за престанка својства полазника и слушаоца, као категорије лица која се упућују на програме усавршавања и војностручна оспособљавања.

Члан 64. Предлога закона

Одредбама овог члана предвиђено је да се упис ученика у средњу војну школу врши у складу са одобреним планом школовања и усавршавања кадра у Министарству одбране и Војсци Србије, а одређена је и надлежност војношколске установе, да непосредно пре почетка школске године, својим општим актом утврди висину школарине. Такође, предложено је да трошкове школовања ученика у средњим војним школама, исплаћују се из буџета Републике Србије, где је на овај начин, створен законски основ за потраживање уложених средстава и ресурса од ученика, у одређеним случајевима прекида школовања.

Члан 65. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се школовање ученика средње војне школе реализује на основу уговора о школовању којим се уређују права и обавезе уговорних страна и начин решавања евентуалних спорова, који по прибављеном мишљењу организационе јединице Министарства одбране која врши послове заштите имовинских интереса Министарства одбране и Војске Србије, закључују Министарство одбране са једне стране и родитељ односно други законски заступник у име ученика, са друге стране.

Члан 66. Предлога закона

Одредбама овог члана предвиђена су права која ученик има на основу уговора о школовању.

Члан 67. Предлога закона

Овим чланом јасно су предложене обавезе ученика на основу уговора о школовању, као и обавеза родитеља, односно законског заступника ученика средње војне школе. Такође, дата је могућност одређеном броју ученика који су завршили средњу војну школу ради стицања средњег стручног образовања да на основу одлуке министра одбране наставе школовање на Универзитету. Поред наведеног, предвиђено је да ученик средње војне школе може, уколико за то постоје услови, поновити школску годину једанпут у току школовања, ако наставничко веће то предложи, а начелник школе одобри.

Члан 68. Предлога закона

Наведеним чланом предвиђена је обавеза ученика завршне године средњих војних школа, да након завршеног четвртог разреда полажу војну општу матуру.

Такође, ставом 2. овог члана предвиђена је могућност да ученици који су положили војну општу матуру, могу приступити полагању испита опште матуре, у складу са прописима које доноси министарство надлежно за послове просвете.

Наиме, на овај начин, створена је могућност да ученици завршне године средњих војних школа, који из неког разлога не наставе школовање на војним високошколским установама, или не ступе у војну службу, имају положену и општу матуру и на тај начин могу наставити школовање на било којој високошколској установи у Републици Србији.

Члан 69. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се лица из грађанства и ученици средњих војних школа уписују и школују на студијским програмима основних и интегрисаних академских студија које се реализују на високошколским установама Универзитета, ради пријема у професионалну војну службу, као и да уписом стичу својство кадета.

Члан 70. Предлога закона

Предложеним материјалним решењем, предвиђени су трошкови школовања лица у својству кадета. Наиме, за разлику од важећих материјалних решења у овој области, прецизирано је ко сноси трошкове школовања ове категорије лица, шта чини трошкове школовања, као и начин на који се исти обрачунавају.

Члан 71. Предлога закона

Овим чланом предвиђен је начин уписа на студијске програме основних и интегрисаних академских студија на високошколским установама Универзитета, у својству кадета, односно, предвиђено је да се упис лица из грађанства и ученика средњих војних школа врши у складу са одобреним планом школовања и усавршавања кадра у Министарству одбране и Војсци Србије, односно одлуком Министра одбране, а по спроведеном Конкурсу. Такође, предложено је да приликом уписа, ова лица потписују уговор о школовању, са Министарством одбране, а којим се уређују права и обавезе уговорних страна као и начин решавања евентуалних спорова.

Члан 72. Предлога закона

Наведеним чланом јасно је предвиђено која права кадети имају на основу уговора о школовању. Предложеним материјалним решењем предвиђено је да кадети имају право на: обезбеђен смештај, исхрану, одећу и обућу, здравствену заштиту, трошкове превоза и месечна примања; коришћење литературе, наставног материјала и других наставних средстава потребних за праћење наставних садржаја; редовно и квалитетно извођење наставе и свих других облика наставе утврђених студијским програмом, а према утврђеном плану и програму извођења наставе; континуирано организовање консултација са предметним наставницима и сарадницима; благовремено и тачно информисање о свим питањима која се односе на школовање; могућност активног учествовања у раду органа војне високошколске установе као и друга права која се утврде уговором о школовању.

Члан 73. Предлога закона

Овим чланом детаљније су предвиђене обавезе кадета на основу уговора о школовању. Предложено је да кадет има обавезу да: успешно заврши основну војну обуку; редовно похађа наставу, извршава наставне и испитне обавезе у року, одређеном студијским програмом; положи све испите предвиђене студијским програмом војне високошколске установе и школовање заврши у року предвиђеном статутом војне високошколске установе; извршава задатке и обавезе предвиђене за кадете у складу са Законом о Војсци Србије и Правилном служби Војске Србије; да по завршетку школовања ступи у професионалну војну службу у Војсци Србије, да прихвати распоред по потреби службе и да остане у професионалној војној служби двоструко време трајања школовања; надокнади трошкове школовања буџету Републике Србије, у једнократном

ревалоризованом износу, уколико му његовом кривицом престане својство кадета у тачно одређеним случајевима.

Члан 74. Предлога закона

Овим чланом, предвиђене су врсте и степени студија на које се може уписати кандидат у својству студента, што представља новину у односу на важећи Закон, па је тако предвиђено да се исти може уписати на основне и интегрисане академске студије, мастер академске студије, специјалистичке академске студије и докторске академске студије. Такође, предвиђено је и да самофинансирајући студенти приликом уписа, потписују уговор са високошколском установом Универзитета одбране.

Члан 75. Предлога закона

Предложеним материјалним решењима овог члана предвиђено је да се на студијске програме основних и интегрисаних академским студија које се реализују на високошколским установама Универзитета, у својству студента, могу уписати лица из грађанства и страни држављани. Овакво материјално решење је новина у односу на важећи Закон.

Члан 76. Предлога закона

Предметном одредбом чије решење представља новину у односу на важећи Закон, предвиђено је да се упис лица из грађанства врши на основу Конкурса, чиме ова лица стичу статус самофинансирајућих студената.

Члан 77. Предлога закона

Одредбама овог члана предвиђено је да се школовање страних држављана на студијским програмима основних и интегрисаних академским студија која се реализују на високошколским установама Универзитета реализује се на основу међународног уговора.

Члан 78. Предлога закона

Предложеним материјалним решењем предвиђено је да се на студијске програме мастер академских студија, специјалистичких академских студија, докторских академских студија које се реализују на високошколским јединицама Универзитета могу уписати професионални припадници Војске Србије, лица из грађанства и страни држављани, а да се професионални припадници Војске Србије школују уз рад.

Члан 79. Предлога закона

Овом одредбом предвиђено је да се упис на студијске програме мастер академских студија, специјалистичких академских студија, докторских академских студија за професионалне припаднике Војске Србије реализује у складу са одобреним планом школовања и усавршавања кадра у Министарству одбране и Војсци Србије, а за лица из грађанства на основу конкурса и који се школују као самофинансирајући студенти.

Члан 80. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је школовање страних држављана на основу међународног уговора односно уговора који војна високошколска установа закључи са страним држављанином за његове потребе.

Члан 81. Предлога закона

Овим чланом прави се јасна разлика између лица у својству полазника и лица у својству слушаоца, што је новина у односу на важећи Закон, с обзиром да ова материја није ни регулисана важећим законским нормама. Одредбама овог члана предвиђено је да изабрано лице које се упућује на опште програме усавршавања и војностручно оспособљавање има својство полазника, а изабрано лице које се упућује на каријерна усавршавања која се организују и изводе на Универзитету и образовним институцијама у иностранству има својство слушаоца.

Истим чланом предвиђено је да се ова лица уписују на програме усавршавања у складу са одобреним планом школовања и усавршавања у Министарству одбране и Војсци Србије и да потписују уговор са Министарством одбране којим се уређују права и обавезе уговорних страна.

Члан 82. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је шта се уређује уговором који потписују полазници, односно слушаоци са Министарством одбране, а то су: обезбеђивање литературе, смештаја, исхране, здравствене заштите, трошкова превоза, месечних примања; обавезе слушаоца, односно полазника према Министарству одбране; поштовање војних прописа, правила понашања, односно прописа и одлука институције у којој се реализује усавршавање; трошкови усавршавања; престанак својства слушаоца, односно полазника; начин решавања евентуалних спорова уговорних страна, као и друга питања од значаја за усавршавање. Ово предложено решење је такође новина у односу на важеће одредбе Закона.

Члан 83. Предлога закона

Ставом 1. овог члана предложена је дисциплинска одговорност ученика средњих војних школа за повреду школских обавеза, школског реда и дисциплине, а ставом 2. истог члана уређује се овлашћење да се општим актом средње војне школе одреде врсте повреда школских обавеза и школског реда и дисциплине, врсте васпитно-дисциплинских мера, надлежност и поступак изрицања васпитно-дисциплинских мера.

Члан 84. Предлога закона

Овим чланом ставом 1. предвиђено је да кадети, студенти, полазници и слушаоци одговарају за повреду школских обавеза и дисциплине, којим је дата општа одредба дисциплинске одговорности, за разлику од важећег Закона који прави разлику између лакших и тежих повреда школских обавеза наведених категорија лица.

Ставом 2. истог члана предвиђено је овлашћење да се општим актом војношколске установе одреде врсте повреда школских обавеза и дисциплине и врсте дисциплинских мера, надлежност и поступак изрицања дисциплинских мера лицима, што представља

новину у односу на важећи Закон којим је предвиђено да се ова област уређује правилником о дисциплинској одговорности високошколске јединице у саставу Универзитета.

Члан 85. Предлога закона

Предложеним чланом предвиђено је да ученици, кадети, студенти, полазници и слушаоци који се школују и усавршавају за потребе Министарства одбране и Војске Србије поред одговорности за повреду школских обавеза и дисциплине одговарају и за повреду правила војне дисциплине, у складу са прописима о дисциплинској одговорности у Војсци Србије, као што је прописано важећим Законом.

Члан 86. Предлога закона

Наведеним чланом дато је овлашћење да министар одбране уреди услове, поступак и друга питања од значаја за упис ученика у средњу војну школу и кадета и студената на војне високошколске установе, чиме ће се једним подзаконским актом регулисати наведена материја, што представља новину у односу на важећи Закон.

Члан 87. Предлога закона

Одредбом овог члана предвиђена је мрежа војношколских установа у области средњег и високог војног образовања. Предложено решење засновано је на постојећој мрежи војних школа као војних установа и посебних правних лица чији је оснивач Република Србија, а која су саставни део мреже средњих и високих школа Републике Србије. Овим чланом предложено је да су војношколске установе средње војне школе, војне високошколске установе и Школа националне одбране.

Члан 88. Предлога закона

Ставом 1. овог члана предвиђено је да се средње војне школе могу оснивати као Војна гимназија, Средња стручна војна школа и мешовита војна школа (која је и гимназија и средња стручна војна школа), у складу са прописима у области образовања, а такође је предложена могућност у ставу 5. овог члана да Министарство одбране у складу са исказаним потребама може формирати и организациону јединицу која ће интегрисати средње војне школе.

Ставом 2. овог члана предложено је да је Војна гимназија образовно-васпитна установа у којој се стиче опште средње образовање и васпитање у трајању од четири године првенствено за наставак школовања у војној високошколској установи.

Ставом 3. истог члана предвиђена је Средња стручна војна школа као образовно-васпитна установа у којој се стиче опште средње, опште војно и војностручно образовање и васпитање у трајању од четири године, и спроводи војностручно оспособљавање у трајању од једне године, за обављање послова подофицира Војске Србије и војних службеника и намештеника, према смеровима, односно, потребним профилима занимања које у складу са потребама Војске Србије одреди Министарство одбране.

Мешовита војна школа предвиђена је ставом 4. овог члана као образовно-васпитна установа која обезбеђује средње образовање и васпитање у трајању од четири године.

Поред наведеног, овим чланом предвиђено је да су јавне исправе издате од средње војне школе пуноважне на територији Републике Србије.

Члан 89. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да су војне високошколске установе Универзитет одбране, Војна академија и Медицински факултет ВМА који су у саставу Универзитета одбране. Овако предвиђене војношколске установе утврђују и спроводе јединствену политику попуњавања формацијских места, а полазећи од потребе да се наставни процес организује на квалитетан и ефикасан начин.

Члан 90. Предлога закона

Овим чланом, предвиђен је положај Универзитета одбране у Београду, као носиоца функције високог војног образовања у Републици Србији. Наиме, Универзитет је основан као самостална високошколска установа која обавља делатност високог војног образовања кроз струковне студије и академске студије првог, другог и трећег степена из више научних области у оквиру образовно-научних поља, а све у складу са дозволом за рад, оснивачким актом и Законом о високом образовању. Предложеним решењем обезбеђује се интегративна функција Универзитета одбране и обезбеђује јединствено и усклађено реализовање високог војног образовања у складу са потребама развоја система одбране и професионализација и развој Војске Србије.

Такође, предложена је могућност да у саставу Универзитета одбране могу бити и акредитоване научноистраживачке организације као и војне библиотеке. На овај начин ствара се основ за унапређење научноистраживачког и стручног рада, односно образовање и неговање наставног и научног кадра у складу са потребама развоја система одбране и националним и међународним стандардима у овој области, као и остваривање међународне сарадње у области војног образовања.

Члан 91. Предлога закона

Предметним чланом предвиђен је положај Војне академије као високошколске установе образоване у саставу Универзитета која изводи како студијске програме у складу са дозволом за рад, тако и програме усавршавања и војностручног оспособљавања у складу са оснивачким актом и овим законом. Дакле, на овај начин створена је могућност да Универзитет одбране поред извођења студијских програма, као основног задатка и делатности сваког универзитета, изводи и друге образовне процесе својствене војном образовању у смислу усавршавања и војностручног оспособљавања.

Члан 92. Предлога закона

Овим чланом предложен је положај Медицинског факултета ВМА као високошколске установе у саставу Универзитета одбране која изводи студијске програме у пољу медицинских наука, у складу са дозволом за рад, и програме војностручног оспособљавања у складу са оснивачким актом и законом.

Такође, предвиђено је да се студијски програми реализују у оквиру јединственог процеса рада у коме се наставници истовремено баве образовним, научноистраживачким и здравственим радом, а да наставну базу предметне установе чине клинике и институти Војномедицинске академије. Дакле, наставници и сарадници који изводе наставу на клиничким предметима и практичну наставу на Војномедицинској академији и другим здравственим установама, у складу са издатом дозволом за рад, истовремено обављају и научноистраживачки рад и пружају здравствене услуге на Војномедицинској академији као наставној бази Медицинског факултета ВМА.

Члан 93. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је Школа националне одбране као војношколска установа у саставу Универзитета одбране која реализује каријерна усавршавања ради оспособљавања професионалних војних лица за обављање највиших командних и штабних и руководећих дужности у области безбедности и одбране, као и других послова у командама оперативног нивоа и организационим јединицама Генералштаба Војске Србије и Министарства одбране у оквиру мисија и задатака који проистичу из доктринарних и нормативних докумената у области одбране Републике Србије. Овако предвиђеним материјалним решењем, за разлику од важећег закона, Школа националне одбране препозната је као војношколска установа Универзитета одбране чиме је добила своју легитимност и моћи ће да у складу са законом врши своју улогу у процесу остваривања војног образовања.

Члан 94. Предлога закона

Предметним чланом предвиђено је да средња војна школа има орган управљања, пословођења и стручне органе, а може имати и друге органе у складу са законом.

Члан 95. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да је орган пословођења средње војне школе начелник. Такође, истим чланом предвиђено је да начелника средње војне школе поставља надлежни орган, у складу са прописима који се односе на систематизацију радних места у војним јединицама и војним установама Министарства одбране, из реда официра и да је самосталан у обављању послова из свог делокруга и за свој рад одговара Савету средње војне школе и претпостављеном старешини у складу са прописом који се односе на систематизацију радних места.

Члан 96. Предлога закона

Овим чланом таксативно су предвиђене надлежности начелника средње војне школе.

Члан 97. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да је орган управљања средње војне школе Савет средње војне школе. Истим чланом одређен је састав чланова Савета средње војне школе, који се у циљу обезбеђења остваривања начела равноправности бира уз вођење рачуна о уравнотеженој заступљености оба пола, надлежност министра одбране за именовање председника и чланова Савета средње војне школе, мандат чланова Савета, као и да

председник и чланови Савета средње војне школе обављају послове из своје надлежности, без накнаде.

Члан 98. Предлога закона

Ставом 1. овог члана таксативно су набројане надлежности Савета средње војне школе, док је ставом 2. предвиђено да Савет средње војне школе усваја предлоге већином гласова од укупног броја чланова.

Члан 99. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да су Стручни органи средње војне школе Наставничко веће, Веће године (класе), одељењско веће, стручни актив наставника и други стручни органи (по одлуци начелника и указаним потребама).

Члан 100. Предлога закона

Овим чланом таксативно су набројане надлежности Стручних органа средње војне школе.

Члан 101. Предлога закона

Овом одредбом предвиђена је организациона структура високошколских установа и организационих јединица Универзитета одбране, те у том смислу високошколске установе имају орган управљања, пословођења и стручне органе, с тим да могу имати и друге органе уколико за то постоји могућност у складу са законом.

Члан 102. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да орган управљања високошколске установе Савет који има укупно 17 чланова. Истим чланом одређен је и састав Савета високошколске установе, као и да се у циљу обезбеђења остваривања начела равноправности у саставу наведеног органа, приликом предлагања чланова тог органа води рачуна о уравнотеженој заступљености оба пола.

Члан 103. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се поступак избора, односно именовања и разрешења чланова Савета, начин рада савета и одлучивања уређује статутом високошколске установе. Истим чланом регулише се да члан Савета може бити члан органа управљања само једне високошколске установе и да мандат чланова Савета траје три године и то почев од дана одржавања конститутивне седнице, осим представницима кадета и студената чији мандат траје једну годину, у складу са Законом.

Члан 104. Предлога закона

Овим чланом предложено је се да председника Савета високошколске установе именује министар одбране и да председник и чланови Савета обављају послове из своје надлежности, без накнаде.

Члан 105. Предлога закона

Овим чланом предлаже се надлежност Савета универзитета, као и да о свим питањима Савет одлучује већином гласова од укупног броја чланова, а да се статутом Универзитета одређује стручни орган који утврђује предлоге из надлежности Савета.

Такође, ставом 3. наведеног члана прави се разлика између надлежности Савета Универзитета одбране и Савета високошколских установа у саставу Универзитета одбране.

Предложеним решењем ствара се могућност да, на пример, Универзитет одбране, али и Војна академија и Медицински факултет ВМА могу донети различите одлуке о висини школарине.

Члан 106. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да је орган пословођења Универзитета ректор, а Војне академије и Медицинског факултета Војномедицинске академије декан. Такође, ближе је регулисана надлежност и делокруг рада, начин постављења, мандат, самосталност у раду и одговорност.

Члан 107. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да је у Војној академији поред органа пословођења из члана 106. став 2, предвиђен и начелник који се поставља из реда професионалних официра, а да изузетно, уколико испуњава услове прописане актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, може вршити и дужност органа пословођења из члана 106. став 2. (декан). Такође, уређено је ко поставља начелника, на који начин су уређење његове надлежности и коме одговара за свој рад.

Члан 108. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да је Сенат Универзитета највиши стручни орган Универзитета а да се састав, делокруг, број чланова, начин избора уз вођење рачуна о уравнотеженој заступљености оба пола, трајање мандата, као и начин одлучивања Сената, уређују статутом Универзитета.

Члан 109. Предлога закона

Овим чланом предвиђен је Кадетски парламент Универзитета, као орган којим кадети и студенти остварују права и штите своје интересе на Универзитету. Такође, истим чланом одређено је да Кадетски парламент Универзитета има 15 чланова, који се бира тајним гласањем сваке године, а одређен је и састав кадетског парламента Универзитета чији се чланови бирају уз вођење рачуна о уравнотеженој заступљености оба пола.

Члан 110. Предлога закона

Овим чланом предложено је да Универзитет, може имати и стручна већа образовно-научних поља, као стручне органе.

Члан 111. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је које органе имају високошколске установе у саставу Универзитета, па се тако прописује да имају наставно-научно веће, већа образовно-научних поља, Комисију за обезбеђење квалитета, а могу имати и катедре као стручне органе, као и Кадетски парламент као орган путем ког кадети и студенти остварују права и штите своје интересе.

Члан 112. Предлога закона

Овим чланом закона предвиђено је да Школа националне одбране има орган руковођења и стручни орган.

Члан 113. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да Школом националне одбране руководи и командује начелник, кога поставља надлежни старешина и да начелник у обављању послова из свог делокруга и за свој рад одговара ректору Универзитета одбране.

Члан 114. Предлога закона

Овим чланом предвиђају се надлежности начелника Школе националне одбране, па је тако одређено да: руководи школом; доноси годишњи програм рада школе; стара се о примењивању прописа којима се регулише рад школе; одговоран је за реализацију каријерних усавршавања; организује реализацију каријерних усавршавања; предузима мере за унапређење рада наставног особља; израђује предлог статута Школе националне одбране; израђује предлог правилника о раду Школе националне одбране; сазива и руководи седницама стручног органа; именује комисије за спровођење поступка признања стране високошколске исправе; решава о правима и обавезама професионалних припадника Војске Србије упућених на усавршавање, у складу са датим овлашћењима; потписује исправе о завршеним каријерним усавршавањима и обавља и друге послове у складу са прописима.

Члан 115. Предлога закона

Предметним чланом закона предвиђа се Наставно веће као стручни орган Школе националне одбране, чији састав чине председник и десет чланова. Истим чланом одређено је да је председник наставног већа Школе националне одбране начелник Школе националне одбране и да мандат чланова Наставног већа Школе националне одбране траје три године.

Члан 116. Предлога закона

Овим чланом одређује се надлежност Наставног већа Школе националне одбране, те је тако одређено да: усваја статут Школе националне одбране; усваја програм рада школе; доноси одлуку о признавању исправе стечене у страним војним школама и њиховој еквиваленцији са каријерним усавршавањима; бира наставнике вештина из ужих научних области за које су надлежне катедре у саставу Школе националне одбране; прописује мерила за вредновање описних оцена приликом еквиваленције програма каријерних усавршавања; разматра измене и допуне програма каријерних усавршавања и усваја план стручног усавршавања особља; усваја теме за завршне радове слушаоца и утврђује критеријуме за рангирање слушаоца.

Такође, ставом 2. истог члана предвиђено је да Наставно веће Школе националне одбране усваја предлоге већином гласова од укупног броја чланова.

Члан 117. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је надлежност Владе за оснивање, односно укидање војношколских установа, као и надлежност Министарства одбране да цени потребу за оснивањем, односно укидањем војношколских установа.

Такође, истим чланом предложена је садржина акта о оснивању, односно укидању војношколске установе, уз обавезу да пре доношења аката о оснивању, Влада мора усвојити елаборат који израђује Министарство одбране чија је садржина такође предвиђена овом одредбом.

Члан 118. Предлога закона

Наведеним одредбама овог члана предвиђено је да војношколске установе могу отпочети са радом само по добијању дозволе за рад, у том смислу одређена је и надлежност за давање дозволе и то за високошколске установе Министарство за послове просвете, а за средње војне школе Министарство одбране.

Такође, истим чланом предвиђено је овлашћење за доношење прописа којим ће министар одбране уредити поступак за добијање дозволе за рад Средње војне школе.

Члан 119. Предлога закона

Предложена решења у овом члану усаглашена су са законом којим се уређује средње и високо образовање, а прописана је и сходна примена прописа којима се уређује организација, унутрашње уређење и систематизација формацијских места у Министарству одбране и Војсци Србије.

Такође, истим чланом предвиђена је и забрана политичког и страначког организовања и деловања, која је заснована на специфичностима војне службе.

Члан 120. Предлога закона

Одредбама овог члана предвиђена је аутономија Универзитета одбране и у том смислу предвиђено је на чему се заснива наведена аутономија.

Члан 121. Предлога закона

Наведеним чланом предложено је овлашћење да војношколске установе у складу са законом односно актом о оснивању и статутом могу доносити опште акте.

Такође, предвиђено је да је статут основни општи акт војношколске установе.

Члан 122. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је садржина статута војношколских установа, као и начин објављивања предметног акта.

Члан 123. Предлога закона

Одредбом става 1. овог члана предложена је надлежност Министарства одбране у погледу вођења регистра (евиденције) средњих војних школа и војних високошколских установа, а такође предложено је да се регистар води у облику укорићене главне књиге, као и њена садржина

Даље, ставом 2. овог члана предвиђено је из којих се образаца састоји главна књига, односно предвиђено је да образац А, представља регистарски лист средње војне школе, док образац Б, представља регистарски лист војне високошколске установе.

Ставом 3. истог члана, предвиђена је садржина образаца из става 2, односно прецизирано је које податке садрже ови обрасци.

Ставом 4. овог члана предвиђено је да се збирка исправа на основу којих се уписују подаци у регистар, чува у омотима за сваку војношколску установу, такође је прописана и њена садржина, док је ставом 5. овог члана предвиђено овлашћење за доношење подзаконског прописа из надлежности министра одбране, којим ће бити уређен начин вођења регистра из става 1. овог члана.

Члан 124. Предлога закона

Ст. 1. и 2. овог члана предвиђено је да наставу и друге облике образовно-васпитног рада у војношколским установама остварује наставно особље и предлаже се сходна примена прописа о Војсци Србије на пријем наставника у службу из реда професионалних војних лица.

Такође, ставом 3. овог члана предвиђено је овлашћење да ближе услове и начин остваривања сталног стручног усавршавања наставног особља прописује министар одбране, у складу са циљевима војног образовања и приоритетима Министарства одбране.

Члан 125. Предлога закона

Материјалним решењима у овом члану предвиђен је посебан статус наставног особља у средњим војним школама кога чине наставник, васпитач, стручни сарадник и сарадник у настави. Одредбама овог члана одређује се да наведена лица морају да буду држављани Републике Србије, који испуњавају услове у погледу квалификација и услова прописаних Законом о Војсци Србије, а да министар одбране уређује ближе услове у погледу квалификације ових лица.

Предложена решења усаглашена су са одговарајућим решењима из закона којим се уређује средње образовање и васпитање, и посебним статусом наставног особља које се бира из редова професионалних припадника Војске Србије.

Истим чланом предвиђено је да је задатак ових лица да својим компетенцијама осигура постизање циљева образовања и васпитања и стандарда постигнућа, уважавајући принципе образовања, предзнања, потребе, интересовања и посебне могућности.

Члан 126. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да министар одбране уређује ближе услове у погледу квалификације наставног особља.

Члан 127. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је недељна норма часова наставног особља, са посебним акцентом за наставнике из предмета математика, српски језик, књижевност и страни језик.

Члан 128. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је обавеза наставног особља да се стално стручно усавршава ради успешнијег остваривања и унапређивања образовно-васпитног рада.

Члан 129. Предлога закона

За разлику од важећег закона, овим чланом предвиђено је да наставно особље чине лица која остварују како наставу, тако и научно истраживачку делатност, као и да су то наставници, истраживачи, наставници страног језика, наставници вештина и сарадници.

Члан 130. Предлога закона

Овим чланом прецизирана су звања наставника на Универзитету одбране и то: редовни професор, ванредни професор и доцент. Такође, предвиђено је да исти могу да изводе наставу на свим врстама студија.

Члан 131. Предлога закона

Предметним чланом предвиђено је да се наставник бира у звање за ужу научну област, коју усваја Сенат Универзитета на предлог наставно-научног већа војношколске установе.

Ставом 2. истог члана предвиђено је да у звања наставника може бити изабрано лице које испуњава услове прописане Законом, односно ближе услове утврђене општим актом о условима и критеријумима за избор у звања наставника, који доноси Сенат Универзитета, у складу са подзаконским актима и утврђеним минималним условима за избор у звања наставника од стране Националног савета за високо образовање.

Истим чланом, ставом 3. предвиђено је да лице изабрано у научно звање на начин и по поступку којим је уређена научноистраживачка делатност може да реализује наставу на мастер и докторским академским студијама, у складу са законом којим се уређује високо образовање и општим актом Универзитета.

Члан 132. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да избор у звање наставника врши Универзитет и да се начин и поступак стицања звања наставника ближе уређују општим актом Универзитета, у складу са законом којим се уређује високо образовање.

Члан 133. Предлога закона

Овим чланом закона предвиђена је надлежност за доношење одлуке о избору у звање наставника, те је тако регулисано да одлуку доноси Сенат и да је она коначна.

Члан 134. Предлога закона

Овим чланом, за разлику од сада важећих материјалних решења предвиђена је могућност да високошколске установе могу на предлог стручног органа, закључивањем уговора о ангажовању, у делу активне наставе, укључујући предавања и вежбе, на првом и другом степену студија, највише до трећине часова наставе на предмету у току семестра, ангажовати предавача ван радног односа који има стечено високо образовање најмање мастер академских студија и који има неопходна знања и вештине у одговарајућој области и показује смисао за наставни рад, закључивањем уговора о ангажовању за извођење наставе.

Такође, предвиђено је да се начин избора и време на које се ангажују наведени предавачи, ближе уређује општим актом Универзитета.

Члан 135. Предлога закона

За разлику од до сада важећих материјалних решења где није била прецизно регулисана област ангажовања наставника вештина у високошколским установама и јединицама у саставу Универзитета одбране, предвиђено је уређење области извођења наставе, категорија лица и услова за извођења наставе страних језика, односно вештина, као и нивои студија на којима та лица могу бити ангажована.

Члан 136. Предлога закона

Материјалним решењима из овог члана предложени су надлежност, поступак и начин избора у звања наставника страног језика и вештина.

Наиме, предвиђено је да избор у звање наставника страног језика, односно вештина врши војна високошколска установа, односно Школа националне одбране, у складу са својим општим актом, као и да се начин и поступак стицања звања наставника страних језика и вештина, уређује општим актом војне високошколске установе, односно Школе националне одбране. Такође, предложено је и да се начин и поступак стицања звања наставника вештина из ужих научних области за које је надлежна Школа националне одбране уређују општим актом Школе националне одбране.

Члан 137. Предлога закона

Овим чланом, за разлику од сада важеће законске материје, децидно су предвиђена права наставника, наставника страног језика и наставника вештина. Такође, истим чланом прописује се, да за извођење наставе са лицима из грађанства која су стекла статус студента и страним држављанима, менторство и чланство у комисијама при изради завршних радова и дисертација у складу са уговорима склопљеним на комерцијалној основи, као и за организовање, извођење и учествовање у научноистраживачком раду којим се комерцијализује резултат рада, наставнику припада накнада у складу са прописом који доноси министар одбране уз сагласност Владе.

Члан 138. Предлога закона

Овим чланом, за разлику од важећег Закона, децидно су предвиђене обавезе наставника, наставника страног језика и наставника вештина.

Члан 139. Предлога закона

Овим чланом су за разлику од важећег Закона, предвиђена научна звања на Универзитету за истраживаче, као једне од категорија лица која чине наставно особље у војним високошколским установама, те су тако предвиђена следећа научна звања: научни саветник, виши научни сарадник и научни сарадник.

Такође, предвиђено је да ова категорија наставног особља може изводити наставу на мастер и докторским студијама, под условима и на начин прописан законом и општим актом који доноси Сенат Универзитета, као и да уколико лице није радно ангажовано у саставу Универзитета са њим се закључује уговор о ангажовању за извођење наставе.

Члан 140. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се избор у звања истраживача спроводи на начин и под условима предвиђеним законом којим се уређује научноистраживачка делатност.

Члан 141. Предлога закона

Овим чланом су за разлику од важећег Закона, предвиђена научна звања сарадника на Универзитету, као једне од категорија лица која чине наставно особље у војним високошколским установама, те су тако предвиђена следећа научна звања: сарадник у настави, асистент и асистент са докторатом с тим што је дата могућност да се општим актом високошколских установа у саставу Универзитета утврде и друга звања сарадника.

Такође, предвиђен је избор у звање сарадника, на тај начин да се сарадник бира у звање за ужу научну област, коју усваја Сенат Универзитета на предлог надлежног већа високошколске установе, а предвиђени су услови за избор у звање сарадника, односно прописује се да изабрано лице мора да испуњава услове прописане Законом, односно ближе услове утврђене општим актом о условима за избор у звања сарадника, који доноси надлежно веће високошколске установе.

Члан 142. Предлога закона

Овим чланом закона одређена је надлежност за избор у звање сарадника, те да избор врши високошколска установа у саставу Универзитета.

Такође, истим чланом ставом 2. предвиђено је да се начин и поступак стицања звања сарадника уређује општим актом високошколске установе.

Члан 143. Предлога закона

Овим чланом, за разлику од сада важеће законске материје, децидно су предвиђена права сарадника. Такође, истим чланом предлаже се да за учествовање у реализацији наставе са лицима из грађанства која су стекла статус студента и страним држављанима у складу са уговорима склопљеним на комерцијалној основи, као и за учествовање у научноистраживачком раду којим се комерцијализује резултат рада сараднику припада накнада у складу са прописом који доноси министар одбране уз сагласност Владе.

Члан 144. Предлога закона

Одредбом овог члана за разлику од важећег Закона, децидно су предложене обавезе сарадника.

Члан 145. Предлога закона

Одредбама овог члана, за разлику од сада важећег Закона, предвиђени су разлози односно случајеви у којима министар одбране, или лице које он овласти може да закључи уговор о извођењу наставе са запосленим професионалним припадником Министарства одбране и Војске Србије, са незапосленим лицем или са запосленим у другој установи, према законским условима.

Предметно материјално решење било је потребно предвидети како би се омогућило несметано извођење наставе у складу са наставним плановима и програмима. У супротном, у случајевима када се наставни план и програм, не би реализовао у предвиђеном обиму, ученик, кадет односно студент не би могао бити оцењен.

Такође, предложеним материјалним решењем, добија се одговарајући односно потпуни правни основ за ангажовање, лица која би реализовала, предвиђен наставни план и програм.

Члан 146. Предлога закона

Наведеним одредбама предвиђена је могућност ангажовања професионалних припадника Војске Србије који су постављени или распоређени у војношколској установи у ванрадно време закључивањем уговора о допунском раду.

Такође, овим чланом је предвиђено закључивање уговора о допунском раду, којим се између осталог предвиђа да тај рад може трајати до 1/3 пуног радног времена, уз обавезно прибављање сагласности од стране органа пословођења војношколске установе, а предвиђено је и да предметни уговор закључује старешина одређен општим актом војношколске установе.

Наведеним одредбама ближе је предвиђена могућност ангажовања професионалних припадника Војске Србије који су постављени или распоређени у високошколској установи да у ванрадно време закључивањем уговора о допунском раду са истим послодавцем, реализују извођење наставе са лицима из грађанства која су стекла статус студента и страним држављанима и менторства и учешћа у комисијама при изради завршних радова и дисертација у складу са уговорима склопљеним на комерцијалној основи и организовања, извођења и учествовања у научноистраживачком раду којим се комерцијализује резултат рада, у вези са чланом 137. став 1. тач. 3) и 5) и чланом 143. став 1. тач. 3) и 5), што у важећем Закону о војном образовању није било омогућено, а за шта постоји реална потреба.

Такође, овим чланом предвиђена је обавеза закључивања уговора о допунском раду, којим се између осталог предвиђа да тај рад може трајати до 1/3 пуног радног времена, уз обавезно прибављање сагласности од стране органа пословођења високошколске установе.

Наиме, чланом 202. став 1. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење) предвиђено је да „Запослени који ради са пуним радним временом код послодавца може да закључи уговор о допунском раду са другим послодавцем, а највише до једне трећине пуног радног времена.”

Чланом 72. став 13. Закона о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17, 73/18, 27/18 – др. закон, 67/19, 6/20 – др. закони, 11/21 – аутентично тумачење, 67/21 и 67/21 – др. закон) дефинисано је да „Изузетно, са лицем изабраним у звање наставника које је јавни функционер или има заснован радни однос са пуним радним временом у органу јавне власти, а коме је у складу са прописима о спречавању сукоба интереса допуштено да обавља наставну делатност и научноистраживачки рад као други посао, односно делатност, односно лицем коме је поверено јавно овлашћење, орган пословођења високошколске установе из става 1. овог члана закључује уговор о допунском раду највише до једне трећине пуног радног времена, у складу са општим актом самосталне високошколске установе.”

Чланом 60. став 1. Закона о здравственој заштити („Службени гласник РС”, број 25/19) предвиђено је да „Здравствени радник, здравствени сарадник, односно друго лице запослено у здравственој установи, односно приватној пракси, који ради пуно радно време, може да обавља одређене послове из своје струке код свог послодавца код кога је запослен са пуним радним временом, односно код другог послодавца, ван редовног радног времена, закључивањем уговора о допунском раду са својим послодавцем, односно највише три уговора о допунском раду са другим послодавцем, у укупном трајању до једне трећине пуног радног времена”. Наведени члан је ближе уређен правилником који уређује начин, поступак и услове за обављање допунског рада здравствених радника у здравственој установи или приватној пракси.

Имајући у виду све наведено, иако је Законом о раду дефинисано да се уговор о допунском раду закључује код другог послодавца и да се ова врста уговора у Закону о високом образовању везује за лица изабрана у звање наставника која су јавни функционери или имају заснован радни однос са пуним радним временом у органу јавне власти, а с обзиром да је Законом о здравственој заштити омогућено да здравствени радник, здравствени сарадник, односно друго лице запослено у здравственој установи, односно приватној пракси, који ради пуно радно време, може да обавља одређене послове из своје струке код свог послодавца код кога је запослен са пуним радним временом, ову

могућност, односно изузетак потребно је омогућити и професионалним припадницима Војске Србије, чија је служба специфична и за шта постоји реална потреба.

Члан 147. Предлога закона

Наведеним одредбама предвиђена је могућност ангажовања лица која нису распоређена у овим установама, а имају одговарајуће наставно, научно или сарадничко звање, као и квалификације, да изводе наставу и у ванрадно време.

Такође, овим чланом предвиђена је обавеза закључивања уговора о ангажовању.

Као изузетак, предвиђено је да се у реализацији каријерних усавршавања могу ангажовати и професионални припадници Војске Србије који нису постављени у војношколској установи, а не поседују одговарајуће наставно или научно звање.

Члан 148. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је овлашћење за регулисање радног ангажовања лица из чл. 146. и 147, односно надлежност за доношење акта, којим ће бити уређено питање допунског рада, односно ангажовања ових лица.

Члан 149. Предлога закона

Одредбом овог члана предвиђен је случај спречавања сукоба интереса у вези са уговорним ангажовањем наставника војних високошколских установа и Школе националне одбране на другој високошколској установи ван Универзитета одбране.

Предложено материјално решење усклађено је са чланом 75. Закона о високом образовању. Наиме, наставник и сарадник могу се радно ангажовати на другој високошколској установи само уз сагласност стручног органа Универзитета одбране и одобрење министра одбране или начелника Генералштаба (сагласно члану 52. Закона о Војсци Србије) и то само ван радног времена на Универзитету одбране.

Члан 150. Предлога закона

Овим чланом таксативно су набројани разлози, односно случајеви када наставном особљу из члана 129. став 2. овог закона изборни период мирује.

Ставом 2. предвиђено је шта се подразумева под мировањем изборног периода односно да лице које се налази у статусу мировања, не може бити бирано у изборно звање, изводити наставу, реализовати испите, организовати, изводити и учествовати у научноистраживачком раду, нити израђивати уџбенике и др, а изборни период му се продужава за време које је провео у статусу мировања.

Такође, предвиђено је и да су у случају мировања изборног периода војна високошколска установа, односно Школа националне одбране у обавези да обезбеде несметано одвијање.

Члан 151. Предлога закона

Предложеним материјалним решењем предвиђене су правне последице у случају губитка звања које је специфично у односу на истек звања наставника и сарадника у цивилним високошколским установама. Наиме, наставнику, сараднику, односно наставнику вештина коме истекне звање, а не буде изабран у више звање или реизабран, престаје радно ангажовање на Универзитету одбране и у том случају, исти се распоређује на другу дужност у установе или јединице Министарства одбране или Војске Србије, у складу са прописима којима се регулише служба професионалних припадника Војске Србије.

Члан 152. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је могућност продужења радног односа наставнику-професионалном војном лицу, које испуњава услове за престанак професионалне војне службе, са правом на пензију, у складу са прописима којима се уређује служба у Војсци Србије.

Члан 153. Предлога закона

Одредбама овог члана предвиђено је да наставник коме је престала професионална војна служба, са правом на пензију у складу са законом задржава звање које је имао у тренутку престанка, а прописана је и могућност да тај наставник може бити ангажован на свим нивоима студија и усавршавања до истека изборног звања стеченог на Универзитету, а најдуже до навршених 65 година живота. Ово из разлога што пензионисаним наставницима треба омогућити ангажовање на универзитету одбране док им траје изборно звање које су стекли у овој високошколској установи, али исто треба ограничити на 65 година живота како због прописа о Војсци Србије којим се предвиђају посебни услови за одлазак у пензију наставном особљу, а који представља *lex specialis* у односу на цивилни пропис, али због тога да би се ово право изједначило са правима наставника на другим високошколским установама у Републици Србији, а у складу са чланом 93. Закона о високом образовању.

Члан 154. Предлога закона

Одредбом овог члана децидно су предвиђена материјална решења која се односе на изворе финансирања војношколских установа и одговорност органа управљања за наменско и економично трошење средстава додељених из буџета. Такође, овим чланом предвиђено је, за разлику од важећег закона да за утрошак новчаних средстава из буџета треба да буде одговоран орган пословођења - начелник средње војне школе који може доносити одлуке о утрошку средстава из буџета, а не орган управљања - Савет који се састаје неколико пута годишње.

Такође, предвиђено је да војношколске установе средствима управљају самостално и да се средства за обављање делатности у току једне школске године обезбеђују у складу са програмом рада војношколске установе. Истим чланом предвиђено је да орган пословођења војношколске установе, односно орган руковођења образовне јединице, одговара Министарству одбране за наменско и економично трошење средстава додељених из буџета Републике Србије.

Члан 155. Предлога закона

Овим чланом таксативно је набројано за које намене се могу користити средства које остваре војношколска установа.

Члан 156. Предлога закона

Овим чланом је предвиђено да средства која остваре војна високошколска установа и Школа националне одбране чине сопствени приход, уз изузетак средстава које обезбеђује оснивач. Војна високошколска установа и Школа националне одбране сопственим приходима располажу самостално у складу са законом.

Члан 157. Предлога закона

Одредбом овог члана предвиђено је да војна високошколска установа и школа националне одбране стичу средства из школарине на основу одлуке о висини школарине за лица из грађанства и стране држављане, у складу са законом, а такође су прописани услови и надлежност за доношење одлуке и мерила за утврђивање школарине и обрачун трошкова школовања.

Члан 158. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се евиденције средњих војних школа и војних високошколских установа воде у складу са прописима о средњем образовању и васпитању и високом образовању, као и у складу са овим законом, а у сврху пријема на школовање, праћења тока школовања и војностручног оспособљавања и издавања јавних исправа.

Као новина у односу на важећи закон, ст. 2. и 3. поменутог члана уређено је и вођење евиденције Школе националне одбране (врсте евиденција, сврха вођења истих и њихова садржина) из разлога што ова војношколска установа није у образовном систему Републике Србије и на њу се не могу применити, у домену вођења евиденција, прописи Републике Србије.

Ставом 4. овог члана предвиђено је да војношколска установа као руковалац подацима, чува податке из евиденција у складу са прописима којима су регулисани рокови чувања регистратурског материјала у Министарству одбране и Војсци Србије.

Такође, ставом 5. овог члана прецизирано је да војношколске установе поред података из горе наведених евиденција обрађују и податке који произилазе из природе војне службе, а односе се на резултате у вези извршеном безбедносном провером и провером здравствене способности, док је ставом 6. предложено да војношколске установе издају јавне исправе на основу података из евиденције.

Члан 159. Предлога закона

Овим чланом као новина у односу на важећи Закон предвиђено је да војне високошколске установе и Школа националне одбране поред евиденција у папирној форми, воде евиденцију и у електронској форми у оквиру информационог система коју установљава Универзитет.

Ставом 2. овог члана предвиђено је овлашћење на основу ког ће министар одбране донети подзаконски пропис, којим ће бити уређен начин и поступак вођења евиденција у информационом систему Универзитета, мере заштите података о личности, рокови чувања и друга питања од значаја за вођење евиденција.

Члан 160. Предлога закона

Овим чланом предвиђена је могућност да лице које је завршило претходни ниво школовања или део школовања у иностранству, упише, односно настави школовање у војношколским установама уз услов да је претходно извршено признавање стеченог образовања у институцији надлежној за признавање страних школских исправа. На идентичан начин, ова могућност је предвиђена и за лица која су претходно завршила одговарајући ниво или део каријерног усавршавања у иностранству уз предуслов да је извршено признавање стеченог образовања, односно усавршавања од стране стручног органа Школе националне одбране.

Ставом 3. овог члана предвиђено је да се наставак школовања може реализовати само ако се претходно призна страна високошколска исправа у складу са одредбама закона који уређује област високог образовања.

Ставом 4. овог члана предложено је давање овлашћења Школи националне одбране за доношење прописа којим ће бити уређен поступак вредновања и признавања исправе стечене у страним војним школама и њиховој еквиваленцији са каријерним усавршавањима.

Члан 161. Предлога закона

Материјалним решењем из овог члана предвиђена је примена одредаба закона којима се уређује област високог образовања и национални оквир квалификација у Републици Србији приликом признавања стране високошколске исправе ради запошљавања.

Члан 162. Предлога закона

Наведеним чланом предвиђен је поступак припремања, одобравања и издавања наставно -образовне литературе за потребе средњег војног образовања и васпитања која је у употреби на војношколским установама. Такође, предложено је и да се наставно-образовна литература за потребе средњег војног образовања и васпитања штампа у складу са прописима о издавачкој делатности у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 163. Предлога закона

Овим чланом предвиђен је поступак припремања, одобравања и издавања наставно – образовне литературе за потребе високог војног образовања и научноистраживачког рада од значаја за одбрану, као и стандарди квалитета и поступци за праћење и вредновање наставно-образовне литературе.

Члан 164. Предлога закона

Овим чланом предвиђено је да се израда наставно-образовне и војно-научне литературе планира у складу са прописима којима се уређује издавачка делатност у Министарству одбране и Војсци Србије.

Члан 165. Предлога закона

Овим чланом, предвиђена је надлежност за вршење надзора над спровођењем одредаба овог закона, кроз инспекцијски и стручно педагошки надзори над радом војношколских установа (ст. 1-3). За разлику од важећег законског решења, одредбом овог члана предвиђено је да инспекцијски надзор над радом војношколских установа врши Инспекторат одбране.

Ставом 4. овог члана за разлику од важећег материјалног решења, предвиђа се оцењивање ефикасности, те је у складу са тим предметним ставом предвиђено је да војношколске установе спроводе поступак оцењивања ефикасности (самоевалуације) квалитета програма, наставе и услова рада на крају сваке студијске, односно школске године, у складу са статутом установе.

Ставом 5. предвиђено је да се у поступку оцењивања ефикасности квалитета програма, наставе и услова рада врши анкетање кадета, студената, полазника, слушаоца и ученика на свим нивоима, најмање једном годишње о програмима, настави, условима и раду наставног особља које је анонимно.

Ставом 6. је предвиђено да је учешће кадета, студената, полазника, слушаоца и ученика у анкетању из става 5. овог члана обавезно.

Ставом 7. је предвиђено да се резултати анкетања достављају надлежном руководиоцу војношколске установе.

Члан 166. Предлога закона

Ставом 1. овог члана предложено је да извештаје о оцењивању ефикасности квалитета програма, наставе и услова рада, које припрема војношколска установа усваја орган управљања војношколске установе.

Ставом 2. овог члана предвиђено је да извештај из става 1. овог члана, војношколска установа доставља министру одбране.

Ставом 3. овог члана предвиђено је овлашћење за уређивање начина и критеријума за оцењивање ефикасности квалитета програма, наставе и услова рада за програме, наставне опреме, квалификација наставног особља, начина обављања наставе, уписа на школовање и студије, процента пролазности на испитима, процента дипломираних лица и садржаја анкете.

Члан 167. Предлога закона

Овим чланом предвиђени су услови за окончање започетих поступака вредновања и признавања јавних исправа.

Члан 168. Предлога закона

Предложеним материјалним решењем предвиђен је престанак важења одредбе члана 74. став 1. Закона о Војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07, 88/09, 101/10 – др. закон, 10/15, 88/15 – УС и 36/18, 94/19 и 74/21 – УС), након ступања на снагу предложеног закона, а предвиђено је и да подзаконски пропис донет на основу члана 74. став 1. Закона о војсци Србије, остаје на снази до почетка примене подзаконских аката из члана 36. став 4, члана 43. и члана 44. став 4. овог закона.

Такође предвиђено је да ступањем на снагу предложеног закона, престаје да важи члан 80. став 5. Закона о Војсци Србије у делу који гласи - „школовању” и „специјализацији, односно усавршавању”. На овај начин из Закона о Војсци Србије брише се одредба, односно надлежност министра одбране за закључење уговора о школовању, усавршавању, односно специјализацији, с обзиром да је та надлежност сада предвиђена Предлогом закона и то одредбом члана 18. став 4.

Члан 169. Предлога закона

Предложеним материјалним решењем утврђен је рок војношколским установама у оквиру ког би требало да ускладе своју организацију са одредбама овог закона.

Члан 170. Предлога закона

Овим чланом предвиђен је рок за доношење подзаконских аката у извршењу предложеног закона.

Члан 171. Предлога закона

Наведеним чланом предвиђен је престанак важења Закона о војном образовању („Службени гласник РС”, број 36/18), као и да ће се подзаконски акти донети на основу тог закона, примењивати до доношења подзаконских аката у извршењу овог закона, осим ако су у супротности са одредбама овог закона.

Члан 172. Предлога закона

Овом одредбом предвиђено је време ступања на снагу предметног прописа, односно предвиђено је да исти ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

4. ПРОЦЕНА ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ПОТРЕБНИХ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона за 2025. годину обезбеђена су финансијска средства у оквиру Закона о буџету Републике Србије за 2025. годину („Службени гласник РС”, број 94/24).

Средства за 2026. и 2027. годину планираће се у оквиру програма „Операције и функционисање МО и ВС”, а у складу са пројекцијом расхода Министарства одбране за 2026. и 2027. годину.

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

- 1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?
- 2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.
- 4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

У предметној области, односно у области војног образовања спроводи се, односно наведена област регулисана је важећем Законом о војном образовању и бројним подзаконским прописима. Након извршене евалуације, уочени су одређени проблеми и недостаци у примени Закона о војном образовању.

Наиме, уочено је да норме које се односе на организацију и рад војношколских установа треба усагласити са прописима у области образовања у Републици Србији, али уз нормативно уређење специфичности војног образовања. Такође, велики број материјалних решења која су од изузетне важности за функционисање војног образовања дефинисана су и уређена подзаконским прописима, а апсолутно представљају законску материју.

У спровођењу, односно примени важећих материјалних решења Закона о војном образовању, закључено је да је неопходно предвидети и одговарајуће правне основе за доношење подзаконских прописа, из разлога што за један број подзаконских прописа није предвиђен правни основ у важећем закону, а потребно је и номотехнички јасније и прецизније формулисати одређене појмове и материјална решења, да би се избегле нејасноће у погледу тумачења појединих одредби, а самим тим и потенцијални проблема у примени.

Дакле, све наведено, јасан је показатељ да важећим законом нису постигнути жељени резултати и циљеви, односно да постоји потреба, да се у циљу решавања уочених проблема, новим прописом, отколоне сви недостаци.

Посебно напомињемо да се параметри, односно показатељи као што су број уписаних ученика, кадета и студената у војношколске установе, што средње војно школе, што војне високошколске установе, као и број свих категорија лица које заврше школовање, континуирано прате и анализирају, те се у складу са потребама Министарства одбране и Војске Србије, односно система одбране, за сваку школску годину дефинише потребан број ученика, односно кадета и студената. С тим у вези, овакви показатељи нису узети ни као разлог, а ни као циљ доношења новог Закона о војном образовању, већ се исти као што је већ наведено, огледају у побољшању статуса свих наведених категорија лица, законском дефинисању њихових права обавеза, као и у стварању једног свеобухватног норматива који ће створити виши степен правне сигурности и извесности, детаљно ће уредити организацију војног образовања, а биће усклађен и са републичким прописима у области образовања.

Поред свега наведеног, односно поред уопштено дефинисаних проблема и последица које они проузрокују, потребно је истаћи и одређене конкретне проблеме и недостатке:

- Постоји могућност, а у пракси се и неретко дешавало, да се код ученика средњих војних школа у току школовања или након завршетка школовања, а приликом пријема у професионалну војну службу или наставка школовања на Војној академији, утврде одређени здравствени проблеми који онемогућавају њихово даље школовање или пријем у службу у својству професионалног војног лица.

- Постоји одређени број веома значајних формацијских места у Војсци Србије и Министарству одбране за која средње војне школе и војне високошколске установе не могу школовати недостајући кадар, већ се тражени кадар, односно недостајући профили могу школовати само у грађанству.

- Права, обавезе и одређена статусна питања свих категорија лица која се школују, како у средњим војним школама тако и у војним високошколским установама (ученици, кадети, студенти), нису на свеобухватан и адекватан начин прописана важећим законом, иако та материја представља законску материју.

- Као и у грађанству, односно у цивилним школским установама, и војношколске установе сусрећу се са проблемом недостајећег наставног кадра, како у средњим војним школама тако у и војним високошколским установама. Додатни проблем војношколским установама представља недостатак кадра у реализацији каријерних усавршавања, односно наставника вештина, с обзиром да каријерна усавршавања, поред академских облика образовања, представљају поједнако битан, ако не и битнији начин стварања високостручних официра, без којих систем одбране не би могао да функционише.

Такође, важно је напоменути да је наставно особље у војношколским установама поред ангажовања на школовању и усавршавању кадра за потребе Војске Србије и Министарства одбране, додатно ангажовано на реализацији школовања и усавршавања страних држављана за њихове потребе (последњих година, изузетно повећан број страних држављана који реализују школовање и усавршавање на воним високошколским установама (Алжир)), што представља додатни проблем у преоптерећености и недостатку кадра.

- У систему војног образовања већ отприлике 70-ак година постоји и своју функцију обавља и Школа националне одбране као војношколска установа која реализује каријерна усавршавања, али иста до сада није била препозната у оквиру закона.

5) Која промена се предлаже?

У циљу решавања и отклањања свих уочених проблема и недостатака у примени важећег Закона о војном образовању, новим законом извршене су промене које се огледају у следећем:

Извршено методолошко усклађивање са републичким прописима у области образовања уз поштовање појединих специфичности војног образовања (као нпр. посебно дефинисање средњег војног образовања и васпитања, његовог наставног плана и програма, као и посебно дефинисање високог војног образовања са својим студијским програмима);

Материјална решења која су до сада била уређена подзаконским прописима сада су предвиђена законом јер иста искључиво спадају у законску материју (као нпр. права и

обавезе ученика, кадета, студената и наставног особља; услови за упис на војношколске установе наведених категорија лица (услови за упис су до сада били за сваку школску годину дефинисани конкурсом, и поред тога што исти морају да буду прописани законом, у смислу држављанства, неопходног образовања, здравствене способности, безбедносне провере) дисциплинска одговорност свих категорија лица, итд.);

Рedefинисани су постојећи правни основи и створени одговарајући, односно нови, за доношење подзаконских прописа, односно њихово обједињавање на начин, да се једним подзаконским актом на свеобухватан начин регулише одређена материја која је до сада била регулисана у више различитих прописа (нпр. дат је правни основ да се једним прописом регулише упис ученика, кадета и студената на војношколске установе и упућивање полазника и слушаоца на програме усавршавања, што је до сада било регулисано у више различитих прописа);

Номотехнички јасније и прецизније су формулисани одређени појмови и материјална решења, да би се избегле нејасноће, (као нпр. појам војног образовања, школовања усавршавања и војностручног оспособљавања), шире и јасније је дефинисан предмета регулисања прописа, а такође, у уводним одредбама, предвиђен је и појмовник, којим се дефинишу појмови који се користе у закону, а све у циљу лакшег разумевања од стране лица која примењују пропис (као нпр. дефинисање појма стручне компетенције, правила студија, страни држављани, школска година, ученик, студент, кадет итд.), што до сада није био случај, па је важећи закона непотпун и нејасан јер није дефинисан велики број правних института и термина.

Дакле, овако наведене промене, у највећем делу настале су тако што је из подзаконских аката и статута војношколских установа преузет део одредби које чине законску материју, где суштински нису промењена права, обавезе и статусна питања правних и физичких лица.

Тренутно важећи подзаконски прописи (донети у извршењу важећег Закона о војном образовању, и у надлежности су Сектора за људске ресурсе и Универзитета одбране), из којих је преузет део материјалних решења, из разлога што чине законску материју јесу:

1. Правилник о условима и поступку упућивања професионалних припадника Војске Србије на школовање на другим универзитетима у Републици Србији,
2. Правилник о облицима усавршавања и ближим условима, начину и поступку реализације посебних програма усавршавања,
3. Правилник о пријему лица из грађанства на школовање и усавршавање у војношколским установама и јединицама и установама Министарства одбране и Војске Србије,
4. Правилник о условима и поступку упућивања професионалних припадника војске Србије на програме образовања током живота,
5. Правилник о садржају и начину вођења регистара војношколских установа
6. Правилник о условима и поступку упућивања професионалних припадника Војске Србије на школовање и усавршавање у иностранству,
7. Правилник о пријему на школовање и усавршавање страних држављана у војношколским установама и јединицама и установама Министарства одбране и Војске Србије,
8. Правилник о војностручном оспособљавању за резервне официре ВС и војном оспособљавању кандидата за пријем у ПВС,
9. Правилник о дисциплинској одговорности студената Војне академије,

10. Правилник о условима и поступку пријема ученика средњих војних школа на Универзитет одбране односно пријема у професионалну службу,
11. Правилник о ближим условима у погледу стручне спреме и начина сталног стручног усавршавања наставног особља у средњим војним школама,
12. Правилник о условима, начину и обиму ангажовања професионалних припадника Војске Србије у наставном процесу у војној високошколској установи,
13. Правилник о садржају образаца јавних исправа које издају војношколске установе,
14. Правилник о документацији и евиденцији коју воде војношколске установе,
15. Правилник о признавању страних високошколских исправа,
16. Статут Војне гимназије,
17. Статут Средње стручне војне школе,
18. Статут Универзитета одбране у Београду,
19. Статут Војне академије,
20. Статут Медицинског факултета Војно медицинске академије
21. Правилник о условима за упућивању на школовање и усавршавање професионалних припадника Војске Србије (правни основ у Закону о војсци Србије, али ће ступањем на снагу новог Закона о војном образовању, бити предвиђен и правни основ за тај пропис)

Међутим, неопходно је навести на који начин су решени поједини кључни проблеми, односно која је промена у односу на важећи закон извршена:

- Створена је могућност, да се ученици средњих војних школа, након завршеног школовања, а услед утврђивања неког здравственог проблема и немогућности наставка школовања или пријема у професионалну војну службу, приме у службу у својству цивилног лица, што важећим законом није било предвиђено. У том смислу предвиђена је тачка 3) у члану 20. Предлога закона.

- Новину у односу на важећи закон, представља и члан 49. тачка 3) Предлога закона, којом је дефинисана још једна категорија лица која морају похађати војностручно оспособљавање ради пријема у професионалну војну службу. Наиме, на овај начин омогућено је да лица која су кандидати за пријем у професионалну војну службу, након завршеног школовања у грађанству (ради се о лицима, чије школовање у средњим и високошколским установама у цивилству, стипендира Министарство одбране како би након завршеног школовања били у обавези да ступе у професионалну војну службу), прођу одговарајуће војностручно оспособљавање, како би на адекватан начин могли да одговоре свим обавезама на својим формацијским местима.

- Права, обавезе и одређена важна статусна питања свих категорија лица која се школују како у средњим војним школама, тако и у војним високошколским установама, према садашњем стању, односно пракси уређују се уговором који лице закључује приликом пријема на школовање. Анализом постојећег стања, утврђено је да ова материја мора бити уређена искључиво законом, како би се створио висок степен правне извесности, првенствено за лица која се школују (ученике, кадете и студенте) и како би свако заинтересовано лице за школовање на Универзитету одбране унапред било јасно и прецизно информисано, о ономе што га очекује у погледу права, обавеза и статусних питања. Такође, имплементирањем ове материје у Предлог закона, омогућена је и већа правна сигурност за само Министарство одбране, у случају вођења судских спорова са лицима која својом кривицом прекину школовање или не ступе у професионалну војну службу након завршеног школовања.

- У складу са Законом о високом образовању, а према потребама система одбране за разлику од важећег закона, јасно су и детаљно уређена сва питања која се односе на наставнике вештина као категорију наставног кадра на Универзитету одбране. Наиме, ова категорија наставног кадра изузетно је важна у функционисању система одбране, првенствено кроз Школу националне одбране, која се бави реализацијом каријерних усавршавања.

У вези са тим, само као изузетак, у члану 147. став 2. предвиђена је новина, у смислу да се у реализацији каријерних усавршавања могу ангажовати и професионални припадници Војске Србије који нису постављени у војношколској установи и не поседују одговарајуће наставно или научно звање, на основу уговора о стручном ангажовању. Наиме, ова могућност остављена је само за реализацију каријерних усавршавања официра, које као што је већ наведено представља можда и најважнији начин стварања, каријерног вођења и напредовања висококвалификованих официра. Дакле, на овај начин створена је могућност да професионални припадници ВС, који нису постављени у војношколским установама и немају одговарајуће наставно звање, пренесу своје богато знање и искуство из домена војних вештина и компетенција (које су стечене вршењем војних дужности на формацијским местима углавном у Војсци Србије, а не академским образовањем) официрима који се налазе на каријерном усавршавању.

Такође, чланом 146. Предлога закона предвиђена је новина у смисли допунског рада наставног кадра у војношколским установама. На овај начин у делу се отклања већ постојећи проблем недостатка наставног кадра уопште, а такође се омогућава да наставном кадру, који ван радног времена обавља и реализује наставу, тај рад буде адекватно плаћен (већ је горе изложен проблем додатног ангажовања у реализацији наставе са страним држављанима, са ионако мањим бројем наставног особља од потребног, где ће допунски рад и у овом сегменту наставе дати позитивне резултате).

- Коначно је у оквиру Предлога закона препозната и свеобухватно уређена Школа националне одбране са свим својим органима и својом организацијом. На овај начин је једна изузетно важна војношколска установа која реализује каријерна усавршавања, после дуго година препозната као законска категорија и дат јој је пуни легитимитет.

Поред наведених кључних новина у новом Закону о војном образовању, неопходно је навести још и то да су Високе студије безбедности и одбране, које су према важећим прописима дефинисане као четврти ниво каријерних усавршавања, сада искључене из градиције у смислу нивоа, односно нису више предвиђене као четврти ниво каријерног усавршавања, већ само као један од облика каријерних усавршавања. Ово је учињено из разлога што наведени облик усавршавања није од суштинског значаја за каријерно вођење официра Војске Србије као што су то претходна три нивоа (ОКШК, КШУ и ГШУ), већ он служи и усавршавању кадра ван Војске Србије, који завршетком усавршавања, стиче шире компетенције потребне за одређене функције (похађају их и лица на положају и функцији, запослени у другим државним органима и јавним предузећима, страни држављани итд...)

7) На кога и како ће највероватније утицати решења у закону?

Решења у закону утицаће на:

1. Првенствено **све категорије лица** која се могу школовати, усавршавати и војностручно оспособљавати у војношколским установама (ученици, кадети, студенти, полазници и слушаоци), као и на сва друга лица у систему одбране, која су на непосредан

и посредан начин укључена у организацију и реализацију војног образовања, од којих је највећи утицај законских решења на наставно особље у војношколским установама, на начин што се материја војног образовања, коју до доношења закона уређују различити прописи, што законски, што подзаконски, овим законом уређује на јединствен и свеобухватан начин, чиме се у значајној мери доприноси унапређењу функционисања образовања у Министарству одбране и Војсци Србије.

Наиме, материјалним решењима новог закона адекватно је уређена свака од категорија лица (ученик, кадет, студент, полазник, слушаца), и то како у погледу услова за упис, тако и у погледу својства и уговорних обавеза. Такође, новина је нормативно уређење полазника и слушаоца као категорије лица која се упућују на програме усавршавања и војностручна оспособљавања, а уређена је и материја дисциплинске одговорности ученика средњих војних школа, кадета, студената, полазника и слушаоца.

У погледу одредби које се односе на наставно особље у војношколским установама, исте су редефинисане и уређене на детаљнији начин у односу на одредбе важећег закона. Наиме, предложеним нормама новог закона јасно је дефинисано ко чини наставно особље у средњим и високим војношколским установама, начин на који се бира наставно особље, а детаљно су регулисана материјална решења која се тичу права и обавеза наставног особља.

2. Организацију војног образовања, на начин што је направљена јасна подела између средњих и високих војношколских установа, и јасно су одређени органи који делују у оквиру наведених установа, као и њихове надлежности. Важно је истаћи да је за разлику од сада важећих материјалних решења, новим законом, Школа националне одбране препозната је као војношколска установа у саставу Универзитета одбране која реализује каријерна усавршавања. Наведеним одредбама прописана је надлежност за оснивање, односно укидање војношколских установа, као и садржина акта о оснивању, а дефинисан је и услов за почетак рада војношколских установа.

Специфичност предложених материјалних решења, а и самог закона, огледа се и у томе што материју средњег образовања и васпитања, као и материју високог образовања интегрише у један пропис, док је републичким прописима ова материја регулисана са више прописа ранга закона.

3. Министарство одбране, на тај начин што се законом утврђују овлашћења министра одбране за доношење подзаконских аката за спровођење закона, и то како подзаконских аката којима се ближе уређује материја организације и функционисања војношколских установа, тако и подзаконских аката којим се ближе уређује материја школовања, усавршавања и војностручног оспособљавања свих категорија лица.

Ради имплементације законских решења није потребно вршити организационе измене у Министарству одбране, нити повећање броја запослених.

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ новог Закона о војном образовању јесте доношење једног модерног, свеобухватног и јасног норматива, који ће својим одредбама, за разлику од републичких прописа који средње и високо образовање регулишу кроз више прописа, у оквиру једног закона уредити како материју средњег тако и материју високог образовања.

На овај начин створиће се могућност за лакше остваривање посебних циљева који се доношењем новог закона постижу, у смислу:

- Попуњавање радних, односно формацијских места недостајећим и компетентним кадром,
- Обезбеђивање довољног броја наставног кадра у свим војношколским установама, и одговарајућих накнада за рад који обављају,
- Ефикасно, односно повољно решавање потенцијалних спорова Министарства одбране, који проистекну из непоштовања законом утврђених права и обавеза свих категорија лица која се школују на Универзитету одбране,
- Попуна Министарства одбране и Војске Србије квалитетним кадром, за који се током школовања утврдило да због здравствених проблема није могуће да ступи у професионалну службу, али свакако треба да постане део система одбране у статусу цивилних лица.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Након вишегодишњег праћења примене прописа, односно извршене евалуације, закључено је да је доношење новог закона, а не измена и допуна важећег, целисходније решење, имајући у виду да би измене и допуне обухватиле више од половине одредаба. У том смислу, руководили смо се одредбом члана 47. став 2. Јединствених методолошких правила, којом је прописано да ако се више од половине чланова основног прописа мења, односно допуњује, треба донети нови пропис, па је у складу са наведеним израђен нови закон.

Као што је већ у одговорима на претходна питања анализе ефеката и дефинисано, ради стварања и доношења модерног, јасног и комплетног прописа који је усклађен са републичким прописима у области образовања, најпре је било потребно отклонити све номотехничке и језичке недоумице, дефинисањем прецизних и јасних норми, које су у складу како са прописима којима се регулише средње, тако и са онима којима се регулише високо образовање на републичком нивоу. Такође, у примени закона уочено је да не постоје одговарајући правни основи за доношење подзаконских прописа којима би детаљније била уређена нека област, те је и то сада адекватно регулисано. Даље, велики број одредби којима је место у закону, а тренутно су регулисане подзаконским прописима (права, обавезе, статус, општи услови за упис, свих категорија лица које се школују и усавршавају итд), сада ће новим Законом о војном образовању, коначно добити на значају и рангу, препознавањем истих као одредби закона.

Поред свега наведеног као један од најважнијих циљева свакако требао узети и коначно порепознавање и давање пуног легитимитета Школи националне одбране, као војношколској установи која реализује каријерна усавршавања. Наиме, ова установа и сада **функционише у саставу Универзитета одбране**, међутим, препознавањем у закону и дефинисањем норми које ће уредити њен статус, наставно особље и начин функционисања, она из једног de facto статуса прелази у статус de jure.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви, односно разлози за доношење Закона о војном образовању, поред осталог и јесу усклађивање са републичким прописима односно са постојећим правним оквиром у Републици Србији, а такође су усклађени и са Стратегијом одбране Републике Србије.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Показатељи учинка на основу којих ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих и посебних циљева, су поред осталог и :

- Проценат попуне радних, односно формацијских места у Војсци Србије и Министарству одбране (подаци које у складу са Законом о тајности података и безбедносним мерама у Министарству одбране и Војсци Србије, нисмо у могућности да дајемо, али их свакако детаљно пратимо и анализирамо),

- Проценат попуњености радних, односно формацијских места у војношколским установама, која се односе на наставни кадар

- Проценат попуњености радних, односно формацијских места у високошколским установама које се односе на наставни кадар и наставнике вештина у Универзитету одбране износи 72,8 %

Напомињемо, организацијско-формацијска структура Војне академије није адекватно пројектована узимајући у обзир број студијских програма, а посебно број модула на којима се школују сви родови и већи број служби Војске Србије. Због акредитације нових студијских програма и повећања садржаја војних предмета, у наредном периоду предвиђене су измене и допуне организацијско-формацијске структуре Војне академије са повећањем броја наставничког особља, посебно укатедрема које се баве реализацијом наставе стручно-специјалистичких предмета и учествују у реализацији Посебних облика наставе, како би циљеви школовања за обављање почетних дужности официра били у потпуности остварени. То значи да ће повећање броја формацијских места наставничког особља утицати на смањење процента попуне.

Тренутно, због недовољне попуне, наставнички кадар из стручно-специјалистичких предмета је оптерећен више од прописане недељне норме ангажовања наставног особља у високом образовању, а за реализацију наставног процеса из академских општеобразовних предмета, високошколске установе Универзитета одбране ангажују и наставнике са других високошколских установа Републике Србије.

Циљ је да се у наредном периоду (до 2028. године) проценат попуњености радних, односно формацијских места повећа до 90%.

- Трајање и проценат изгубљених/добитених спорова Министарства одбране са лицима која нису испуњавала уговорне обавезе те су због тога искључена са школовања или су самовољно напустила школовање

- У Војној академији за период од 2019. године до 2023. године право на школовање уз обавезу надокнаде трошкова школовања престало је за 124 лица.

У Војној гимназији за период од 2019. године до 2023. године право на школовање уз обавезу надокнаде трошкова школовања престало је за 37 лица. (9 решено враћени трошкови школовања)

У ССВШ за период од 2019. године до 2023. године право на школовање уз обавезу надокнаде трошкова школовања престало је за 44 лица (29 решено, враћени трошкови школовања)

С обзиром на дужину трајања поступака и немогућност разврставања истих у односу на кривицу и учињено дело, немамо прецизну евиденцију завршених поступака надокнаде трошкова школовања. Указујемо да поступак у просеку траје више од 3 године¹.

Узевши у обзир, како је већ указано, да ће права, обавезе и поједина статусна питања бити убудуће уређена законом, сви кандидати за школовање унапред ће, пре потписивања уговора, бити упознати са истим, те се у наредном периоду (до 2028. године) услед овакве транспарентности права и обавеза очекује бар за половину и смањење напуштања школовања, а самим тим и вођења спорова.

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

„Status quo” опција није разматрана јер је управо та опција и довела до наведеног стања ствари. Наиме, с обзиром да је између осталог потребно на законски ниво подићи велики број подзаконских норми и исте ускладити са републичким прописима, постојеће стање није могло бити остављено непромењеним, јер се на тај начин не би могло доћи до жељених циљева.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

С обзиром да су предложена решења нормативног карактера, не постоји могућност да се постављени циљеви остваре без доношења новог закона, те у складу са тим нису разматране друге опције.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

¹ Податке доставило Војно правобранилаштво

Као једна од најважнијих новина у новом Закону о војном образовању јесте та, што је Школа националне одбране **која и сада функционише у саставу Универзитета одбране**, добила свој пуни интегритет препознавањем и дефинисањем законским нормама, узевши у обзир њен изузетан значај у функционисању војног образовања, првенствено кроз реализацију каријерних усавршавања. Дакле, наведена војношколска установа, није новина у суштинском смислу, с обзиром да иста већ постоји и функционише у оквиру система одбране, али је новина у нормативном односно законском смислу, јер је сада први пут препозната.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Министарство одбране и Војска Србије поседују расположиве капацитете за спровођење идентификованих опција.

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Израда и доношење новог Закона о војном образовању неће имати никакве додатне и непредвиђене ефекте на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року, с обзиром да се средства за спровођење овог закона унапред планирају и обезбеђују у буџету, а Универзитет одбране ће остварити и одређене приходе, кроз школовање и усавршавање одређених категорија лица на комерцијалној основи.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Одговорено у претходном питању.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Све промене које се уводе доношењем новог Закона о војном образовању, представљају само законско регулисање већ постојећег стања и начина функционисања војношколских установа, које је тренутно регулисано делом важећим законом, а у великој мери подзаконским актима. Дакле, промене настале спровођењем овог прописа не захтевају никакве додатне трошкове.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Ефекти спровођења изабране опције, не утичу на расходе других институција.

7) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Квалитет и статус свих категорија лица која се школују, усавршавају и војностручно оспособљавају, као и права, обавезе и одговорност послодавца, остаће непромењени, али ће бити свеобухватно, јасно и прецизно регулисани и уређени једним прописом, те ове области више неће бити разуђене и регулисане у више прописа (закон и подзаконски прописи).

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Предвиђањем и законски јасним дефинисањем права и обавеза ученика, кадета и студената који се школују на војношколским установама створиће се много виши ниво правне извесности за све ове категорије лица, која ће увек, али што је најважније и пре самог конкурисања и пријема на школовање, моћи да се упознају са својим правима и обавезама које их очекују, у случају да се одреде за војно школовање.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Ефекти реализације изабране опције неће штетно утицати на неку од специфичних група популације.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

На наведене друштвене групе, односно осетљиве друштвене групе неће утицати материјална решења Закона о војном образовању.

4) Да ли би и на који начин изабрана опција утицала на тржиште рада и запошљавање, као и на услове за рад (нпр. промене у стопима запослености, отпуштање технолошких вишкова, укинута или новоформирана радна места, постојећа права и обавезе радника, потребе за преквалификацијама или додатним обукама које намеће тржиште рада, родну равноправност, рањиве групе и облике њиховог запошљавања и слично)?

Новине у Предлогу закона које се односе на предвиђање допунског рада, као и могућност пријема лица из грађанства у професионалну војну службу (након што им школовање у грађанству буде стипендирана од стране Министарства одбране) позитивно ће утицати како на запошљавање, тако и на саме услове рада.

Наиме, увођење допунског рада позитивно ће утицати на наставни кадар у војношколским установама, који већ ради са мањком људства и значајно већим оптерећењем, на начин што ће очекивано подићи ниво интересовања лица за запошљавање, а сигурно ће их

додатно стимулисати и побољшати услове рада, кроз накнаду која ће им се исплаћивати за обављени рад.

Привлачењем, односно запошљавањем кадра који је потребан Министарству одбране и Војсци Србије, из цивилства након стипендирања, а који наше војношколске установе не школују, у многоме ће утицати на само функционисање система одбране кроз адекватну попуњу.

Такође, на само тржиште рада, односно запошљавање, од значајног утицаја биће и могућност да се на службу у Војсци Србије и Министарство одбране приме у својству цивилних лица, и она лица за која се након школовања утврди да нису здравствено способна за професионалну војну службу.

5) Да ли изабране опције омогућавају равноправан третман, или доводе до директне или индиректне дискриминације различитих категорија лица (нпр. на основу националне припадности, етничког порекла, језика, пола, родног идентитета, инвалидитета, старосне доби, сексуалне оријентације, брачног статуса или других личних својстава)?

Одредбе Закона о војном образовању не доводе до дискриминације различитих категорија лица.

6) Да ли би изабрана опција могла да утиче на цене роба и услуга и животни стандард становништва, на који начин и у којем обиму?

Предложене одредбе не могу да утичу на цене роба, услуга и животни стандард становништва.

7) Да ли би се реализацијом изабраних опција позитивно утицало на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу и на који начин?

Доношење новог Закона о војном образовању није од утицаја на промену социјалне ситуације у неком одређеном региону или округу.

8) Да ли би се реализацијом изабране опције утицало на промене у финансирању, квалитету или доступности система социјалне заштите, здравственог система или система образовања, посебно у смислу једнаког приступа услугама и правима за осетљиве групе и на који начин?

Изабрана опција утиче искључиво на систем војног образовања али предмет регулисања овог прописа не односи се материју приступа јавним услугама осетљивим групама.

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

Доношење Закона о војном образовању, неће донети потребу за неким посебним организационим, управљачким или институционалним променама. Наиме, надлежност за спровођење овог закона имају, организационе јединице Министарство одбране и Војске

Србије, пре свих Универзитет одбране, у циљу остваривања свега онога што се доношењем закона намерава. Имајући у виду да и према важећим прописима и према тренутном стању, постоје одговарајући капацитети за функционисање система војног образовања, не очекују се потешкоће у примени закона, првенствено из разлога што се нова материјална решења у највећем делу односе на усклађивање одредби са републичким прописима, као и у модернизацији закона, где је било потребно одређени број већ постојећих материјалних решења, која су се налазила у подзаконским актима, због своје важности, подићи на ниво законских одредби и имплементирати их у текст прописа.

Што се тиче, организационе новине, односно препознавања Школе националне одбране као војношколске установе која је првенствено задужена за реализацију каријерних усавршавања, већ је указано да је она и до сад постојала и функционисала у систему војног образовања у оквиру Универзитета одбране, али је сада само по први пут препозната и дат јој је пуни легитимитет. Дакле, њеним дефинисањем у закону, неће бити потреба за неким посебним организационим и управљачким променама, с обзиром да она и сада функционише.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Систем одбране, односно Министарство одбране и Војска Србије у чијој је надлежности и спровођење Закона о војном образовању имају квалитет и капацитет за његово спровођење, односно примену.

Наиме, у циљу усклађивања са одредбама Предлога закона о војном образовању, Универзитет одбране као и Сектор за људске ресурсе Министарства одбране у обавези су да донесу подзаконске прописе (већим делом су то правилници из надлежности министра одбране, а свака војношколска установа у оквиру Универзитета одбране донеће и свој општи акт, односно статут) у року дефинисаном прелазним и завршним одредбама.

У надлежности Сектора за људске ресурсе МО, јесте доношење шест подзаконских прописа, док је у надлежности Универзитета одбране доношење оквирно 11 подзаконских прописа.

У складу са постојећим капацитетима очекивано је изградити и донети све подзаконске прописе у предвиђеном року. Наиме, у оквиру Управе за кадрове Сектора за људске ресурсе, постоји Одсек за нормативне послове, у чијој надлежности су наведени прописи, док и Универзитет одбране има одговарајући и квалификовани кадар који ће се бавити израдом прописа. Свему наведеном у прилог иде и чињеница што су већ у овој фази израде Предлога закона о војном образовању, припремљене и прве радне верзије подзаконских прописа, које се интерно усаглашавају.

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није било потребно извршити реструктурирање постојећих капацитета односно субјеката, међутим, ради остваривања онога што се доношењем

закона намерава, донеће се подзаконски акти за спровођење овог закона. Законом је утврђено да је рок за доношење подзаконских аката 12 месеци од ступања на снагу закона, као и да ће се до доношења подзаконских аката примењивати прописи који су важили до ступања на снагу овог закона, уколико нису у супротности са овим законом. Такође уколико буде било потребе, војношколске установе ће ускладити своју организацију и рад са одредбама закона у року од 9 месеци од ступања на снагу закона.

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Најпре је од стране Сектора за људске ресурсе Министарства одбране, као функционалног носиоца израде предметног прописа, спроведен консултативни процес у оквиру Министарства одбране, односно спроведена је комплетна интерна процедура у којој су све организационе јединице имале прилику да се изјасне у погледу предложених материјалних решења, спроведен је консултативни процес са представницима Министарства просвете, а пропис је у претходном периоду представљен и свим синдикалним организацијама које делују у оквиру Министарства одбране и Војске Србије, које су такође имале прилику да се упознају са предложеним материјалним решењима и доставе своје евентуалне предлоге и сугестије.

На основу закључка Одбора за правни систем и државне органе 05 Број: 011-4726/2023, спроведена је јавна расправа о Нацрту закона о војном образовању у периоду од 05. јуна до 13. јула 2023. године, у ком периоду је пропис био објављен на интернет страници Министарства одбране и на Порталу е-Консултације, чиме је свим заинтересованим субјектима дата могућност да се упознају са текстом нацрта прописа и предложеним решењима и да доставе своје евентуалне предлоге, сугестије, иницијативе и коментаре. У оквиру јавне расправе, одржани су и округли столови и то: 03. јула 2023. године у Нишу, 05. јула 2023. године у Новом Саду и 07. јула 2023. године у Београду.

Сви достављени предлози, сугестије и коментари учесника јавне расправе, свеобухватно су анализирани на више радних састанака у Министарству одбране, у складу са чиме је израђен и на интернет страници Министарства одбране и порталу е-Консултације објављен Извештај о спроведеној јавној расправи. Текст Нацрта закона усклађен је са предлозима који су оцењени прихватљивим, а по хронолошком редоследу, појединачно дато је образложење разлога због којих се сваки од осталих предлога учесника јавне расправе није могао прихватити.

Сходно наведеном, све заинтересоване стране су имале прилику да се изјасне о предложеним решењима.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење одредби, односно материјалних решења новог Закона о војном образовању, обезбеђена су средства у буџету, а није потребно спровођење јавне набавке.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Не постоји.

ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ
УНИЈЕ

1. Овлашћени предлагач прописа: ВЛАДА

Обрађивач: МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

2. Назив прописа

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА О ВОЈНОМ ОБРАЗОВАЊУ

DRAFT LAW ON MILITARY EDUCATION

3. Усклађеност прописа с одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум):

а) Одредба Споразума која се односе на нормативну саржину прописа,

СПОРАЗУМ НЕ САДРЖИ ОДРЕДБЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА НОРМАТИВНУ САДРЖИНУ НАВЕДЕНОГ ПРЕДЛОГА ЗАКОНА

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума,

/

в) Оцена испуњености обавезе које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума,

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА НИЈЕ ПРЕДВИЂЕН НАЦИОНАЛНИМ ПРОГРАМОМ ЗА УСВАЈАЊЕ ПРАВНИХ ТЕКОВИНА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредби примарних извора права Еевропске уније и оцене усклађености са њима,

/

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима,

/

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима,

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност,

/

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније.

/

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредби секундарног извора права Европске уније већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произилази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе директиве).

НЕ ПОСТОЈЕ ОДГОВАРАЈУЋИ ПРОПИСИ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ СА КОЈИМА ЈЕ ПОТРЕБНО ОБЕЗБЕДИТИ УСКЛАЂЕНОСТ

6. Да ли су претходно наведени извори права Европске уније преведени на српски језик?

/

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик Европске уније?

/

8. Учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености

НАВЕДЕНИ ПРОПИС НИЈЕ БИО ПРЕДМЕТ КОМУНИКАЦИЈЕ СА ЕВРОПСКОМ КОМИСИЈОМ, ОДНОСНО ДРУГИМ СТРУЧНИМ ТЕЛОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

/
